Jaarstukken 2025

Gemeente Ameland

Inhoudsopgave

SAMENSTELLING VAN HET BESTUUR 5

INLEIDING 6

1. JAARVERSLAG 8

1.1 PROGRAMMAVERANTWOORDING 9
Programma 1 Bestuur 10
Programma 2 Sociaal Domein 18
Programma 3 Onderwijs 32
Programma 4 Fysieke Leefomgeving 39
Programma 5 Economie 50
Programma 6 Duurzaamheid 55
Programma 7 Volkshuisvesting 60
1.2 OVERHEAD 65
1.3 DEKKINGSMIDDELEN 68
1.4 PARAGRAFEN 75
Paragraaf 1 Lokale heffingen 76
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 83
Paragraaf 3 Grondbeleid 90
Paragraaf 4 Onderhoud kapitaalgoederen 95
Paragraaf 5 Financiering 100
Paragraaf 6 Bedrijfsvoering 104
Paragraaf 7 Verbonden partijen 108
Paragraaf 8 Rechtmatigheid 123
Paragraaf 9 Wet Open Overheid 128

2. JAARREKENING 129

2.1 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING 130
2.2 BALANS 135
2.3 TOELICHTING BALANS 137
2.4 FINANCIEEL OVERZICHT BATEN EN LASTEN 146
2.5 TOELICHTING BATEN EN LASTEN 146
2.6 OVERIGE TOELICHTINGEN 164
Overzicht van structurele en incidentele baten en lasten 165
Recapitulatie per taakveld 170
Gebeurtenissen na balansdatum 173
EMU-Saldo 174
WNT-Verantwoording 176
Verantwoording rechtmatigheid 178

3. OVERIGE GEGEVENS 180

BESTEMMING REKENINGSALDO 181
CONTROLEVERKLARING 182

BIJLAGEN 183

STAAT VAN ACTIVA (SAMENGEVAT) 184
(VERVANGINGS)INVESTERINGEN 186
STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN 188
STAAT VAN LANGLOPENDE GELDLENINGEN 191
STAAT VAN SALARISKOSTEN 193
SISA 194

BELEIDSINDICATOREN PER PROGRAMMA 205

Samenstelling van het bestuur

Burgemeester Tytsy Willemsma

- Openbare Orde en Veiligheid
- Algemene en Bestuurlijke zaken
- Dagelijks Bestuur De Waddeneilanden
- Personeel en Organisatie
- Dienstverlening
- Voorlichting en Communicatie
- Financiën
- Handhaving
- Veerverbinding

Wethouder Theo Faber (AmelandÉén)

- Huisvesting
- Gemeentelijk Woningbedrijf
- Ruimtelijke Ordening en Vergunningen
- Grondzaken
- Economie, Recreatie en Toerisme
- Infrastructuur en Vervoer
- Algemeen Bestuur De Waddeneilanden
- Locoburgemeester

Wethouder Piet IJnsen (Algemeen Belang Ameland)

- Duurzaamheid en Energietransitie
- Werk en Inkomen
- Sociaal Domein
- Gezondheid, Welzijn en Sport
- Jeugd en Jongeren
- Cultuur
- Milieu
- Landbouw en Natuur
- Water en Kustbescherming
- Algemeen Bestuur De Waddeneilanden
- 2e Locoburgemeester
- Onderwijs

Secretaris-directeur Iwan Valk

- Secretaris college van burgemeester en wethouders
- Directeur ambtelijke organisatie

Inleiding

Indeling jaarverslag

Bij het opstellen van de jaarstukken wordt rekening gehouden met de inrichting van de begroting 2025; de verantwoording sluit daarmee zoveel mogelijk aan bij de voornemens en plannen die zijn vastgesteld in de begroting. Het jaarverslag 2025 sluit daarom aan bij de indeling van de meerjarenbegroting 2025-2028, welke 28 oktober 2024 is vastgesteld.

Besluit begroting en verantwoording (BBV)

In het BBV zijn de verslaggevingsvoorschriften opgenomen voor provincies en gemeenten. Het gaat hier om regels voor de indeling van jaarverslaggeving (en begrotingsdocumenten), voor waardering, activering en afschrijven, voor het gebruik van hoofdstukken en taakvelden, hoe moet worden omgegaan met rente en overhead en dergelijke. Het voorliggende jaarverslag 2025 is opgesteld met inachtneming van hetgeen bepaald in het BBV.

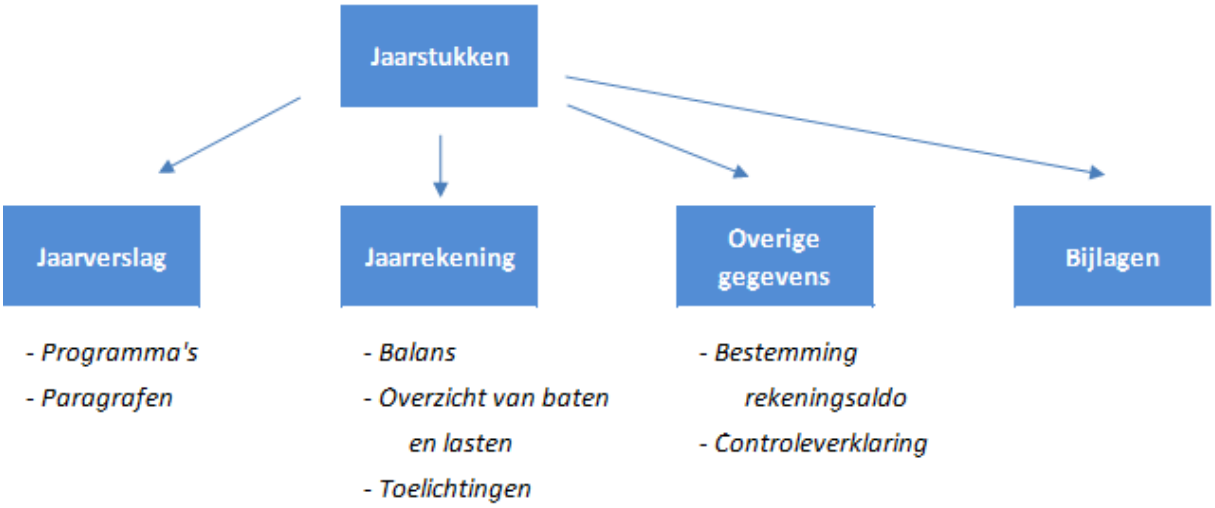
Overhead

Om de raad meer inzicht te geven in de totale kosten van overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap te geven over die kosten, wordt voorgeschreven dat in het programmaplan een apart overzicht wordt opgenomen van de kosten van de overhead. In de programma's zelf worden alleen de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces. De definitie van overheadkosten is in het BBV aangegeven en in een notitie Overhead van de Commissie BBV is nog eens verduidelijkt welke kosten wel en niet tot overhead worden gerekend.

De overheadkosten worden uitgedrukt in een percentage van alle overige kosten, wat leidt tot een opslagpercentage van 26,98% op alle gemaakte kosten (2024: 26,11%). Een toelichting op dit omslagpercentage is te vinden onder 1.2 overhead. Een uitzondering op deze systematiek vormt het Gemeentelijk Woningbedrijf, waaraan vanuit bedrijfseconomische overwegingen een genormeerd bedrag wordt toegerekend.

Leeswijzer

De opbouw van de jaarstukken wordt in belangrijke mate voorgeschreven in het BBV en is als volgt:

Het **Jaarverslag** bevat:

- Een toelichting op de vastgestelde **programma's** op hetgeen gerealiseerd is van de beleidsmatige voornemens van 2025. Verder wordt in dit hoofdstuk per programma een overzicht van de cijfers per activiteitengroep gegeven. Een nadere toelichting op deze cijfers, gericht op opvallende verschillen tussen begroting 2025 en de werkelijke cijfers over dat jaar, wordt gegeven in de jaarrekening, bij punt 2.5 Toelichting baten en lasten.
- Een toelichting met beleidsverantwoording in diverse **paragrafen**. Iedere paragraaf is een dwarsdoorsnede van de voorgaande programma's op verschillende beheersmatige aspecten.

De **Jaarrekening** bevat de financiële verantwoording over 2025. De jaarrekening bestaat uit de volgende onderdelen:

- Beschrijving van de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
- Balans
- Overzicht van baten en lasten inclusief een toelichting op de balans
- Toelichting balans
- Toelichting baten en lasten

Overige toelichtingen waaronder de gebeurtenissen na balansdatum, recapitulatie per taakveld, het overzicht voor structurele en incidentele baten en lasten en de rechtmatigheidsverantwoording

De **Overige gegevens** bevatten:

- Bestemming van het rekeningsaldo
- Controleverklaring bij de jaarrekening

In de **Bijlagen** zijn diverse financiële overzichten opgenomen ter onderbouwing van de financiële en beleidsmatige verantwoording over 2025. Overzichten die zijn opgenomen in de bijlagen zijn onder meer de activastaat, de staat van geldleningen, de staat van reserves en voorzieningen en de Sisa-verantwoording over 2025.

1. Jaarverslag

1.1 Programmaverantwoording

Programma 1 Bestuur

Ameland staat voor duurzaam, ondernemend en sociaal.

Na de verkiezingen in 2022 zijn er verschillende sessies geweest met vertegenwoordigers van alle partijen. Dit heeft geleid tot een zo breed mogelijk gedragen raadsagenda 2022-2025. De raadsagenda geeft de hoofdlijnen weer van het voorgenomen beleid voor de raadsperiode 2022-2025.

Dit zijn de tien meest belangrijke en omvangrijke opgaven en thema's uit de raadsagenda:
1) Leefbaarheid en duurzaamheid lopen als rode draad door alle beleidsterreinen
2) Energietransitie alle gebouwen op Ameland naar fossielvrije energie
3) Veerverbinding betrouwbaar en toekomstbestendig (*gemeente heeft hier geen beslissingsbevoegdheid)
4) Welzijnswerk (toekomst)vraag van burgers is leidend, niet de organisatie, effectievere besteding van middelen
5) Toerisme en vervoer nieuw beleid is in ontwikkeling en staat in het teken van 'dempen van de drukte'
6) Sociale en reguliere huisvesting afmaken lopende projecten, ontwikkelen van nieuwe praktische plannen
7) Ouderenhuisvesting De Stelp start nieuwbouw begin 2023
8) Personeelshuisvesting een gezamenlijke kijk op toekomstbestendige huisvesting van werkenden op Ameland
9) Omgevingswet de invoering van de omgevingswet legt een (onzichtbaar) groot beslag op organisatie en bestuur
10) (On)voorzien stikstof, corona, vluchtelingenopvang, enz. (nieuwe) ontwikkelingen kunnen ineens zeer urgent zijn.

Samen willen we werken aan een aantrekkelijk en toegankelijk eiland, het behoud van natuurwaarden, een houdbare economische ontwikkeling en een vitale gemeenschap waarbinnen jongeren en ouderen zich op hun plaats voelen.

Activiteitgroepen die bij dit programma horen

Bestuur

Wat willen we bereiken

Willen we als bestuur in complexe omstandigheden stappen voorwaarts blijven zetten, dan helpt het om naast de gebruikelijke 'wat?' en 'hoe?' vraag ook vaker de 'waarom?' vraag met elkaar - en betrokkenen - scherp te krijgen. Het is belangrijk gaandeweg te proberen het onderscheid te zien tussen enerzijds korte termijn crisissen, incidenten en problemen en anderzijds wat we voor ons eiland willen bereiken op de lange termijn. We hopen de opgebouwde open en constructieve houding tussen raad, college en organisatie voort te zetten. In ons handelen en ons beleid staat het belang van de Amelander gemeenschap centraal. We bekijken branche breed per vraagstuk of er een rol voor de gemeente is weggelegd en op welke manier de gemeente dit projectmatig met specialisme en capaciteit kan ondersteunen, conform raadsagendapunt 6.5. Daarnaast is de bestuurlijke zelfstandigheid van het eiland een cruciaal uitgangspunt. Samenwerking blijft belangrijk, zowel met andere Waddengemeenten als op nationaal en internationaal niveau. We zoeken samenwerking met andere gemeenten of regio's wanneer dat effectief en/of efficiënt is.

Raadsagendapunten in dit programma: 1.10 – 6.5 – 7.1 – 7.2 – 7.3

Wat hebben we bereikt?

- *De gemeente investeert in extra formatie, zodat de omvangrijke opgaven en thema's uit de raadsagenda gerealiseerd kunnen worden.*
  Voor het maken van de gemeentelijke begroting en het vooraf bepalen van de personeelskosten wordt als onderlegger de formatiestaat gehanteerd. Daarnaast hebben we een budget externe inhuur.

  Daar waar in de loop van het jaar hiaten ontstaan in de personele bezetting, zowel kwantitatief als kwalitatief of er worden nieuwe taken gevraagd waarvoor geen personele bezetting is, investeren we na besluitvorming in extra formatie om de opgaven en thema's uit de raadsagenda toch uit te kunnen voeren.

- *De gemeente investeert in goed werkgeverschap.*
  Door middel van een talentenpool, het opleiden van trainees, uitwisselingen met andere organisaties, gerichte arbeidsmarktbenadering en een goede gesprekkencyclus met alle werknemers positioneert Ameland zich als een aantrekkelijke werkgever;

  Door opleiding en training van medewerkers, trainees en raadsleden, investering in werkplek, software en informatiebeveiliging en investering in goede arbeidsomstandigheden is de organisatie in 2025 weer verder ontwikkeld.

- *De gemeente investeert in mensen.*
  Door goed management, goede arbeidsvoorwaarden en inhoudelijk interessant werk is de gemeente een aantrekkelijke werkgever;

  De gemeente Ameland kent een aantrekkelijk pakket aan arbeidsvoorwaarden. De brede functies en het veelzijdige takenpakket zorgen ervoor dat medewerkers op meerdere terreinen worden ingezet en dat sprake is van inhoudelijk interessant werk.

- *Het college en de raad bespreken periodiek de belangrijke dossiers;*
  Het college en de raad hebben periodiek de belangrijke dossiers besproken, soms via voorstellen aan de raad vanuit het college, soms ook via door de raad gestelde vragen of in thematische informatieve bijeenkomsten met de raads- en commissieleden;

- *In Waddenverband werken we blijvend samen, met als belangrijk doel behoud en versterking van de leefbaarheid op de eilanden (7.3);*
  Naast de structurele bestuurlijke en ambtelijke overleggen in Waddeneilandenverband, wordt binnen de themalijnen van de Regiodeal inhoudelijk samengewerkt.

- *Met het Waddenprogramma bekijken welke projecten vanuit de Regiodeal op Ameland vorm gaan krijgen;*
  Naast de projecten die in gezamenlijkheid voor alle eilanden plaatsvinden, heeft de stuurgroep in 2025 een bijdrage beschikbaar gesteld voor de Amelander projecten gebiedsplan De Vleijen, participatie accommodatiebeleid en infrastructuur rond de energierotonde Ballumerbocht.

- *Noodzakelijk onderhoud kunstcollectie Ameland vindt plaats;*
  De inventarisatie is in 2025 uitgevoerd. Het noodzakelijk onderhoud kunstcollectie Ameland wordt in 2026 uitgevoerd;

- *Uitvoering geven aan participatie (betrekken van burgers) door bijvoorbeeld de Dorpsontwikkelingsmaatschappij (DOM), dorpscontactfunctionarissen en verplichte onderdelen bij sociaal domein en de Omgevingswet;*
  Uitvoering geven aan participatie (betrekken van burgers) door bijvoorbeeld de Dorpsontwikkelingsmaatschappij (DOM), dorpscontactfunctionarissen en verplichte onderdelen bij Sociaal Domein en de Omgevingswet heeft dit jaar weer vorm gekregen. Ook binnen het project accommodatiebeleid is aandacht gegeven aan het betrekken van gebruikers, en later in het proces komen ook inwoners aan bod.

- *We investeren blijvend in onze organisatie.*
  Door opleiding en training van medewerkers, trainees en raadsleden, investering in werkplek, software en informatiebeveiliging en investering in goede arbeidsomstandigheden blijft de organisatie voortdurend in ontwikkeling;

  Door opleiding en training van medewerkers, trainees en raadsleden, investering in werkplek, software en informatiebeveiliging en investering in goede arbeidsomstandigheden is de organisatie in 2025 weer verder ontwikkeld.

- *We voeren op dit moment het gesprek over het eilander beleid, waar de uitgangspunten simpel en doeltreffend een belangrijke rol spelen (7.2);*
  Dit heeft in 2025 met name een plek gekregen via het accomodatiebeleid, nieuw VTH-beleid 2025-2028 en het voorbereidend werk voor de omgevingsvisie;

Wat heeft het gekost?

Bestuur	Primaire begroting 2025	Prognose 2025	Jaarrekening 2025
Lasten			
600100 Raad en raadscomissies	**216.688,00**	**236.188,00**	**240.935,46**
600105 Burgermeester en wethouders	**495.201,00**	**499.242,00**	**562.696,93**
600106 Burgemeester (administratief)	**0,00**	**0,00**	**0,00**
600107 Voormalig politiek ambtsdragers (administratief)	**0,00**	**0,00**	**0,00**
600110 Ambtswoning burgemeester	**62.767,40**	**104.767,40**	**112.799,26**
600115 Commissie bezwaar	**6.250,00**	**6.250,00**	**6.342,24**
600120 Samenwerkings- en belangenorganisaties	**26.200,00**	**34.200,00**	**30.853,79**
600125 De Waddeneilanden	**290.846,48**	**234.287,48**	**199.077,77**
600126 De Waddeneilanden, dienstvelening	**97.231,20**	**97.231,20**	**129.592,15**
600129 Regiokassier	**23.749,00**	**23.749,00**	**0,00**
600130 (Inter)nationale samenwerking	**0,00**	**0,00**	**0,00**
600135 Raadsgriffier	**155.661,00**	**153.119,00**	**139.603,01**
600140 Rekenkamer gemeenteraad	**8.500,00**	**10.500,00**	**10.553,57**
600145 Programbegroting en jaarverslag	**42.500,00**	**65.000,00**	**65.645,37**
600151 Auditcommissie	**1.000,00**	**1.000,00**	**660,00**
600200 Burgerlijke stand	**58.019,00**	**58.019,00**	**58.959,67**
600205 Bevolkingsadministratie	**62.026,80**	**64.026,80**	**69.362,57**
600210 Rij- en reisdocumenten	**63.865,80**	**63.865,80**	**74.303,31**
600211 Burgerzaken, algemeen	**0,00**	**0,00**	**4.693,18**
600215 Verkiezingen	**9.800,00**	**9.800,00**	**7.831,86**
600230 Leges rij- en reisdocumenten	**0,00**	**0,00**	**0,00**
653005 Bijzondere subsidies: Ontwikkelingshulp, etc	**7.280,00**	**7.280,00**	**6.005,75**
654015 Archiefbewaarplaatsen	**22.000,00**	**22.000,00**	**33.923,67**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**1.649.585,68**	**1.690.525,68**	**1.753.839,56**
Baten			
600105 Burgermeester en wethouders	**0,00**	**0,00**	**122.547,00**
600106 Burgemeester (administratief)	**0,00**	**0,00**	**0,00**
600110 Ambtswoning burgemeester	**16.900,00**	**13.700,00**	**13.719,03**
600125 De Waddeneilanden	**0,00**	**0,00**	**0,00**
600126 De Waddeneilanden, dienstvelening	**120.000,00**	**140.624,00**	**173.564,52**
600130 (Inter)nationale samenwerking	**0,00**	**0,00**	**0,00**
600230 Leges rij- en reisdocumenten	**35.000,00**	**50.000,00**	**76.509,30**
600231 Leges bevolkingsadministratie	**4.000,00**	**5.000,00**	**7.235,30**
600232 Leges burgerlijke stand	**19.000,00**	**19.000,00**	**22.070,20**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**194.900,00**	**228.324,00**	**415.645,35**
Resultaat Bestuur	**-1.454.685,68**	**-1.462.201,68**	**-1.338.194,21**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar 2.5 Toelichting baten en lasten.

Vastgestelde beleidsnotities en verordeningen

- Participatievisie (2023)
- Inspraak- en participatieverordening Ameland (2023)
- Verordening Adviescommissie bezwaarschriften (2021)
- Organisatiestatuut Gemeente Ameland (2021)

Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken

Ameland is een gemeente waar iedereen zich prettig, veilig en beschermd voelt. Toezicht en handhaving is nodig voor een veilige en leefbare gemeente. In de raadsagenda is dit vertaald onder punt 1.9 en punt 1.10.

Op een toeristisch eiland als Ameland komen regelmatig veel mensen bij elkaar. Er zijn dan ook afspraken nodig over onder meer het gebruik van de soms beperkte ruimtes, het houden van evenementen, openingstijden, het gebruik van voorzieningen en het terugdringen van (geluids)overlast. Ook op het gebied van een aantal specifieke kwesties, bijvoorbeeld scheepvaart ten noorden van Ameland, ontwikkelingen rondom opvang vluchtelingen, de oorlog in Oekraïne en de vogelgriep blijft aandacht noodzakelijk.

Gelet op de eilandsituatie is het belangrijk dat de verschillende hulpdiensten in noodsituaties snel en gecoördineerd worden ingezet. Iedereen moet immers kunnen vertrouwen op adequate hulp bij ongelukken en calamiteiten.

- **Raadsagendapunten binnen deze activiteitengroep: 1.9 – 1.10 – 6.3**

Wat hebben we bereikt?

- *Uitvoering geven aan de betreffende jaarschijf van het Integraal Veiligheidsplan 2025-2028;*
  Er is uitvoering gegeven aan het uitvoeringsprogramma 2025 van het Integraal Veiligheidsplan 2021-2024:
  - Er is een grote drugscontrole gehouden op de veerdam;
  - Er is een rioolwateranalyse uitgevoerd naar mogelijk drugsgebruik op Ameland;
  - Er is gecommuniceerd over de mogelijkheid van Meld Misdaad Anoniem en bewustwording rondom cyberveiligheid;
  - Ook in 2025 zijn er verschillende reguliere overleggen bijgewoond. Dit is zowel regionaal (o.a. Driehoeksoverleg en Bestuurscommissie Veiligheid) als lokaal (o.a. veiligheidsoverleg met de politie, overleg met de Convenantpartners Veilig Uitgaan en het SIGMA-team);
  - De deelplannen van het gemeentelijk crisisteam zijn ook in 2025 geactualiseerd. Voor de Leiders CoWa zijn er twee oefendagen gehouden, waarbij er is geoefend, processen zijn doorlopen en ervaringen zijn gedeeld. Ook zijn er verschillende inzetten geweest waarbij er gemeentelijke inzet nodig was. In maart is de herhalingscursus voor BHV-ers gehouden. In april is er een multidisciplinaire oefening geweest voor verschillende hulpdiensten;
  - In 2025 is er een vaccinatieronde geweest op Ameland voor inwoners boven de 60 jaar en mensen met een kwetsbare gezondheid;
  - Begin december is een draaiboek geactualiseerd voor de jaarwisseling. Tijdens het overleg met de verschillende hulpdiensten zijn goede afspraken gemaakt en nummers van dienstdoende functionarissen uitgewisseld.
  - Er is ook in 2025 de nodige ingezet gepleegd ter voorbereiding aan de traditie begin december.

- *Uitvoering geven aan de betreffende jaarschijf van het VTH-beleid 2025 - 2028;*
  Er is uitvoering gegeven aan het jaarplan 2025. In het plan waren de taken op het gebied van vergunningverlening en toezicht en handhaving aangegeven voor de Omgevingswet, de APV, Wonen, Verkeer en Alcohol voor het jaar 2025. Dit plan is in april 2025 middels een informatiebrief aan de raad gestuurd.

- *Contacten onderhouden met de politie om snel in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen*
  Er is structureel overleg gevoerd met de politie over onder andere actuele veiligheidscasuïstiek.

- *Contacten onderhouden met de Veiligheidsregio Fryslân inclusief het reageren op begroting en jaarrekening*
  Er is structureel overleg gevoerd met de Veiligheidsregio en alle ontvangen stukken zijn aangeboden aan de gemeenteraad.

- *Het aanleggen van twee extra bluswaterputten*
  In het kader van de gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbestrijding zijn er twee waterputten geboord die gebruikt kunnen worden als bluswatervoorziening. In totaal zijn er nu 5 putten verdeeld over het eiland;

Wat heeft het gekost?

Exploitatie	Primaire begroting 2025	Prognose 2025	Jaarrekening 2025
Lasten			
611000 Crisisbeheersing en brandweer	**58.145,00**	**57.298,17**	**41.694,54**
611005 Huisvesting brandweer	**70.824,80**	**92.824,80**	**92.435,24**
611010 Brandpreventie	**769.060,00**	**769.060,00**	**763.216,37**
611015 Crisisbeheersing	**27.917,00**	**27.917,00**	**42.190,00**
611020 Sigma-team (crisisbeheersing)	**18.450,00**	**22.450,00**	**28.441,02**
612000 Vergunningen horeca, APV en kansspelen (lasten)	**167.571,52**	**167.571,52**	**192.756,28**
612010 Overige beschermende maatregelen/openbare orde	**2.500,00**	**2.500,00**	**4.590,97**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**1.114.468,32**	**1.139.621,49**	**1.165.324,42**
Baten			
611005 Huisvesting brandweer	**58.100,00**	**58.100,00**	**60.429,12**
Gerealiseerd resultaat	**-1.056.368,32**	**-1.081.521,49**	**-1.104.895,30**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar 2.5 Toelichting baten en lasten.

Vastgestelde beleidsnotities en verordeningen

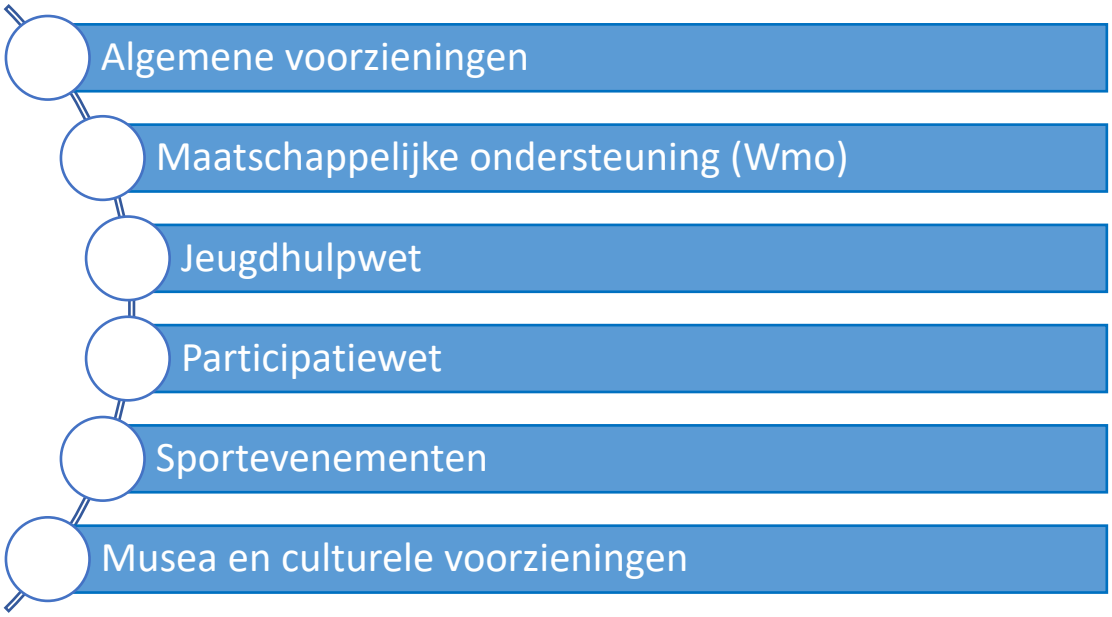
- Integraal Veiligheidsplan Ameland 2025-2028 (2024)
- Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Ameland (2024)
- Preventie en handhavingsplan alcohol Gemeente Ameland 2022-2026 (2022)
- VTH beleid 2025-2028 (2025)

Programma 2 Sociaal Domein

Iedereen doet mee.

Binnen het sociaal domein heeft de gemeente brede verantwoordelijkheden in de zorg en ondersteuning aan inwoners (op gebied van zorg, gezondheid, ontwikkeling, participatie, zelfredzaamheid, werk & inkomen en jeugdhulp). De taken en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in de wetten: Wet maatschappelijke ondersteuning, Participatiewet, Jeugdwet, Wet publieke gezondheid, Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en Wet inburgering. In de ruime, integrale zin van het woord vallen onder 'sociaal domein' ook alle aanverwante taken. Zoals handhaving bij leerplicht, het voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten, leerlingenvervoer, asielopvang & inburgering, de reguliere en bijzondere bijstand, (jeugd)gezondheidzorg, sport, cultuur, kinderopvang en welzijnswerk. De gemeente wil deze taken zo doeltreffend mogelijk uitvoeren en zorgen voor meer samenhang en maatwerk in het aanbod van zorg en ondersteuning voor de inwoners.

Activiteitgroepen die bij dit programma horen

Algemene voorzieningen

Wat willen we bereiken

Met basis-, of algemene voorzieningen wil de gemeente bereiken dat (groepen) inwoners vanuit de eigen vraag laagdrempelig kunnen deelnemen aan en gebruik maken van gemeenschappelijke voorzieningen die ondersteunen bij maatschappelijke deelname, ontwikkeling, zelfredzaamheid en participatie op Ameland. Het gaat om voorzieningen als bibliotheekwerk, peuteropvang, (jeugd)gezondheidszorg, sportvoorzieningen, schuldhulpverlening, maatschappelijk werk, welzijnswerk, dorpshuizen, museaal werk, etc. De inzet van algemene voorzieningen kenmerkt zich door een combinatie van professionals en vrijwilligers en kan de inwoners ondersteuning bieden bij een hulpvraag en/of het meedoen in de samenleving. De inzet heeft een preventieve werking en is voorliggend aan de inzet van individuele, geïndiceerde, hulp/ondersteuning/zorg (in de tweede lijn).

De inzet en het faciliteren van algemene voorzieningen heeft een koppeling met de onderwerpen: Nieuwbouw Ambla, inclusieve samenleving, toekomstbestendige organisatie en uitvoering welzijnswerk, IKC-vorming, preventief armoedebeleid en beleid/strategie maatschappelijk vastgoed zoals opgenomen in de Raadsagenda 2022-2025. Verder zijn de acties gepland uit het Uitvoeringsprogramma Sociaal Domein zoals dat door het college is vastgesteld en met de raad gedeeld.

Raadsagendapunten in deze activiteitengroep: 4.1 – 4.4 – 4.5

Wat hebben we bereikt?

- *Uitvoering geven aan het Meerjarenonderhoudsplan Sportvelden (periode 2025-2034);*
  Er is uitvoering gegeven aan het MJOP Sportvelden in 2025. Zo zijn er onder andere nieuwe doelen geplaatst op het hoofdveld in Hollum, is er nieuwe kurk aangebracht op het kunstgrasveld in Nes/Buren en is er overig regulier onderhoud uitgevoerd.

- *Aan Bibliotheek Noord Fryslân opdracht inclusief subsidie verlenen voor (preventieve) aanpak laaggeletterdheid*
  Bibliotheek Noord Fryslân heeft een consulent basisvaardigheden aangesteld. Tevens is de samenwerking met Sociaal Werk doorontwikkeld. Een opzet voor (digi)taal-café is voorbereid.

- *Actualiseren Algemene subsidieverordening en onderliggende beleids- en uitvoeringsregels*
  Vanwege capaciteitstekort is dit niet gerealiseerd. Actualiseren van de Algemene subsidieverordening en onderliggende uitvoeringsregels staat gepland in 2026 met doorloop in de jaren erna.

- *Actualiseren van de 'Sociale Kaart Ameland'*
  Dit is in de eerste helft van 2025 door Sociaal Werk Ameland (subsidierelatie) gerealiseerd.

- *Afronden van het strategisch plan maatschappelijk vastgoed (accommodatiebeleid) en starten met de uitvoering (7.6)*
  Het strategisch accommodatiebeleid is lopende het jaar 2025 via de inzet van de projectgroep opgesteld en in december 2025 door de raad vastgesteld. Gerelateerd aan het maatschappelijk vastgoed Nes-Buren loopt nog een participatietraject met de gebruikers. De verwachting is dat hierover medio 2026 duidelijkheid is, waarna dit deel van het accommodatiebeleid ook kan worden vastgesteld.

- *Bevorderen van de actieve samenwerking tussen de kinderopvang en de basisscholen voor IKC-vorming (4.6)*
  Via het convenant Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) is een gezamenlijk overleg (VVE-onderwijsachterstanden) tussen gemeente, schoolbesturen en kinderopvang opgestart. In het najaar van 2025 is een eerste overleg geweest. IKC-vorming is hierbij ook onderdeel van gesprek. Dit overleg vindt voortaan twee keer per jaar plaats.

- *De inzet en uitvoering van preventieve jeugdhulp via subsidie en 'opdracht', naast de 'basissubsidie' en subsidie voor jongerenwerk, beleggen bij Sociaal Werk Ameland (4.3)*
  Eind 2024 is deze inzet via aanvullende subsidie bij Sociaal Werk georganiseerd en ingericht. Vanaf januari 2025 wordt de preventieve Jeugdhulp via Sociaal Werk uitgevoerd. De uitgangspunten voor preventieve inzet zijn vastgelegd in beleid en afspraken. Dit is meegenomen in de subsidie aan Sociaal Werk.

- *De opzet van het huidige private zwemonderwijs analyseren en bepalen of de inzet van subsidie op basis van een beleidsregel nodig is*
  Vanwege capaciteitstekort is dit niet gerealiseerd. Uitvoering van deze activiteit is gepland in de tweede helft van 2026.

- *De opzet van het muziekonderwijs evalueren en actualiseren, inclusief het actualiseren van de beleidsregel voor subsidie*
  In de tweede helft van 2025 is het huidige muziekonderwijs geëvalueerd. Op basis hiervan wordt de subsidieverlening voor muziekonderwijs in de tweede helft van 2026 geactualiseerd.

- *Evalueren van de samenwerking met gemeente Noardeast Fryslân en afspraken maken over toekomstige structurele samenwerking.*
  De samenwerking is medio 2025 geëvalueerd. Naar aanleiding hiervan is gewerkt aan een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de gemeente Noardeast-Fryslân. In het eerste kwartaal van 2026 wordt de DVO vastgesteld en ondertekend.

- *In overleg met de samenwerkingspartners Sociaal Werk Ameland en KwadrantGroep een algemene voorziening voor dagopvang en (mogelijk) dagbesteding gezamenlijk doorontwikkelen (samenwerking formele en informele zorg en stimuleren flexibel gebruik van ruimten);*
  Vanwege capaciteitstekort niet gerealiseerd. De planning is om in het derde kwartaal 2026 met betrokken samenwerkingspartners (o.a. Kwadrant, THFL en Sociaal Werk) afspraken te maken over dagbesteding, inclusief sociale activering, op (bestaande) locaties in de verschillende dorpen.

- *Inventariseren en analyseren van de lokale regelingen en voorzieningen voor minima, deze eventueel aanvullen en daarna publiceren (4.7)*
  De bestaande lokale regelingen zijn in 2025 geïnventariseerd en geanalyseerd. In de eerste helft van 2026 wordt een keuze gemaakt voor het toekomstige pakket minimaregelingen. Na afronding worden de verschillende regelingen onder de aandacht gebracht op de website van de gemeente en het Sociaal Werk.

- *Invullen van de regierol voor aanpak middelengebruik onder jongeren en input leveren voor 'Preventie- en Handhavingsplan Alcohol' (4.3)*
  In geheel 2025 is de regisseur aanpak middelengebruik ingezet (formuleren ambities, uitvoering diverse activiteiten in samenwerking met betrokken partijen). De inzet vindt ook nog in 2026 plaats en van daaruit levert de regisseur middelengebruik beleidsmatige input aan het cluster Sociaal Domein.

- *Inzetten van (interne) ondersteuning van de processen aanvraag, verlening en vaststelling van alle gemeentelijke subsidies*
  De evaluatie en vernieuwing van de algemene subsidieverordening is vertraagd. Dat betekent dat implementatie van de (nieuwe) regels vanaf de tweede helft van 2026 pas zal plaatsvinden.
- *Prioriteren en uitvoeren concrete acties rondom inclusie (4.4)*
  Via de subsidierelatie met Sociaal Werk zijn afspraken gemaakt over de uitvoering van inclusie-activiteiten. Intern is er met andere clusters van de gemeente overleg over verbetering van fysieke en digitale toegankelijk van de openbare ruimte.

- *Samenwerkingsafspraken maken met KwadrantGroep en Sociaal Werk Ameland over dagopvang, inclusief sociale activering en afstemming formele en informele zorg, en multifunctioneel gebruik van algemene ruimten in de Ambla en Ons Hol*
  Er is een onderzoek afgerond en de volgende stap (medio 2026) is verkenning van concrete voorzieningen (dagbesteding/dagopvang, inclusief sociale activering) op (bestaande) locaties in de verschillende dorpen. Dit vraagt tevens om een doorontwikkeling van de samenwerking tussen Kwadrant, THFL en Sociaal Werk.

- *Via opdrachten aan samenwerkingspartners (o.a. Sociaal Werk Ameland en GGD Fryslân) de beschikbare middelen vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (SPUK-GALA) en Integraal Zorg Akkoord (SPUK-FrIZA) gericht inzetten op basis van de ketenaanpakken voor onder andere eenzaamheid van ouderen, een gezonde leefstijl en Friese preventieaanpak;*
  De beschikbare middelen zijn gericht ingezet (via uitvoeringskader Sociaal Werk, afspraken met GGD, regievoering lokale aanjager en afspraken met overige partijen, zoals regisseur middelengebruik en Fysiotherapie).

- *Voor 2025 is budget beschikbaar om activiteiten te subsidiëren in het kader van 80 jaar bevrijding*
  De STAM heeft met subsidie van de gemeente diverse activiteiten georganiseerd en uitgevoerd.

Wat heeft het gekost?

Algemene voorzieningen	Primaire begroting 2025	Prognose 2025	Jaarrekening 2025
Lasten			
643045 Peuterspeelzalen	**90.859,60**	**90.859,60**	**92.650,20**
651000 Sportbeleid en activering algemeen	**11.645,40**	**11.645,40**	**6.868,95**
651010 Buurtsportcoaches	**0,00**	**0,00**	**0,00**
652000 Accommodaties sport (kosten)	**302.671,54**	**350.961,54**	**297.390,66**
652010 Groene sportvelden en terreinen (kosten)	**181.152,93**	**223.640,42**	**205.451,03**
653010 Vormings- en ontwikkelingswerk	**520,00**	**520,00**	**250,00**
656000 Bibliotheekvoorziening	**149.448,00**	**261.487,00**	**261.463,00**
656005 Lokale omroep	**2.794,00**	**2.794,00**	**820,32**
661000 Samenkracht en burgerparticipatie	**193.974,20**	**301.600,86**	**249.948,46**
661015 Sociaal-cultureel werk	**67.264,80**	**67.264,80**	**0,00**
661016 Administratie Sociaal Cultureel Werk	**8.382,00**	**8.382,00**	**0,00**
661017 Sociaal Werk	**728.000,00**	**837.850,00**	**908.860,62**
661020 Buurt- en Clubhuizen	**18.245,60**	**32.245,60**	**41.383,84**
661025 Jeugdbeleid	**0,00**	**0,00**	**0,00**
661040 Mantelzorg / vrijwilligersbeleid	**5.000,00**	**5.000,00**	**5.000,00**
661045 WMO overig	**119.136,00**	**10.122.867,24**	**10.256.564,22**
661050 Noodopvang vluchtelingen	**9.000,00**	**9.000,00**	**52.089,32**
662000 Coördinatie gebiedsgericht werken	**11.734,80**	**0,00**	**0,00**
662005 Eerstelijns WMO en jeugd	**25.000,00**	**0,00**	**0,00**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**1.924.828,87**	**12.326.118,46**	**12.378.740,62**
Baten			
643045 Peuterspeelzalen	**65.000,00**	**129.000,00**	**64.000,00**
651000 Sportbeleid en activering algemeen	**0,00**	**0,00**	**0,00**
651010 Buurtsportcoaches	**0,00**	**0,00**	**0,00**
652000 Accommodaties sport (kosten)	**0,00**	**39.685,00**	**192.486,59**
656000 Bibliotheekvoorziening	**0,00**	**12.039,00**	**12.039,01**
661015 Sociaal-cultureel werk	**0,00**	**0,00**	**0,00**
661016 Administratie Sociaal Cultureel Werk	**4.100,00**	**0,00**	**0,00**
661017 Sociaal Werk	**0,00**	**20.000,00**	**20.000,00**
661025 Jeugdbeleid	**0,00**	**0,00**	**0,00**
661045 WMO overig	**0,00**	**2.710.000,00**	**2.710.000,00**
661050 Noodopvang vluchtelingen	**0,00**	**0,00**	**58.191,00**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**69.100,00**	**2.910.724,00**	**3.056.716,60**
Resultaat Algemene voorzieningen	**-1.855.728,87**	**-9.415.394,46**	**-9.322.024,02**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar 2.5 Toelichting baten en lasten.

Vastgestelde beleidsnotities en verordeningen

- Beleidskader Sociaal Domein Regio Noordoost-Friesland (2023)
- Nota Gezondheidsbeleid Friese Waddeneilanden 2022-2026 (2022)
- Nota Schuldhulpverlening gemeente Ameland (2019)
- Visie Toekomstbestendig Welzijnswerk Ameland (2021)
- Algemene Subsidieverordening gemeente Ameland 2019
- Verordening Bekostiging leerlingenvervoer Ameland 2022
- Verordening Toelage uitwonende studerenden gemeente Ameland 2016
- Verordening Aanvullende vergoeding ov-chip kaart studenten Ameland 2016
- Meerjarig onderhoudsplan sportvelden 2024

Maatschappelijke ondersteuning (wmo)

Wat willen we bereiken

Inwoners van Ameland, ook inwoners met beperkingen, kunnen zo lang mogelijk zelfstandig wonen en deelnemen aan de samenleving en sociale activiteiten. Wanneer inwoners in hun dagelijks functioneren problemen ervaren, biedt de gemeente via de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) hulp in de vorm van bijvoorbeeld woningaanpassingen, hulpmiddelen, vervoersvoorzieningen, begeleiding/dagopvang en huishoudelijk hulp.
Een belangrijk uitgangspunt hierbij is zelfredzaamheid, de toepassing van het eigen netwerk en het gebruik van algemene voorzieningen. Op het moment dat dit onvoldoende is, kunnen aanvullend individuele voorzieningen worden ingezet. De inzet van maatschappelijke ondersteuning heeft een koppeling met het onderwerp begeleid wonen zoals opgenomen in de Raadsagenda 2022-2025. Verder zijn de acties gepland uit het uitvoeringsprogramma Sociaal Domein 2024-2025 zoals dat door het college is vastgesteld en met de raad gedeeld.

Raadsagendapunten binnen deze activiteitengroep: 4.2

Wat hebben we bereikt?

- *Ontwerpen van een concrete opzet van Begeleid en Beschermd wonen op Ameland (4.2).*
  In het tweede en derde kwartaal van 2025 is met verschillende betrokken organisaties en inwoners op basis van de aanbevelingen uit de oriëntatiefase een concept ontwerp opgesteld, bestaande uit verschillende scenario's. Rekening houdend met diverse onzekerheden en risico's in het ontwerp (o.a. beschikbaarheid gekwalificeerd zorgaanbod en rendabele businesscase) wordt in de eerste helft van 2026 bepaald of een concrete opzet gerealiseerd kan worden.

Wat heeft het gekost?

Maatschappelijke ondersteuning (Wmo)	Primaire begroting 2025	Prognose 2025	Jaarrekening 2025
Lasten			
662010 Eerstelijns WMO en Jeugd (tm 2022)	**0,00**	**0,00**	**0,00**
662100 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	**0,00**	**5.000,00**	**1.267,41**
666000 Coördinatie en uitvoering WMO	**89.884,83**	**0,00**	**0,00**
666001 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	**0,00**	**284.000,00**	**260.487,20**
666005 Woningaanpassingen en hulpmiddelen	**160.000,00**	**0,00**	**0,00**
666006 Vervoer	**124.000,00**	**0,00**	**0,00**
667111 Huishoudelijke hulp (Wmo)	**0,00**	**260.000,00**	**326.659,45**
667121 Begeleiding Wmo	**0,00**	**75.000,00**	**77.166,71**
667130 Dagbesteding (Wmo)	**0,00**	**50.000,00**	**35.063,05**
667140 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	**0,00**	**11.000,00**	**-12.507,99**
667160 Huishoudelijke hulp	**280.000,00**	**0,00**	**0,00**
667170 Begeleiding	**100.000,00**	**0,00**	**0,00**
667180 Dagbesteding	**50.000,00**	**0,00**	**0,00**
668110 Beschermd wonen (WMO)	**0,00**	**-15.000,00**	**-27.046,75**
668120 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	**0,00**	**5.000,00**	**5.589,00**
668170 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	**5.000,00**	**0,00**	**0,00**
669100 Coördinatie en beleid Wmo	**0,00**	**84.752,23**	**48.695,51**
671000 Openbare gezondheidszorg	**31.000,00**	**116.711,00**	**90.887,66**
671010 Jeugdgezondheidszorg	**207.622,00**	**207.622,00**	**227.181,41**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**1.047.506,83**	**1.084.085,23**	**1.033.442,66**
Baten			
666010 Diverse eigen bijdragen maatwerkvoorzieningen WMO	**22.000,00**	**0,00**	**0,00**
667111 Huishoudelijke hulp (Wmo)	**0,00**	**22.000,00**	**27.862,20**
671000 Openbare gezondheidszorg	**0,00**	**102.261,00**	**177.943,44**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**22.000,00**	**124.261,00**	**205.805,64**
Onttrekkingen			
671000 Openbare gezondheidszorg	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Resultaat Maatschappelijke ondersteuning (Wmo)	**-1.025.506,83**	**-959.824,23**	**-827.637,02**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar 2.5 Toelichting baten en lasten.

Vastgestelde beleidsnotities en verordeningen

- Verordening Wet maatschappelijke ondersteuning gemeente Ameland 2024

Jeugdhulpwet

Wat willen we bereiken

Jongeren op Ameland groeien veilig en gezond op tot volwassenen. Voor het opgroeien en ontwikkelen van jongeren is een sterke samenleving nodig. De opvoeding vindt plaats binnen de gezinnen, het onderwijs en in de buurt. Wanneer door omstandigheden onvoldoende sprake is van een gezonde en veilige ontwikkeling, kan basishulp worden geboden via huisarts, jeugdgezondheidszorg, maatschappelijk werk, welzijnswerk, of het gebiedsteam. Wanneer deze lichte ondersteuning niet volstaat, wordt gespecialiseerde jeugdhulp ingezet. Verder zijn de acties gepland uit het uitvoeringsprogramma Sociaal Domein 2024-2025 zoals dat door het college is vastgesteld en met de raad gedeeld.

Raadsagendapunten binnen deze activiteitengroep: 4.3

Wat hebben we bereikt?

- *Actualiseren van de Verordening Jeugdhulp*
  In de tweede helft van 2025 is dit gerealiseerd. De verordening (met focus op snelle en preventieve hulp voor jeugd) wordt in januari 2026 vastgesteld door de raad.

- *De plannen in de Hervormingsagenda Jeugd en Friese Regiovisie Jeugdhulp in haalbare, lokaal passende acties uitwerken (4.3)*
  De vertaling van regionale plannen naar lokale acties is belegd bij Sociaal Domein Fryslân (SDF).

- *Met de basisscholen afspraken maken over de inzet van jeugdhulp in het basisonderwijs (4.3)*
  Er zijn afspraken gemaakt over de inzet van Jeugdhulp op basisscholen, maar de uitvoering verschilt, vanwege enige onduidelijkheid over de taakverdeling tussen passend onderwijs en jeugdhulp (gemeente), per situatie. In 2026 vindt verdere afstemming met het basisonderwijs plaats.

Wat heeft het gekost?

Jeugdhulpwet	Primaire begroting 2025	Prognose 2025	Jaarrekening 2025
Lasten			
662200 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen jeugd	**0,00**	**20.000,00**	**18.354,78**
667260 Coördinatie en uitvoering jeugdhulp	**35.204,40**	**-0,10**	**0,00**
667270 Jeugdhulp behandeling	**312.500,00**	**0,00**	**0,00**
667360 Pleegzorg	**17.500,00**	**0,00**	**0,00**
667510 Jeugdhulp ambulant lokaal	**0,00**	**50.000,00**	**20.926,06**
667520 Jeugdhulp ambulant regionaal	**0,00**	**227.500,00**	**325.921,65**
667620 Jeugdhulp met verblijf regionaal	**0,00**	**17.500,00**	**16.646,91**
667630 Jeugdhulp met verblijf landelijk	**0,00**	**0,00**	**10.875,72**
667910 PGB Wmo	**0,00**	**45.000,00**	**41.708,68**
667920 PGB Jeugd	**0,00**	**35.000,00**	**13.930,57**
668210 Jeugdbescherming	**0,00**	**105.000,00**	**30.936,00**
668220 Jeugdreclassering	**0,00**	**10.000,00**	**0,00**
668260 Jeugdbescherming	**105.000,00**	**0,00**	**0,00**
668270 Jeugdreclassering	**10.000,00**	**0,00**	**0,00**
669200 Coördinatie en beleid jeugd	**0,00**	**41.071,90**	**15.715,19**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**480.204,40**	**551.071,80**	**495.015,56**
Resultaat Jeugdhulpwet	**-480.204,40**	**-551.071,80**	**-495.015,56**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar 2.5 Toelichting baten en lasten.

Vastgestelde beleidsnotities en verordeningen

- Friese Regiovisie Jeugdhulp 2023-2026 (2023)
- Verordening Jeugdhulp Ameland (2018)

Participatiewet

Wat willen we bereiken

Inwoners nemen naar hun mogelijkheden deel aan het arbeidsproces. Wanneer mensen niet zelfstandig in staat zijn om het wettelijk minimumloon te verdienen, biedt de gemeente via de Participatiewet ondersteuning. Bij voorkeur wordt getracht om mensen regulier werk te bieden. Wanneer dit niet lukt, worden extra instrumenten ingezet. Inwoners die moeten rondkomen van een laag inkomen en niet in eigen onderhoud kunnen voorzien, kunnen financiële steun ontvangen in de vorm van bijvoorbeeld bijzondere bijstand of kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. Ter voorkoming van en begeleiding bij financiële problemen wordt financieel advies gegeven. Verder zijn de acties gepland uit het uitvoeringsprogramma Sociaal Domein 2024-2025 zoals dat door het college is vastgesteld en met de raad gedeeld.

Wat hebben we bereikt?

- *Afspraken maken met het netwerk 'Fryslân Werkt' voor samenwerking en ondersteuning bij het begeleiden van jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt naar werk*
  Met het netwerk 'Fryslân Werkt' is regelmatig contact. Binnen dit netwerk zijn ook de scholen voor MBO en praktijkonderwijs betrokken. Met het praktijkonderwijs Dokkum zijn er afspraken gemaakt over de begeleiding van jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt van school naar werk.

- *Op basis van adviezen/suggesties van Cedris de interne organisatie voor de begeleiding van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt (inclusief loonkostensubsidie en indien nodig beschut werk), passend bij het eiland, door ontwikkelen en borgen*
  De inzet van de Jobcoach is aan de voorkant (preventief) en bij de werkbegeleidingstrajecten geïntensiveerd. Met de Jogcoach zijn hierover afspraken gemaakt. Intern zijn over de afstemming in de administratieve processen (WSW en loonkostensubsidie) tevens nadere afspraken gemaakt tussen de clusters Sociaal Domein en P&O. Dit wordt in 2026 verder doorontwikkeld en geborgd.

Wat heeft het gekost?

Participatiewet	Primaire begroting 2025	Prognose 2025	Jaarrekening 2025
Lasten			
663000 Inkomensvoorzieningen	**43.528,00**	**43.528,00**	**39.672,04**
663010 Inkomensvoorziening participatiewet	**55.000,00**	**75.000,00**	**86.282,28**
663020 Besluit bijstand zelfstandigen	**0,00**	**0,00**	**1.736,96**
663025 Loonkostensubsidies op grond van participatiewet	**175.000,00**	**175.000,00**	**157.984,59**
663030 Bijzondere bijstand	**6.000,00**	**6.000,00**	**4.319,29**
663035 Gemeentelijk minimabeleid	**3.000,00**	**3.000,00**	**2.265,98**
663040 Overige voorzieningen	**5.000,00**	**5.000,00**	**3.150,00**
663046 Schuldhulpverlening	**16.000,00**	**27.000,00**	**26.127,95**
663060 Kwijtschelding afvalstoffen- en rioolheffing	**2.800,00**	**2.800,00**	**1.600,35**
664000 Begeleide participatie	**3.352,80**	**3.352,80**	**955,30**
664005 Sociale werkvoorziening	**254.761,00**	**233.095,89**	**225.137,37**
665000 Arbeidsparticipatie	**7.823,20**	**7.823,20**	**16.584,40**
665010 Participatiebudget	**35.000,00**	**48.000,00**	**46.288,63**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**607.265,00**	**629.599,89**	**612.105,14**
Baten			
663010 Inkomensvoorziening participatiewet	**260.000,00**	**294.000,00**	**293.100,00**
663020 Besluit bijstand zelfstandigen	**0,00**	**0,00**	**27.669,14**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**260.000,00**	**294.000,00**	**320.769,14**
Resultaat Participatiewet	**-347.265,00**	**-335.599,89**	**-291.336,00**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar 2.5 Toelichting baten en lasten.

Vastgestelde beleidsnotities en verordeningen

- Re-integratieverordening gemeente Ameland 2024
- Afstemmingsverordening Participatiewet, Ioaw en Ioaz gemeente Ameland 2024
- Verordening Tegenprestatie participatiewet, Ioaw en Ioaz gemeente Ameland 2024
- Verordening Individuele Inkomenstoeslag gemeente Ameland 2024

Sportevenementen

Wat willen we bereiken

De gemeente voert het beleid rond sportevenementen uit. Het gaat om evenementen die passen bij Ameland wat betreft de beleving van het eiland, de economie en de betrokkenheid van eilanders.

Wat hebben we bereikt?

- *Evalueren en eventueel herzien van de subsidiebeleidsregel sportevenementen.*
  Een notitie met evaluatie en analyse van de uitvoeringsregeling is afgerond. In het eerste kwartaal van 2026 wordt de regeling geactualiseerd.

Wat heeft het gekost?

Sportevenementen	Primaire begroting 2025	Prognose 2025	Jaarrekening 2025
Lasten			
651005 Ondersteuning sportevenementen	**14.560,00**	**14.560,00**	**11.191,00**
Resultaat Sportevenementen	**-14.560,00**	**-14.560,00**	**-11.191,00**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar 2.5 Toelichting baten en lasten.

Musea en culturele voorzieningen

Wat willen we bereiken

Met de activiteitengroep musea en culturele voorzieningen streven we behoud en expositie van het specifieke eilander cultuurhistorisch erfgoed en natuurlijke waarden na. Stichting Amelander Musea (STAM) exploiteert een aantal musea in gebouwen die in erfpacht door de gemeente zijn overgedragen. Via de musea worden exposities gehouden, excursies en activiteiten georganiseerd en worden de eilander scholen betrokken. De Musea vormen een belangrijk onderdeel van het toeristische aanbod op het eiland. Onder het cultuurhistorisch erfgoed vallen ook historische kerken, begraafplaatsen en dergelijke. Daarnaast is de STAM nadrukkelijk betrokken bij onderzoeken naar en het behoud van de flora, fauna en de natuur op Ameland. Ook biedt de STAM werkmogelijkheden aan inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt, en mogelijkheden om hen 'mee te laten doen'.

Wat hebben we bereikt?

- *Evalueren en eventueel herzien van de subsidiebeleidsregel culturele evenementen*
  Een notitie met evaluatie en analyse van de uitvoeringsregeling is afgerond. In het eerste kwartaal van 2026 wordt de regeling geactualiseerd.

- *Inzetten van een Subsidieloket.*
  De voorbereiding voor de inzet van het subsidieloket (inclusief interne ondersteuning proces aanvraag, verlening en vaststelling subsidies) vindt plaats in de tweede helft van 2026. Samen met de resultaten van de evaluatie van het subsidiebeleid (Algemene subsidieverordening en uitvoeringsregels) start de uitvoering vanaf 2027.

Wat heeft het gekost?

Musea en culturele voorzieningen	Primaire begroting 2025	Prognose 2025	Jaarrekening 2025
Lasten			
653000 Culturele voorzieningen	**80.126,80**	**80.126,80**	**71.113,40**
654005 Musea (incl. molens en vuurtoren)	**391.530,00**	**409.999,00**	**414.950,82**
683020 Torens	**11.976,40**	**15.976,40**	**7.665,44**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**483.633,20**	**506.102,20**	**493.729,66**
Baten			
653000 Culturele voorzieningen	**500,00**	**0,00**	**0,00**
654005 Musea (incl. molens en vuurtoren)	**0,00**	**0,00**	**0,00**
683020 Torens	**0,00**	**0,00**	**5.325,00**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**500,00**	**0,00**	**5.325,00**
Resultaat Musea en culturele voorzieningen	**-483.133,20**	**-506.102,20**	**-488.404,66**

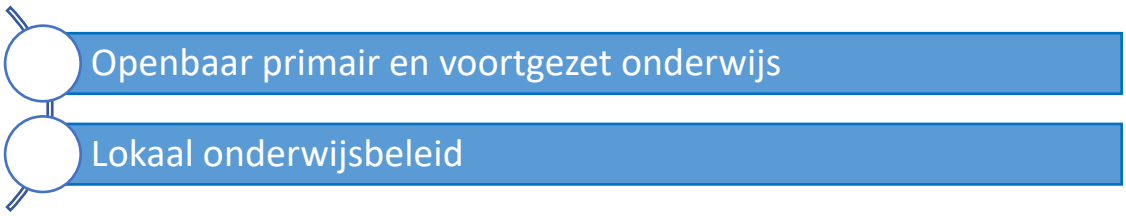
Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar 2.5 Toelichting baten en lasten.

Programma 3 Onderwijs

De Amelander jeugd kennis en vaardigheden aanreiken en laten vergaren om zich te ontwikkelen en voor te bereiden op hun deelname aan de samenleving.

De gemeente wil zoveel mogelijk leerlingen op het eiland onderwijs aan kunnen bieden, afgestemd op hun niveau. Dit geldt zowel voor het primair als het voortgezet onderwijs. Het voortgezet onderwijs wordt op vmbo-niveau aangeboden. De eerste drie leerjaren kunnen ook op havo en vwo niveau worden gevolgd.

Activiteitgroepen die bij dit programma horen

Openbaar primair en voortgezet onderwijs

Wat willen we bereiken

We willen het openbaar primair - en het openbaar voortgezet onderwijs faciliteren. Voor het voortgezet onderwijs betekent dat het bieden van administratieve en beleidsmatige ondersteuning. Voor het openbaar basisonderwijs betekent dat uitvoering gaan geven aan de besluitvorming van de gemeenteraad met betrekking tot de (eventuele) nieuwe rol na de (voorgenomen) bestuurlijke fusie en de bestuurlijke verzelfstandiging van het openbaar basisonderwijs.
De kwaliteit van het onderwijs heeft grote invloed op de toekomst van onze jeugd. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt op basis van de wettelijke taak bij de ouders, de leerlingen, de schoolbesturen en de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Dit sluit aan bij punt 4.6 uit de raadsagenda.

➔ **Raadsagendapunten binnen deze activiteitengroep: 4.6, 7.6**

Wat hebben we bereikt?

- *Administratie uitvoeren van het openbaar voortgezet onderwijs;*
  We hebben de personeels-, de salarisadministratie en de financiële administratie van de BWS gevoerd. Ook heeft de gemeente het onderhoudsbeheer van de school uitgevoerd.
  Daarnaast hebben wij de directie, het bestuur en de toezichthouder van advies voorzien op het gebied van personeelsbeleid, financieel beleid, materieel beleid en governance.

- *Administratieve en beleidsmatige ondersteuning bieden aan het voortgezet onderwijs;*
  We hebben de personeels-de salaris- en de financiële administratie en het onderhoudsbeheer gevoerd en daarnaast beleidsmatige ondersteuning geboden op het gebied van personeel, financiën, onderhoud en governance.

- *Het intern toezicht op het openbaar voortgezet onderwijs uitvoeren, uitbreiden en verbeteren. De door de gemeenteraad vastgestelde documenten (toezichtkaders en reglementen) met betrekking tot het toezicht zijn hierbij de leidraad.*
  We hebben de commissie intern toezicht van informatie en advies voorzien en er zijn bijeenkomsten van de commissie gehouden. De commissie heeft gesprekken gevoerd met diverse stakeholders met betrekking tot het openbaar voortgezet onderwijs. Conform de wettelijke verplichtingen is er een verslag van de intern toezichthouder in het jaarverslag van de school opgenomen.
  We hebben ons daarnaast voorgenomen op korte termijn een onderzoek te doen naar de gewenste Governance voor de nabije toekomst met als doel kwalitatief hoogwaardig voortgezet onderwijs op lange termijn op het eiland te waarborgen.

- *Het openbaar basisonderwijs ontvlechten we eventueel uit de gemeentelijke organisatie en we geven uitvoering aan de veranderende rol van de gemeente Ameland, gebaseerd op de statuten van de stichting na het (voorgenomen) besluit tot verzelfstandiging.*
  We hebben een overeenkomst gemaakt en ondertekend tussen de gemeente Ameland en de Stichting Samenwerkingsbestuur PO West Ameland over de ontvlechting van het openbaar basisonderwijs uit de gemeentelijke organisatie per 1-1-2025. In dat document is opgenomen welke taken op welk moment en onder welke overgangsafspraken uit de gemeentelijke organisatie worden ontvlecht. We hebben hier samen met de Stichting op een goede wijze vorm en uitvoering aan gegeven.

Om de taken in de nieuwe gemeentelijke rol ten aanzien van het openbaar basisonderwijs zo goed mogelijk te kunnen vervullen is er periodiek overleg ingericht tussen de directeur bestuurder van de Stichting en de portefeuillehouder onderwijs. In die rol zijn de jaarverslagen 2024 en de begroting 2026 en verder onderwerpen waarmee de gemeente zich conform de wet en statuten bezig houdt.

- *In nauw overleg met de accountant voor het onderwijs (Aksos) is het proces met betrekking tot de totstandkoming van de jaarrekeningen voor de twee onderwijs instellingen verbeterd*
  In het eerste halfjaar 2025 zijn de twee jaarrekeningen voor het openbaar onderwijs over 2024 opgemaakt en door de gemeenteraad aangewezen accountant gecontroleerd. Beide jaarrekeningen zijn van een goedkeurende verklaring voorzien en tijdig ingediend bij het ministerie van OC en W en DUO.
  We hebben daarbij voort kunnen borduren op de kwalitatieve inhaalslag die in de jaren ervoor ten aanzien van de jaarrekeningen is gemaakt. De accountant heeft de commissie intern toezicht in een bijeenkomst geïnformeerd over de bevindingen ten aanzien van de financiën van de onderwijsinstellingen, de interne procedures en het jaarverslag, één en ander overeenkomstig het accountantsprotocol voor het onderwijs.
  Voor het openbaar basisonderwijs was dit de laatste jaarrekening die door de gemeente Ameland is opgemaakt.

- *Uitvoering geven aan het door de gemeenteraad te nemen besluit over de (eventuele) bestuurlijke fusie van het basisonderwijs op West Ameland en de voorgenomen verzelfstandiging van het openbaar basisonderwijs*
  De gemeenteraad heeft besloten het openbaar basisonderwijs op Ameland te fuseren met het christelijk basisonderwijs op West Ameland en het openbaar basisonderwijs gelijktijdig te verzelfstandigen. Na de passering van de akte van bestuursoverdracht en de oprichtingsakte bij de notaris hebben we de bestuurlijke taak en de eigendommen overgedragen aan de Stichting Samenwerkingsbestuur PO West Ameland. Daarmee is uitvoering gegeven aan de genomen besluiten.

Wat heeft het gekost?

Openbaar primair en voortgezet onderwijs	Primaire begroting 2025	Prognose 2025	Jaarrekening 2025
Lasten			
641000 Exploitatie basisonderwijs	**890.121,00**	**0,00**	**0,00**
641003 Bestuurscommissie OPO	**13.700,00**	**0,00**	**0,00**
641005 Gem. ondersteuning openbaar basisonderwijs	**16.040,80**	**16.040,80**	**15.470,03**
641006 Administratie openbaar basisonderwijs	**31.292,80**	**31.292,80**	**12.699,34**
641010 Gem. ondersteuning bijzonder basisonderwijs	**0,00**	**0,00**	**0,00**
643000 Exploitatie voortgezet onderwijs	**1.988.300,00**	**1.988.300,00**	**2.425.559,00**
643005 Gemeentelijke ondersteuning voortgezet onderwijs	**6.146,80**	**6.146,80**	**9.844,56**
643006 Administratie voortgezet onderwijs	**32.131,00**	**32.131,00**	**25.570,86**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**2.977.732,40**	**2.073.911,40**	**2.489.143,79**
Baten			
641000 Exploitatie basisonderwijs	**890.121,00**	**0,00**	**0,00**
641005 Gem. ondersteuning openbaar basisonderwijs	**0,00**	**0,00**	**0,00**
641006 Administratie openbaar basisonderwijs	**14.038,00**	**0,00**	**11.601,14**
643000 Exploitatie voortgezet onderwijs	**1.988.300,00**	**1.988.300,00**	**2.425.559,00**
643005 Gemeentelijke ondersteuning voortgezet onderwijs	**0,00**	**0,00**	**0,00**
643006 Administratie voortgezet onderwijs	**14.038,00**	**14.038,00**	**14.168,56**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**2.906.497,00**	**2.002.338,00**	**2.451.328,70**
Resultaat Openbaar primair en voortgezet onderwijs	**-71.235,40**	**-71.573,40**	**-37.815,09**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar 2.5 Toelichting baten en lasten.

Vastgestelde beleidsnotities en verordeningen

- Verordening commissie intern toezicht openbaar onderwijs (2022)
- Reglement intern toezicht BWS (2023)
- Kwaliteitszorg BWS (2023)
- Toezichtkader BWS (2023)

Lokaal onderwijsbeleid

Wat willen we bereiken

De eilander jeugd mogelijkheden bieden zich te ontplooien tot zelfstandige burgers, zodat ze in sociaal economisch en maatschappelijk opzicht op een goede wijze in de samenleving kunnen functioneren.

Wat hebben we bereikt?

- *Bieden van financiële en beleidsmatige ondersteuning voor de gezamenlijke plusklas in het basisonderwijs en de plusactiviteiten in het voortgezet onderwijs met als doel dit permanent op te nemen in het aanbod*
  In 2024 heeft het voortgezet onderwijs op Ameland besloten de Plus activiteiten zonder subsidie van de gemeente voort te zetten. Dat hebben wij bij de jaarrekening 2024 verantwoord en voor 2025 is er geen inspanning vanuit de gemeente meer geweest op dit gebied voor het voortgezet onderwijs.
  Voor het basisonderwijs op Ameland hebben we voor het schooljaar 2024-2025 nog subsidie verleend en vastgesteld. De gezamenlijke basisscholen hebben aangegeven de Plus klas met ingang van het schooljaar 2025-2026 op een andere wijze voort te zetten en vorm te geven in het basisonderwijs waardoor men geen subsidie aanvraag meer bij de gemeente zal vragen.

- *In combinatie met het strategisch plan gemeentelijke gebouwen gaan we in overleg met partijen in het onderwijs en de opvang, om te verkennen hoe de toekomstige huisvesting (en eventuele IKC-vorming) er uit kan zien (7.6)*
  Op 15 december 2025 heeft de gemeenteraad het accommodatiebeleid definitief vastgesteld. Voor het voorzieningencluster tussen Nes en Buren bleek tijdens bewonersavonden in april 2025 onvoldoende draagvlak. Hiervoor is in oktober 2025 een participatieproces gestart. Dit proces omvat onder andere de functies basisonderwijs, kinderopvang en peuterspeelzaal. Gebruikers en inwoners werken nu aan een advies samen met een onafhankelijke procesbegeleider. De verwachting is dat er in de loop van 2026 een advies zal worden opgeleverd. Hierover zal de raad een besluit nemen.

- *Ondersteunen en adviseren van directies, schoolbesturen en gemeenten van andere Waddeneilanden.*
  We hebben in 2025 uitvoering gegeven aan de dienstverleningsovereenkomst lokaal onderwijs beleid de Friese Waddeneilanden. In het kader van die overeenkomst voert de gemeente Ameland bepaalde taken uit voor de andere Friese Waddeneilanden.
  Het gaat hierbij om het in stand houden, actualiseren en uitvoeren van regelingen en verordeningen op het gebied van lokaal onderwijs beleid, het organiseren en opvolgen van lokaal onderwijs overleg op Schiermonnikoog en het verrichten van werkzaamheden over de lokale afspraken op het gebied van school- en leerlingenbegeleiding.

- *Preventief uitvoeren van de leerplicht; we leveren een bijdrage om absoluut – en relatief verzuim alsmede voortijdig schoolverlaten zoveel mogelijk te voorkomen.*
  Gemeenten hebben een wettelijke taak als het gaat om leerplicht en het voorkomen van voortijdig schoolverlaten. Gebleken is dat er nieuwe eisen worden gesteld aan leerplichtambtenaren op het gebied van het behalen en onderhouden van de BOA bevoegdheid en permanente educatie. In 2025 is geconcludeerd dat het zelfstandig in dienst hebben en houden van een leerplichtambtenaar in deeltijd een te kwetsbare situatie oplevert. Vandaar dat besloten is deze taak op grond van een meerjarige dienstverleningsovereenkomst over te dragen aan de gemeente Leeuwarden. Deze overeenkomst is inmiddels geïmplementeerd. We hebben de gemeente Schiermonnikoog eveneens ondersteund bij dit proces, waarbij voor een vergelijkbare constructie met Leeuwarden is gekozen.

- *Stimuleren van de samenwerking tussen besturen en directies van de scholen voor primair en voortgezet onderwijs;*
  We voerden in 2025 regelmatig lokaal onderwijs overleg met vertegenwoordigers van de scholen op Ameland. Daarnaast hebben we in de praktijk uitvoering gegeven aan de bestaande samenwerkingsafspraken op het gebied van dyslexiebeleid, school - en leerlingenbegeleiding, vertrouwenspersoon en de keuring en onderhoud van buitenspeelmateriaal.

- *Uitvoeren van de verordening leerlingenvervoer.*
  Een belangrijk aandachtspunt hierbij voor de komende periode is het leerlingenvervoer op het traject Ameland – Holwerd v.v. voor leerlingen die onder deze verordening vallen. Het doel is om het leerlingenvervoer in de nabije toekomst via een stabiele dienstregeling, veilig plaats te laten vinden met een zo aansluitend mogelijke reis. We integreren de (eventueel) nieuw aan te schaffen snelboot in het leerlingenvervoer, afhankelijk van de (nieuwe) dienstregeling;
  In 2025 hebben we samen met de andere Friese Waddeneilanden en met externe hulp gewerkt aan een nieuwe, actuele verordening leerlingenvervoer die aansluit bij de lokale situatie. Voor de gemeente Ameland heeft dat geleid tot de vaststelling van een nieuwe verordening door de gemeenteraad.
  We integreren de nieuwe snelboot bij de ingebruikname begin 2026 in het leerlingenvervoer.

- *Uitvoeren van diverse financiële regelingen voor uitwonende studerenden*
  Voor de gemeente Ameland en voor de andere Friese Waddeneilanden hebben we deze regelingen uitgevoerd. Het gaat hierbij om de verordening toelage uitwonende studerenden en de OV chipkaart verordening. De ondersteuning aan de andere Friese Waddeneilanden verloopt van de communicatie en de jaarlijkse publicatie over in te dienen aanvragen tot het afhandelen van ingediende aanvragen en het verstrekken van uitbetalingsopdrachten.

- *Uitvoeren van het vastgestelde onderwijsachterstandenbeleid en de subsidieregeling peuteropvang inclusief het behandelen van de aanbevelingen die destijds door de inspectie van het onderwijs zijn gedaan ten aanzien van de voor- en vroegschoolse educatie;*
  Met de financiële middelen van het rijk subsidiëren en stimuleren we de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie (VVE) in de gemeente. We hebben overleg gevoerd met de scholen en VVE instellingen en hebben verantwoording afgelegd aan het rijk via een vragenlijst. Deze vragenlijst is conform de wettelijke verplichting behandeld en vastgesteld door het college. De aanbevelingen die destijds door de inspectie van het onderwijs zijn gedaan ten aanzien van VVE hebben we overgenomen. We hebben in 2025 het overleg met instellingen geïntegreerd en we hebben het bestaande convenant VVE geactualiseerd, ondertekend en geïmplementeerd.

Wat heeft het gekost?

Lokaal Onderwijsbeleid	Primaire begroting 2025	Prognose 2025	Jaarrekening 2025
Lasten			
642000 Onderwijshuisvest. openbaar basisonderwijs Hollum	**19.525,97**	**19.525,97**	**9.815,92**
642005 Onderwijshuisvest. openbaar basisonderwijs Ballum	**24.964,97**	**24.964,97**	**11.187,18**
642010 Onderwijshuisvest. bijzonder basisonderwijs Hollum	**20.278,97**	**20.278,97**	**15.362,66**
642015 Onderwijshuisvesting bijzonder basisonderwijs NES	**40.744,80**	**40.744,80**	**37.589,03**
642020 Onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs	**241.164,77**	**241.164,77**	**230.164,28**
643008 Gem. ondersteuning bijzonder basisonderwijs	**12.100,00**	**12.100,00**	**16.158,30**
643009 Lokaal onderwijsbeleid	**16.529,20**	**56.249,20**	**12.422,52**
643010 Onderwijsbegeleiding	**49.900,00**	**49.900,00**	**50.166,48**
643015 Samenwerking Waddenscholen Primair onderwijs	**558,80**	**558,80**	**0,00**
643020 WAD VO	**0,00**	**0,00**	**0,00**
643025 Toelage uitwonende studerenden	**26.235,20**	**26.235,20**	**21.253,12**
643027 Uitvoering verordening leerlingenvervoer	**70.087,60**	**70.087,60**	**62.453,90**
643030 Overige voorzieningen t.b.v. onderwijs	**15.500,00**	**15.500,00**	**15.488,86**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**537.590,28**	**577.310,28**	**482.062,25**
Baten			
642020 Onderwijshuisvesting voortgezet onderwijs	**41.200,00**	**41.200,00**	**43.322,60**
643009 Lokaal onderwijsbeleid	**0,00**	**0,00**	**0,00**
643010 Onderwijsbegeleiding	**18.800,00**	**18.800,00**	**21.728,53**
643015 Samenwerking Waddenscholen Primair onderwijs	**2.500,00**	**2.500,00**	**0,00**
643030 Overige voorzieningen t.b.v. onderwijs	**400,00**	**400,00**	**588,52**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**62.900,00**	**62.900,00**	**65.639,65**
Resultaat Lokaal Onderwijsbeleid	**-474.690,28**	**-514.410,28**	**-416.422,60**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar 2.5 Toelichting baten en lasten.

Vastgestelde beleidsnotities en verordeningen

- Verordening bekostiging leerlingenvervoer (2022)
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs (2021)
- Verordening aanvullende vergoeding OV-chipkaart studenten (2016)
- Verordening toelage uitwonende studerenden (2016)
- Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid (2009)

Programma 4 Fysieke Leefomgeving

Ameland in fysiek opzicht netjes, schoon, heel en veilig houden.

Op Ameland is het goed wonen, werken en recreëren. Met inachtneming van de belangen van onze burgers en gasten wil gemeente Ameland de bijzondere leefomgeving in stand houden en ontwikkelen.

Activiteitgroepen die bij dit programma horen

Infrastructuur

Wat willen we bereiken

Gemeente Ameland is als eigenaar of (mede)beheerder verantwoordelijk voor de kwaliteit en staat van onderhoud van de infrastructurele voorzieningen. Voor de gemeentelijke infrastructuur streven we naar een behoud van het kwaliteitsniveau. Werkzaamheden zijn gebaseerd op actuele beheer- en onderhoudsplannen. Het nieuwe beheersplan voor zowel havens als wegen is in 2024 door de raad vastgesteld, conform punt 5.6 van de raadsagenda. Dit in combinatie met punt 1.2 van de raadsagenda om zo veel mogelijk koppelkansen te benutten met de revitalisatie en reconstructie 2.0 van dorpen en wijken. Hiervoor wordt een jaarlijkse planning opgesteld en uitgevoerd. Naast de werkzaamheden die voortvloeien uit deze plannen, zijn er incidentele ontwikkelingen die extra planvorming vragen. De vervoersvisie, raadsagendapunt 5.1, is opgesteld nadat het toeristisch beleid is vastgesteld.
Tevens wordt ingezet op goede oplossingen voor de veerverbinding, zowel op de korte als de lange termijn om een betrouwbare veerverbinding te blijven nastreven. Dit sluit aan bij punt 5.2 en punt 5.3 van de raadsagenda. Wij blijven in gesprek met het Rijk en de regio over een lange termijn oplossingsrichting gericht op 2029, het jaar waarin de nieuwe concessieperiode start.

➔ **Raadsagendapunten binnen deze activiteitengroep: 1.2 – 5.1 – 5.2 – 5.3 – 5.4 – 5.5 – 5.6**

Wat hebben we bereikt?

- *Het vliegveld toekomstbestendig maken door het verder uitwerken van de kwaliteitsimpuls*
  In 2025 is besloten om de renovatie van het luchthavengebouw te verplaatsen naar 2026.

- *Na de vaststelling van de vervoersvisie in 2023, wordt er in 2024 gewerkt aan de uitvoering hiervan. Onder andere het verbeteren van de verkeersveiligheid op knelpunten wordt opgepakt (5.5)*
  In 2025 is een aantal verkeersmaatregelen doorgevoerd. Zo is onder andere de entree van Ballum vanaf de zuidzijde gereconstrueerd en is de verkeerssituatie nabij het Bramerduinenpad in Nes gewijzigd. Ook heeft een extern bureau de opdracht gekregen om een verkeerskundig advies te geven over o.a. over de Strandweg Nes en de T-splitsing Ballumerweg / Achterdijken en de hoek Fabrieksweg / Middelbord. Deze adviezen worden in 2026 verder vormgegeven.

- *Uitvoeren van werkzaamheden volgend uit het Gemeentelijk Rioleringsplan, onder andere het verder afkoppelen en infiltreren van regenwater om het riool klimaatbestendig te maken;*
  In 2025 is een start gemaakt met de actualisatie van het nieuwe Programma Water en Riool (PWR). Verder zijn er verschillende werkzaamheden uitgevoerd, onder andere aan het Bramerduinenpad, de Pastoor Scholtenweg, de Zwarteweg en de Kooiweg.

- *Uitvoering geven aan het beheersplan Havens;*
  Er is uitvoering gegeven aan het jaarplan Havens. Zo is het baggerwerk in de jachthaven en nabij de rondvaartboot uitgevoerd en zijn er herstelwerkzaamheden uitgevoerd aan onder andere de drijvende steigers.

- *Uitvoering geven aan het beheersplan Wegen (5.6);*
  In 2025 is uitvoering gegeven aan het jaarplan Wegen. Op verschillende locaties zijn herstelwerkzaamheden verricht, onder andere aan de Reddingbootweg, Hiemkesweg, Polderweg en de Kleinvaarwaterweg. Ook is er groot onderhoud uitgevoerd, onder andere aan de Yme Dunenweg en de Jelmeraweg.

- *Wij zetten ons ambtelijk en bestuurlijk in voor een goede verbinding met het vaste land op korte en lange termijn.*
  Wij blijven in gesprek met de regio en het Rijk over de huidige en toekomstige veerdienst gericht op het jaar 2029 wanneer de nieuwe concessieperiode start (5.2 en 5.3);
  In 2025 zijn verschillende formele en informele gesprekken gevoerd met de betrokken partijen over de huidige veerverbinding, de nieuwe concessie, snelvaren in het donker en het MIRT-traject.

Wat heeft het gekost?

Infrastructuur	Primaire begroting 2025	Prognose 2025	Jaarrekening 2025
Lasten			
621000 Wegen, straten, pleinen en (fiets)paden	**2.046.762,66**	**2.046.762,66**	**1.462.468,09**
621005 Bermen	**0,00**	**0,00**	**0,00**
621010 Gladheidsbestrijding	**10.000,00**	**15.000,00**	**9.452,07**
621015 Openbare verlichting	**125.022,20**	**125.022,20**	**86.494,88**
621020 Abri's	**400,00**	**400,00**	**0,00**
621025 Verkeersmaatregelen	**88.039,80**	**86.196,46**	**59.079,14**
621035 Vliegveld (lasten)	**249.950,50**	**252.250,50**	**226.960,13**
621045 Watergangen	**45.100,00**	**67.600,00**	**85.424,46**
622000 Parkeerterreinen	**24.820,00**	**13.143,36**	**14.689,74**
623000 Passantenhaven (lasten)	**260.049,70**	**260.049,70**	**233.428,55**
624000 Veerdam (lasten)	**171.091,67**	**193.991,67**	**181.609,54**
633000 Eigendommen (lasten)	**585.546,80**	**605.079,34**	**254.895,25**
633010 Exploitatie landerijen/gronden (lasten)	**51.288,00**	**51.288,00**	**46.967,33**
672000 Riolering	**635.497,00**	**658.815,00**	**848.577,84**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**4.293.568,33**	**4.375.598,89**	**3.510.047,02**
Baten			
621035 Vliegveld (lasten)	**90.000,00**	**90.000,00**	**98.959,93**
624000 Veerdam (lasten)	**0,00**	**0,00**	**0,00**
633000 Eigendommen (lasten)	**0,00**	**0,00**	**0,00**
672000 Riolering	**16.000,00**	**16.000,00**	**368.011,93**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**106.000,00**	**106.000,00**	**466.971,86**
Resultaat Infrastructuur	**-4.187.568,33**	**-4.269.598,89**	**-3.043.075,16**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar 2.5 Toelichting baten en lasten.

Vastgestelde beleidsnotities en verordeningen

- Verordening op de afvoer van hemelwater en grondwater 2010
- Beleidsnota onderhoud wegen recreatieterreinen 2016
- Vervoersvisie 2023
- GRP Ameland 2020-2025
- Beheer- en onderhoudsplan wegen 2024
- Beheer- en onderhoudsplan havens 2024

Openbare ruimte

Wat willen we bereiken

Goed beheer van openbare ruimte en aanwezige gemeentelijke voorzieningen heeft de blijvende aandacht. Verbeteren van de beeldkwaliteit van onder andere beschermde dorpsgezichten nemen we mee, conform punt 1.1 van de raadsagenda. Gemeente Ameland is verantwoordelijk voor het beheer van grote delen van de openbare ruimte op het eiland. Variërend van groen in de dorpen en speeltoestellen over het hele eiland, tot strandovergangen en recreatiegebieden zoals De Aanleg en De Vleijen.

De gemeente wil een schone leefomgeving in stand houden, waarbij kleinschalig cultuurhistorisch medegebruik en toegankelijkheid van natuurgebieden de uitgangspunten zijn van het gemeentelijk beleid. Dit speelt in op punt 1.7 van de raadsagenda. Op het gebied van de natuur worden de meeste taken uitgevoerd door andere overheidsorganisaties en terrein beherende organisaties. Samenwerking en afstemming over het beheer met deze instanties vraagt een meer planmatige benadering. Onderwerpen als verantwoord recreatief gebruik, bescherming, onderhoud en herstel zijn daarbij belangrijke items, conform punt 1.8 van de raadsagenda.

➔ **Raadagendapunten binnen deze activiteitengroep: 1.1 – 1.7 – 1.8**

Wat hebben we bereikt?

- *Bijdrage leveren aan extra openbaar toilet bij KNRM Ballumerbocht binnen het gestelde budget*
  Er is met de KNRM overeengekomen dat wij als gemeente het openbaar toilet bekostigen, plus de jaarlijkse structurele kosten. Over de openstelling van het toilet en het gebruik van grijs water is in 2025 een informatiebrief verstuurd naar de gemeenteraad.

- *De Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR) wordt opgesteld en ter besluitvorming aangeboden;*
  Binnen het cluster Beheer en Onderhoud is het nog niet gelukt om de LIOR op te stellen. We streven ernaar om in 2026 een start te maken met het LIOR.

- *Het gebiedsplan De Vleijen wordt ter besluitvorming aangeboden*
  De gemeenteraad is via een themabijeenkomst geïnformeerd over de planvorming en heeft middels de Kadernota een bedrag beschikbaar gesteld. Ook is er via de Regiodeal een bijdrage beschikbaar gesteld voor de vernieuwing van de Vleijen. Het definitieve plan met bijbehorende begroting wordt verder uitgewerkt en zal ter besluitvorming aangeboden worden.

- *Het terrein van de Buitendienst efficiënter herinrichten en laten voldoen aan wet- en regelgeving;*
  In 2025 is gewerkt aan de planvorming, het bestek en tekeningen en de bijbehorende activiteitenvergunning voor de nieuwe inrichting van het terrein.

- *Onderzoek en uitvoering gericht op het jaarrond gebruik van de Paardenbak Nes-Buren*
  Met het beschikbaar gestelde krediet zijn er verbeteringen aangebracht in de Paardenbak Nes-Buren. Er is drainage en een nieuwe bovenlaag aangebracht. Hierdoor is de vocht af- en toevoer beter reguleerbaar. Tot op heden lijken de aanpassingen succesvol.

Wat heeft het gekost?

Openbare ruimte	Primaire begroting 2025	Prognose 2025	Jaarrekening 2025
Lasten			
657000 Openbare ruimte en (openlucht)recreatie	**1.479.337,41**	**1.560.673,35**	**1.390.346,04**
657015 De Vleijen	**0,45**	**0,45**	**0,00**
657020 De Aanleg	**-0,27**	**-0,27**	**0,00**
657025 Strandrecrecreatie	**499.059,13**	**547.685,13**	**504.969,42**
675000 Begraafplaatsen	**84.432,60**	**84.432,60**	**131.907,40**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**2.062.829,32**	**2.192.791,26**	**2.027.222,86**
Baten			
675000 Begraafplaatsen	**100,00**	**100,00**	**0,00**
Resultaat Openbare ruimte	**-2.062.729,32**	**-2.192.691,26**	**-2.027.222,86**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar 2.5 Toelichting baten en lasten.

Vastgestelde beleidsnotities en verordeningen

- Groenbeleidsplan (2021)

Afval en milieu

Wat willen we bereiken

Bij de afvalinzameling willen we streven naar een adequate duurzame inzameling en verwerking. Hierbij is veel aandacht voor zwerfvuil.

Wat hebben we bereikt?

- *Permanente aandacht voor de efficiëntie en verbetering van afvalinzameling en –verwerking;*
  Bij een tweetal campings en bij verzorgingstehuis Ambla zijn ondergrondse containers geplaatst. De structurele aandeelhoudersvergaderingen van Omrin zijn bijgewoond en de reguliere werkoverleggen hebben plaatsgevonden. Er wordt structureel gestuurd op het verhogen van de efficiëntie en het optimaliseren van het proces van afvalinzameling.

Wat heeft het gekost?

Afval en milieu	Primaire begroting 2025	Prognose 2025	Jaarrekening 2025
Lasten			
633020 Destructie	**16.657,60**	**16.657,60**	**13.478,63**
673000 Afvalinzameling algemeen	**500.853,80**	**540.554,41**	**533.587,51**
673005 Afvalinzameling oud papier	**45.000,00**	**45.000,00**	**49.615,50**
673015 Afvalinzameling dorpen en vakantieonderkomens	**534.917,60**	**527.417,60**	**538.384,96**
673030 Afvalinzameling bedrijven (incl. campings)	**306.976,86**	**304.816,86**	**338.120,40**
673040 Afvalinzameling glas	**20.000,00**	**20.000,00**	**34.235,61**
674000 Milieubeleid algemeen	**383.951,80**	**383.951,80**	**350.299,18**
674010 Ongediertebestrijding	**30.823,33**	**33.323,33**	**15.504,56**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**1.839.180,99**	**1.871.721,60**	**1.873.226,35**
Baten			
673000 Afvalinzameling algemeen	**102.000,00**	**142.000,00**	**106.050,07**
673005 Afvalinzameling oud papier	**35.000,00**	**35.000,00**	**37.067,17**
673030 Afvalinzameling bedrijven (incl. campings)	**5.400,00**	**5.400,00**	**4.323,82**
673040 Afvalinzameling glas	**8.800,00**	**8.800,00**	**10.780,00**
674010 Ongediertebestrijding	**600,00**	**600,00**	**1.970,34**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**151.800,00**	**191.800,00**	**160.191,40**
Resultaat Afval en milieu	**-1.687.380,99**	**-1.679.921,60**	**-1.713.034,95**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar 2.5 Toelichting baten en lasten.

Vastgestelde beleidsnotities en verordeningen

- Afvalstoffenverordening Gemeente Ameland (2010)

Ruimtelijke ordening

Wat willen we bereiken

We willen een veilige, gezonde en leefbare gemeente waarin wonen, werken en leven goed is geregeld. Voldoende woningen voor de verschillende doelgroepen, bedrijven afgestemd op de omgeving en de vraag naar producten, en een leefomgeving waar het prettig vertoeven is. Het omgevingsplan, vergunningen, beschikbaarheid van woningen en het toezicht daarop zijn belangrijke instrumenten. Gestreefd wordt naar een goede toepassing van regels.

➔ **Raadsagendapunten in deze activiteitengroep: 1.1 - 1.3 - 1.4 - 1.5 - 1.6 - 3.9 – 2.1**

Wat hebben we bereikt?

- *In 2025 wordt de procedure met betrekking tot de aanwijzing van gemeentelijke monumenten opgestart.*
  Als een pand als gemeentelijk monument wordt/is aangewezen brengt dat voor de eigenaar verplichtingen met zich mee. Een herziening van de subsidieregels en verhoging van de subsidie kan voorgesteld worden.

  In 2025 is gewerkt aan de actualisatie van de lijst met potentiële karakteristieke panden en gemeentelijke monumenten. In 2026 zal het college zich buigen over de verdere procedure.

- *In het begrotingsjaar zullen meerdere acties worden ondernomen ter voorkoming van ongewenste ruimtelijke ontwikkelingen, zoals inventarisatie van onbenutte planologische ruimte voor verblijfsrecreatie binnen het omgevingsplan;*
  Dit onderwerp, ook de planologische ruimte voor verblijfsrecreatie binnen het omgevingsplan, heeft aandacht in de omgevingsvisie, die we medio 2026 in ontwerp aan de gemeenteraad hopen aan te bieden. Daarnaast is in 2025 o.a. een partiële wijziging van de welstandsnota voorbereid, die in februari 2026 in de raad behandeld is.

- *In samenwerking met de provincie is de gemeente bezig met het opstellen en het verder uitwerken van de archeologische verwachtingskaart. In 2025 krijgt dit een vervolg. Naar verwachting zal de definitieve vaststelling in 2026 plaats vinden;*
  In 2025 is gestart: in Hollum en Buren hebben de eerste archeologische onderzoeken plaatsgevonden. Gedurende 2026 zullen er op verschillende plekken op het eiland archeologische onderzoeken uitgevoerd worden om de archeologische potentie van deze gebieden in kaart te brengen. Naar verwachting kan de archeologische kaart in 2027 vastgesteld worden en daarna opgenomen worden in het omgevingsplan van de gemeente Ameland.

- *Met betrekking tot de Omgevingswet en het opstellen van de structuur voor het Omgevingsplan gemeente Ameland is de pilot van het Bestemmingsplan Hollum in afronding. In 2025 vindt de verdere uitwerking plaats, zoals de invulling van de bruidsschat*
  Op dit moment wordt ambtelijk de laatste hand gelegd aan deelomgevingsplan Hollum. Medio 2026 hoopt het college het in ontwerp vast te stellen.
  In 2025 is daarnaast een start gemaakt met de verdere uitwerking van het Omgevingsplan, zoals de invulling van de bruidsschat en de toepasbare regels. Dit is een proces die naar verwachting zal doorlopen tot 2032.

- *Procedures naar aanleiding van de vaststelling van het bestemmingsplan Buitengebied worden zoveel mogelijk in 2025 afgehandeld. Het bestemmingsplan Buitengebied wordt vertaald in het Omgevingsplan gemeente Ameland*
  Tegen het bestemmingsplan Buitengebied is door drie partijen beroep ingediend bij de Raad van State.

  Het bestemmingsplan buitengebied is op dit moment onderdeel van ons tijdelijke Omgevingsplan. De omzetting van bestemmingsplannen naar de structuur van het omgevingsplan gaat stapsgewijs. Het zal nog enige jaren duren voordat het buitengebied aan de beurt is.

- *Voor 1 januari 2027 moet een omgevingsvisie zijn vastgesteld. In 2025 wordt de omgevingsvisie uitgewerkt. De vaststelling is gepland in 2026;*
  In een themabijeenkomst op 18 mei hebben we u verteld over de voortgang van de omgevingsvisie. Daar vertelde we onder andere dat een zorgvuldige afronding van het ontwerp van de omgevingsvisie meer tijd nodig heeft dan we oorspronkelijk dachten. De verwachting is nu dat we het stuk in september 2026 aan u kunnen aanbieden. Het gevolg is dat we voor 1 januari wel een ontwerp, maar geen definitieve omgevingsvisie zullen hebben.

- *Voor 2032 moet één omgevingsplan voor de gemeente Ameland worden vastgesteld.*
  In 2025 starten we met het opstellen van het Omgevingsplan Ameland. Het omgevingsplan komt mede tot stand met toepassing van deel-omgevingsplannen die samengevoegd worden tot één Omgevingsplan Ameland;
  Stap voor stap worden bestaande bestemmingsplannen omgezet naar de structuur van het Omgevingsplan Ameland. We spreken dan over een deelomgevingsplan. Deelomgevingsplan Hollum is daarvan de eerste stap (zie ook elders). Zoals gepland worden daarna de beide bestemmingsplannen van de recreatieterreinen in Nes en Ballum opgepakt.

- *Waarborging van de omgevingskwaliteit (ruimtelijke kwaliteit) wordt een onderdeel in het omgevingsplan. In het omgevingsplan worden omschrijvingen, regels en welstandcriteria opgenomen op basis van de vereisten in de Omgevingswet.*
  Dit wordt uitgewerkt in 2025. Klantgerichte processen worden ingericht om onze inwoners, ondernemers, organisaties en toeristen zo goed mogelijk te helpen en van dienst te zijn.

  Kernwaarden zijn: Afspraak is afspraak, professioneel (samen)werken en adviseren en ondersteunen en faciliteren. Gewerkt wordt aan het in stand houden van een kwalitatief goede, veilige en gezonde leefomgeving voor onze inwoners, ondernemers, organisaties en toeristen. Omgevingskwaliteit is één van de zes thema's in de Omgevingsvisie die wordt opgesteld.

  Uiteraard is het ook het centrale thema bij de herziening van de Welstandsnota en de omzetting daarvan naar een kader voor omgevingskwaliteit. Deze omzetting/herziening staat gepland voor 2026. Hierbij nemen we input en bouwstenen van Hûs en Hiem en VNG mee.

Wat heeft het gekost?

Ruimtelijke ordening	Primaire begroting 2025	Prognose 2025	Jaarrekening 2025
Lasten			
681000 Omgevings-/Bestemmingsplannen, ontwikkeling	**254.333,00**	**289.333,00**	**226.326,97**
681005 Omgevings-/Bestemmingsplannen, wijz. op verzoek	**21.234,40**	**23.234,40**	**18.827,23**
682000 Plan Nes Kwekerij (Nes-Oost / de Tuun)	**0,00**	**0,00**	**14.014,00**
682001 Plan Buren Paasduinweg	**0,00**	**0,00**	**0,00**
682002 Plan Nes Miedeweg/Polderweg	**0,00**	**0,00**	**0,00**
682003 Plan Nes Binnendieken	**0,00**	**0,00**	**1.201,00**
682004 Plan Ballum Smitteweg	**0,00**	**0,00**	**-37.894,52**
682006 Plan Hollum Trapweg	**0,00**	**0,00**	**-12.664,00**
682016 Plan Ballum De Stringen Noord	**0,00**	**253.861,00**	**527.907,72**
682090 Grondexploitaties	**5.867,40**	**5.867,40**	**583,18**
683000 Welstandstoezicht	**40.000,00**	**40.000,00**	**54.440,00**
683010 Omgevingsvergunningen	**333.138,00**	**333.215,58**	**300.168,60**
683025 Uitvoering Huisvestingswet	**3.352,80**	**3.352,80**	**4.058,04**
683035 Monumentenzorg	**4.897,00**	**4.897,00**	**2.593,32**
683040 Basisregistraties Adressen en Gebouwen	**61.292,80**	**81.292,80**	**53.183,39**
683045 Stads- en dorpsvernieuwing	**37.176,00**	**37.176,00**	**34.570,98**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**761.291,40**	**1.072.229,98**	**1.187.315,91**
Baten			
681000 Omgevings-/Bestemmingsplannen, ontwikkeling	**0,00**	**5.000,00**	**0,00**
681005 Omgevings-/Bestemmingsplannen, wijz. op verzoek	**5.000,00**	**0,00**	**1.170,40**
682000 Plan Nes Kwekerij (Nes-Oost / de Tuun)	**0,00**	**0,00**	**7.795,00**
682003 Plan Nes Binnendieken	**0,00**	**0,00**	**1.201,49**
682004 Plan Ballum Smitteweg	**0,00**	**0,00**	**-207,00**
682006 Plan Hollum Trapweg	**0,00**	**0,00**	**15.354,00**
682016 Plan Ballum De Stringen Noord	**0,00**	**0,00**	**234.484,00**
683025 Uitvoering Huisvestingswet	**0,00**	**0,00**	**2.031,80**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**5.000,00**	**5.000,00**	**261.829,69**
Resultaat Ruimtelijke ordening	**-756.291,40**	**-1.067.229,98**	**-925.486,22**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar 2.5 Toelichting baten en lasten.

Vastgestelde beleidsnotities en verordeningen

- Structuurvisie (2011)

Beheersverordeningen

- Beheersverordening Waddenzee en Noordzee (2013)
- Beheersverordening Havens Nes en Ballumerbocht (2013)
- Beheersverordening Recreatieterrein Buren (2013)
- Beheersverordening Strandweg Nes (2013)
- Beheersverordening Buitengebied (2013)

Vigerende bestemmingsplannen

- Bestemmingsplan recreatieterreinen Hollum (2012)
- Bestemmingsplan Hollum (2009)
- Bestemmingsplan Ballum (2012)
- Bestemmingsplan Roosdunen (2006)
- Bestemmingsplan Nes (2014)
- Bestemmingsplan recreatieterrein Nes-Buren 2019 (2020)
- Bestemmingsplan Recreatieterreinen Buren (2015)
- Bestemmingsplan Buren (2015)
- Bestemmingsplan Buitengebied (2024)

Andere verordeningen

- Erfgoedverordening gemeente Ameland (2025)
- Verordening naamgeving en nummering (adressen) (2010)

Beleid

- Welstandsnota (2016)
    - Aanvullende welstandscriteria bijlage 7 en 8 Welstandsnota 2016 (2023)
- Beleidsnotitie bedrijfswoningen en personeelshuisvesting (2017)
- Strandnota (2016)
- Verordening nadeelcompensatie (2024)
- Delegatiebesluit omgevingsplan (2024)
- Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht (2024)
- Aanwijzingsbesluit adviesrecht gemeenteraad en verplichte participatie bij afwijken van het omgevingsplan (2024)
- Verordening werkzaamheden kabels leidingen (2014)

Programma 5 Economie

Voor blijvend profijt en leefbaarheid.

Toerisme en de overige economische sectoren zijn van levensbelang voor de Amelander economie en leefbaarheid. Ameland wordt elk jaar druk bezocht door toeristen. Deze zorgen grotendeels voor de inkomsten van de burgers en bedrijven op Ameland en leveren ook een belangrijke bijdrage aan de baten van de gemeente Ameland. Het is daarom belangrijk dat we duurzame ontwikkeling voor de sectoren blijven stimuleren.

Activiteitgroepen die bij dit programma horen

Toerisme

Wat willen we bereiken

In lijn met het toerismebeleid streven we naar een vitale toeristische sector, die via zowel economie als maatschappij de leefbaarheid van het eiland bewerkstelligt (en daar dus niet ten koste van gaat). We streven daarvoor niet naar meer (maar ook niet minder), maar wel naar beter. Dat vraagt een constante (duurzame) ontwikkeling, om aan te blijven sluiten bij wensen van de Amelander gasten.

➔ **Raadsagendapunten in dit programma: 6.1 – 6.2 – 6.3 – 6.4 – 6.5**

Wat hebben we bereikt?

- *Afronden Horeca- en detailhandelsbeleid (6.2);*
  Het beleid is in januari 2026 in de gemeenteraad in ontwerp vastgesteld en daarna ter inzage gelegd. Later in 2026 hopen we het stuk voor definitieve vaststelling aan de raad voor te leggen.

- *Nieuwe evaluatie subsidie toeristische jeugdgroepen, met aandacht voor doelmatigheid van de subsidie;*
  Afgelopen jaar is een enquête uitgezet onder aanvragers van de subsidie, om een beeld te krijgen wat de subsidie voor hen betekent. De resultaten worden geanalyseerd en we verwachten op korte termijn u te kunnen informeren over de resultaten.

- *Sectorenoverleg toerisme voortzetten met als doel het delen van ontwikkelingen, beslissingen en stellingen rondom toerisme op Ameland (6.5);*
  Dit overleg liep ook in 2025 en wordt in 2026 voortgezet. Wel bekijken we samen met de deelnemers hoe we overlap met andere overleggen (zoals de klankbordgroep van de VVV) voorkomen en deze overleggen efficiënt combineren.

- *Starten met de bedrijvencontactfunctionaris, door deze taak te beleggen binnen de organisatie, om zo te investeren in goede dienstverlening aan en relaties met ondernemers en bedrijven*
  In 2025 is een bedrijfscontactmedewerker aangewezen (https://www.ameland.nl/nieuwe-bedrijfscontactmedewerker-eerste-aanspreekpunt-voor-ondernemers). Ondernemers weten hem al te vinden met hun vragen.

- *Starten met de uitvoering/toepassing van het herziene evenementenbeleid (6.3)*
  De vergunningverlening voor evenementen loopt (door) en het evenementenbeleid is daarbij het toetsingskader.

- *Verdere uitvoering geven aan het toerismebeleid (6.1) en een eerste evaluatie daarvan;*
  De evaluatie heeft enige vertraging opgelopen door uitloop van het horeca- en detailhandelsbeleid. We verwachten medio 2026 met de evaluatie een overzicht te kunnen geven van de stand van zaken in de uitvoering en de prioriteiten van het college voor de komende periode.

- *Voortzetten samenwerking met de VVV met aandacht voor: bestemmingsmarketing, bestemmingsontwikkeling en bestemmingsmanagement (waaronder de integratie van 'Welkom in onze wereld') (6.4)*
  De VVV heeft de campagne 'Welkom in onze wereld' / 'Liefde voor Ameland' geïntegreerd in haar organisatie.

Wat heeft het gekost?

Toerisme	Primaire begroting 2025	Prognose 2025	Jaarrekening 2025
Lasten			
634000 Toerisme	**417.195,06**	**379.045,06**	**374.540,27**
634001 Evenementenmateriaal	**2.000,00**	**2.000,00**	**14.850,63**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**419.195,06**	**381.045,06**	**389.390,90**
Baten			
634000 Toerisme	**0,00**	**0,00**	**0,00**
634001 Evenementenmateriaal	**12.000,00**	**12.000,00**	**15.678,55**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**12.000,00**	**12.000,00**	**15.678,55**
Resultaat Toerisme	**-407.195,06**	**-369.045,06**	**-373.712,35**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar 2.5 Toelichting baten en lasten.

Vastgestelde beleidsnotities en verordeningen

- Toerismebeleid Ameland, Van meer naar beter (2023);
- Economische Visie 2030 (2019);
- Detailhandelsstructuurvisie (2009; wordt momenteel herzien);
- Evenementenbeleid (2024);
- Horecabeleidsplan (2006; wordt momenteel herzien).

Overige sectoren

Wat willen we bereiken

Behoud en waar mogelijk uitbreiding van de breedte van de Amelander economie, met specifieke aandacht voor voor Ameland kenmerkende sectoren en gebruiken.

➔ **Raadsagendapunt in dit programma: 1.7 – 1.8 - 6.5 – 6.6**

Wat hebben we bereikt?

- *Binnen de (kaders van de) Regio Deal waar mogelijk innovatieve economische ideeën ondersteunen met kennis en financiën;*
  Het stimuleringsfonds binnen de Regio Deal is in 2025 nog niet van start gegaan, omdat het ontwerpen van de regeling langer duurde dan gepland. De verwachting is nu dat het fonds binnenkort alsnog opengaat (zie https://www.dewaddeneilanden.nl/stimuleringsfonds). We verbinden waar mogelijk de ondernemers aan dat fonds.

- *We blijven betrokken bij overleg over de toekomst van het Fries en Amelander landelijk gebied en vragen daar en elders aandacht voor duurzame ontwikkelafspraken met behoud van de landbouwsector en cultuurhistorisch medegebruik (1.7, 1.8, 6.5, 6.6);*
  Het provinciale proces landelijk gebied (nieuwe naam voor FPLG) wordt kritisch gevolgd. Wanneer er stukken bekend worden gemaakt wordt er binnen het samenwerkingsverband Waddeneilanden afgestemd over inhoudelijke reacties/zienswijzen.

  Daarnaast hebben we in 2025 ook op andere plekken aandacht voor leefbaarheid en cultuurhistorisch medegebruik gevraagd, bijvoorbeeld bij de aanloop naar het Beleidskader Natuur Waddenzee, de omgevingsverordening en POVI van de provincie en de Natura 2000 beheerplannen.

  Lokaal zijn we nog betrokken bij het gebiedsproces tussen de provincie en de landbouw. In overleg met beide partijen wordt gekeken of en in hoeverre er een vervolg komt op de verkenning.

- *We blijven in overleg met de Amelander terreinbeheerders (6.5, 6.6);*
  Via de BeheerOverlegGroep Ameland (BOGA), hebben we elk halfjaar contact met de (overige) terreinbeheerders en worden actualiteiten, uitdagingen en successen gedeeld. Dat heeft in 2025 dus ook twee keer plaatsgevonden.

Wat heeft het gekost?

Overige sectoren	Primaire begroting 2025	Prognose 2025	Jaarrekening 2025
Lasten			
631000 Waddencampus	**36.400,00**	**500,00**	**500,00**
631005 Economische Ontwikkeling	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**36.400,00**	**500,00**	**500,00**
Baten			
631000 Waddencampus	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Resultaat Overige sectoren	**-36.400,00**	**-500,00**	**-500,00**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar 2.5 Toelichting baten en lasten.

Vastgestelde beleidsnotities en verordeningen

- Economische Visie 2030 (2019)
- Landbouwbeleidsplan (2010)

Programma 6 Duurzaamheid

Een toekomstbestendige en zelfvoorzienende samenleving.

Ameland heeft de ambitie om duurzaam zelfvoorzienend te zijn. Hierbij wil Ameland voorloper zijn en blijven op het gebied van de energietransitie door vorm en inhoud te geven aan duurzame energieoplossingen. Ameland heeft de ambitie om in 2035 een toekomstbestendig en betaalbaar aardgasvrij energiesysteem te hebben. Daarbij willen we de bredere duurzaamheidsthema's als circulaire economie, waterverbruik, klimaatadaptatie en partnerschap (vanuit de SDG-goals) meenemen, voor zover dat aansluit en past in onze eilander samenleving en economie.

Activiteitgroepen die bij dit programma horen

Energietransitie

Wat willen we bereiken

De gemeenteraad stelde in 2019 de duurzame ambitie van Ameland vast: koploper zijn in de energietransitie en vijftien jaar eerder dan de rest van Nederland voldoen aan de landelijke klimaatdoelstellingen voor reductie van de CO2-uitstoot. Ameland wil dus in 2035 de energietransitie afronden, conform raadsagendapunt 3.1. Hierbij zullen alle punten welke onder '3' vallen uit de raadsagenda gekoppeld worden. Inmiddels heeft de raad deze visie vertaald in een programma Duurzaamheid Gemeente Ameland 2023-2027, dat in november 2023 in de gemeenteraad is vastgesteld. De visie is iets breder opgezet dan haar voorloper, omdat we meer doen dan alleen energietransitie, maar de focus van de visie ligt wel op de energietransitie.

Om de energietransitie te bereiken heeft Ameland met de partners van het convenant Duurzaam Ameland een goed overleg, dit betreft raadsagendapunt 3.5. Twee sporen zijn hierbij van belang. Enerzijds het technisch economische spoor (welke concrete projecten en plannen zijn ontwikkeld en wat is er nog nodig?) en anderzijds het sociaal-maatschappelijke spoor (hoe worden de Amelanders maximaal betrokken bij alle activiteiten?). Daarbij werken we veel en intensief met partijen samen. Het doel is een integraal, betaalbaar, toekomstbestendig en slim energiesysteem voor Ameland. Ameland werkt op verschillende speelvelden aan de energietransitie, waarmee we ingaan op raadsagendapunt 3.2: het verduurzamen van de gebouwde leefomgeving. Via verbeteringen bij en met de inwoners en gelijktijdig ook via grotere projecten voor het gehele eiland proberen we stappen te zetten naar verminderen van energieverbruik en vergroten van opwek.
Een andere koppeling met de raadsagenda 2022-2025 wordt gemaakt op het gebied van de gemeentelijke gebouwen, dit valt zowel onder raadsagendapunt 3.3 als 7.6. De afgelopen periode zijn onderhoudsplannen vernieuwd, verduurzamingsopties verkend en er wordt strategisch accommodatiebeleid geformuleerd. Naar verwachting worden integrale keuzes in het eerste kwartaal van 2025 aan de gemeenteraad voorgelegd.

Naast de energiebesparing willen we ook zuiniger om gaan met ons (drink)water, zoals benoemd in punt 3.7 van de raadsagenda. Het ideaalbeeld is om zelfvoorzienend te kunnen worden op het gebied van water, of dit mogelijk is zal onderzocht worden in 2025 of 2026.

➔ **Raadsagendapunten binnen deze activiteitengroep: 3.1 – 3.2 – 3.3 – 3.4 – 3.5 – 3.6 – 3.7 – 3.8 – 3.9 - 7.6**

Wat hebben we bereikt?

- *De uitkomsten van de verschillende onderzoeken op het gebied van het warmteproces zijn na de zomer 2024 afgerond (3.4)*
  Afhankelijk van de uitkomsten moeten we onze warmteroutes al dan niet met onze inwoners wijzigen. Hierover informeren wij onze inwoners, voorafgaand aan de voorbereiding van het gemeentelijk warmteprogramma, voorheen transitievisie Warmte, dat in 2026 vastgesteld moet worden;

  Van de vier warmteroutes zijn de waterstofroute (veel te duur) en verwarming met diepe geothermie (te veel onzekerheid en grote financiële risico's) afgevallen. We doen nu onderzoek naar een collectieve warmteoplossing gevoed uit verschillende bronnen. We verwachten de uitkomsten in de loop van dit jaar. Het rijk heeft de besluitvorming van de gemeentelijke warmteprogramma's met een jaar uitgesteld. Dus vaststelling moet in 2027 plaatsvinden. Onze

inwoners worden over dit proces geïnformeerd via informatieavonden, website en boekjes/flyers.

- *In 2024 is Ameland Warmtelevering BV opgericht om de bewoners van Ambla van warmte te voorzien (3.4) (3.5)*
  Afgelopen jaar heeft Ameland Warmtelevering BV voor het eerst warmte geleverd aan bewoners en gebruikers van Ambla. We verwachten in het eerste kwartaal van 2026 de financiële resultaten op te kunnen leveren.

- *In 2024 is een quickscan gestart om uit te zoeken of en hoe we in het kader van de energietransitie strengere regels kunnen toepassen dan de landelijke regels (met name voor recreatieve zwembaden en sauna's)*
  Afhankelijk van het resultaat, maken we in 2025 een verdiepingsslag (3.8).
  Wij hebben besloten om een verdiepingsslag te maken door in het op te stellen omgevingsplan en het GRP gerichte maatregelen op te nemen.

- *In november 2023 heeft de gemeenteraad het Programma Duurzaamheid Gemeente Ameland 2023- 2027 vastgesteld (3.1).*
  Hier geven we de komende jaren uitvoering aan. Voor de uitvoering zoeken we cofinanciering in EU-programma's, Regio Deal de Waddeneilanden, Waddenfonds en andere passende fondsen en gaan we doelstellingen operationaliseren en monitoren;

  In 2025 hebben we monitoring en voorspelling in onze energietransitie geborgd. Met EU, landelijke en provinciale subsidies en fondsen hebben we verschillende onderzoeken die wenselijk waren in het proces van onze energietransitie laten uitvoeren zoals over energieopslag, warmtenetten en vergasinstallaties.

- *Met verschillende specifieke Rijksuitkeringen (SPUK-gelden) worden voor verschillende groepen inwoners regelingen ingezet om woningen te verduurzamen.*
  In juli 2024 is een regeling isolatiesubsidie opengesteld die doorloopt tot in 2026. Daarnaast gaan we voor inwoners met energiearmoede een regeling openstellen voor ombouw van koken op gas naar elektrisch koken inclusief een breed communicatieproces voor (ook) andere doelgroepen (3.2).

  In 2025 hebben 11 inwoners gebruik gemaakt van de isolatiesubsidie die door het rijk beschikbaar gesteld is. Voor bestrijding van energiearmoede hebben de regeling voor ombouw van gas naar elektrische koken niet kunnen openstellen vanwege de toenemende netcongestie. Hiervoor in de plaats hebben we in 2025 een gerichte subsidieregeling vastgesteld voor deze groep inwoners die begin 2026 opengesteld wordt.

- *Naast de naderende besluitvorming (binnen Energiepark Ballumerbocht BV) over de realisering van het nieuwe zonnepark met batterij in de Ballumerbocht, blijven we kijken naar passende slimme energietoepassingen (3.4)*
  Inmiddels is de toenemende netcongestie op Ameland een probleem aan het worden zodat de focus van de energietransitie mogelijk iets gaat verschuiven naar oplossingen voor de netcongestie op Ameland. Slimme aansturing van het energiesysteem kan hiervoor een oplossing zijn. In het EU project IANOS verkennen we daarin de eerste stappen (3.5). In de Regio Deal wordt voorgesteld om meer en onafhankelijk onderzoek uit te voeren naar het ontwikkelen van

slimme toekomstbestendige energiesystemen op de vijf Waddeneilanden (3.5). Een passende monitoring van energieverbruik en gebruik is hierbij in voorbereiding (3.1).

Eind 2025 is het zonnepark in de Ballumerbocht technisch opgeleverd. Slimme aansturing met een batterij is de volgende stap die wij komend jaar proberen te realiseren. Monitoring en voorspellen van energieverbruik is essentieel om een slim en toekomstbestendig energiesysteem te bouwen en maakt vanaf 2025 onderdeel uit van onze energietransitie en wordt vanaf 2026 door alle vijf de Waddeneilanden opgepakt (in het kader van de RegioDeal).

- *Voor de themalijn duurzame energie uit de Regio Deal zullen naar verwachting in 2025 de eerste resultaten van de uitgezette opdrachten voor verduurzaming van karakteristieke eilander gebouwen en een aanpak van recreatiewoningen op de vijf eilanden (3.2) opgeleverd worden en zullen vervolgacties via de stuurgroep Regio Deal worden gepland.*
  Voor karakteristieke eilander gebouwen en recreatiewoningen op de vijf eilanden (3.2) is een aanpak verkend en zijn vervolgacties gestart via de RegioDeal.

  Binnen het verband van de RegioDeal is afgesproken voor alle woningen (inclusief recreatiewoningen) op de Waddeneilanden een tool beschikbaar te stellen waarin de eigenaar zijn eigen energiegegevens kan invullen. Op basis van die invoer wordt er een adviesrapport opgeleverd over mogelijke volgende stappen voor verduurzaming inclusief kosten en subsidies.

- *We blijven middels advies aan huis, flyers en het betrekken van eilanders in nieuwe projecten onze inwoners en bedrijven informeren en adviseren (3.2) over verduurzaming van de gebouwde omgeving;*
  In 2025 hebben we specifieke flyers voor isolatiesubsidie en netcongestie verspreid. Daarnaast hebben we deelgenomen aan de gezondheidsmarkt in januari en hebben we een informatieochtend voor eigenaren van recreatiewoningen aan de vaste wal gehouden.

Wat heeft het gekost?

Energietransitie	Primaire begroting 2025	Prognose 2025	Jaarrekening 2025
Lasten			
674003 NESSIE	**0,00**	**0,00**	**6.935,29**
674005 Duurzaamheid	**242.699,97**	**402.919,97**	**462.661,55**
674006 IANOS project	**0,00**	**0,00**	**203.144,78**
674008 Administratie duurzaamheid derden	**5.588,00**	**5.588,00**	**8.031,16**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**248.287,97**	**408.507,97**	**680.772,78**
Baten			
674003 NESSIE	**0,00**	**0,00**	**7.900,00**
674005 Duurzaamheid	**0,00**	**392.395,00**	**398.275,00**
674008 Administratie duurzaamheid derden	**5.000,00**	**5.000,00**	**4.575,00**
674009 GREEN HYSLAND	**0,00**	**0,00**	**3.594,20**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**5.000,00**	**397.395,00**	**414.344,20**
Resultaat Energietransitie	**-243.287,97**	**-11.112,97**	**-266.428,58**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar 2.5 Toelichting baten en lasten.

Vastgestelde beleidsnotities en verordeningen

- Transitievisie warmte “Ameland aardgasvrij” (2021)
- Verordening “Fonds verduurzaming en woningaanpassing Ameland” (2022)
- Visiedocument “Programma Duurzaamheid Gemeente Ameland 2023-2027” (2023)
- Subsidieregeling “Verduurzamen glas rijksmonumentale woningen gemeente Ameland 2024” (2024)

Programma 7 Volkshuisvesting

Het behouden en realiseren van voldoend een betaalbare koop- en huurwoningen. Het in stand houden van een professioneel, sociaal en duurzaam Woningsbedrijf

De gemeente richt zich op het behouden en waar nodig extra realiseren van voldoende en betaalbare koop- en huurwoningen voor doelgroepen met een binding aan Ameland nu en in de verre toekomst (hoofddoel Woonvisie 2024-2028, raadsagendapunt 2.1).

Waarbij het Gemeentelijk Woningbedrijf Ameland (GWA) zich richt op het aanbieden van betaalbare huurwoningen aan huishoudens met een jaarinkomen tot aan de inkomensgrens voor sociale huisvesting en huishoudens met een inkomen tussen die inkomensgrens en € 85.000.
Daarmee worden ook woningzoekenden die tussen wal en schip dreigden te belanden vanwege de hoge prijzen voor koopwoningen bediend. Het GWA heeft de afgelopen jaren 43 nieuwe (energiezuinige) sociale huurwoningen aan de woningvoorraad toegevoegd en 44 nieuwe woon-/zorgappartementen op locatie Ambla, waar vanaf begin 2025 zorg wordt geleverd door KwadrantGroep. Het GWA zal verder invulling geven aan strategisch voorraadbeheer de komende jaren (kwantiteit, doelgroepen, duurzaamheid) conform de doelstellingen uit Woonvisie 2024-2028 en Programma Duurzaamheid 2023-2027.

Voorwaarde voor alle woningen is: woningzoekenden moeten voldoen aan eisen voor economische en maatschappelijke binding zoals vastgelegd in de Huisvestingsverordening.

Activiteitgroepen die bij dit programma horen

- Gemeentelijk Woningbedrijf Ameland
- Volkshuisvestingbeleid

Gemeentelijk Woningbedrijf Ameland

Wat willen we bereiken

In 2021 en 2022 zijn 43 nieuwe woningen toegevoegd aan het woonbestand van het Gemeentelijk Woonbedrijf Ameland (GWA) en in 2024 zijn daar 44 zorgappartementen in Ambla aan toegevoegd. Dit heeft een positief effect gehad op de (sociale) huursector en de gemiddelde wachttijd is in 2022 gezakt naar anderhalf jaar. Vanuit de Woonvisie 2024-2028 worden nieuwe doelen benoemd voor het GWA die de komende jaren in uitvoering worden gebracht. In 2025 staat in elk geval het actualiseren van het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) en het opstellen van strategisch voorraadbeleid (SVB) op de agenda.

➔ **Raadsagendapunten in dit programma: 2.1 – 2.2 – 2.3**

Wat hebben we bereikt?

- *De bouw van de Flexwoningen zal naar verwachting in het voorjaar van 2025 starten*
  De planontwikkeling van de Flexwoningen is vertraagd, omdat de planontwikkeling van de Paasduinweg en de sloop van de Stelp prioriteit hebben gekregen. Daarnaast deed zich een kans voor om extra grond aan te kopen in Ballum.

- *De herstructurering aan de Paasduinweg is vanwege een calamiteit in gang gezet. De nieuwbouw van woningen zal in 2025 gestart worden*
  De nieuwbouw aan de Paasduinweg is aanbesteed en de bouw start in april 2026. De verwachting is dat de woningen eind 2026 opgeleverd zullen worden en vervolgens bewoond kunnen worden.

- *De vuurtorenwachterswoningen zijn toe aan groot onderhoud. Daarnaast is er een onderzoek gaande om de vuurtorenwachterswoningen te verduurzamen. Beide vraagstukken worden integraal opgepakt in één plan*
  Uit onderzoek is gebleken dat bewoners tijdens de werkzaamheden voor verduurzaming redelijkerwijs niet in hun woningen zouden kunnen blijven. Om deze reden, en omdat het subsidieverzoek is afgewezen, is het project getemporiseerd. De opgave wordt onderdeel van de planning volgend uit het complex beheerplan GWA.

- *Het actualiseren van het MJOP voor alle huurwoningen, inclusief een eerste opzet voor locatie Ambla*
  Het MJOP, inclusief locatie Ambla, zal na het zomerreces 2026 aan de gemeenteraad worden aangeboden, de financiële consequenties landen in de Kadernota.

- *Het opstellen en ter vaststelling voorleggen van een geactualiseerd strategisch voorraadbeleid, inclusief vertaling van de duurzaamheidsambitie*
  In 2024 en 2025 is gestart met het in kaart brengen van de grote strategische opgave van het GWA ten aanzien van de verduurzamingsmaatregelen vanuit de duurzaamheidsambitie. Het streven is om in 2026 na het zomerreces het strategisch complexbeheerplan GWA aan de gemeenteraad aan te bieden.

- *Het uitwerken van beleid personeelshuisvesting (raadsagendapunt 2.2)*
  Het beleid voor personeelshuisvesting is nog in ontwikkeling.

- *Om huurdersparticipatie beter te borgen wordt vanaf 2024 samengewerkt met de onafhankelijke Bewonersraad. Dit vindt eerst als proef plaats, en wordt in 2025 (voor het eerst) geëvalueerd*
  De samenwerking met Huurdersbelang Fryslân is in 2025 geëvalueerd. Voor borging van de huurdersparticipatie is de samenwerkingsovereenkomst verlengd voor 2026 met de intentie de afspraken permanent te maken. Het GWA neemt de lidmaatschapsbijdragen van huurders voor haar rekening.

- *Uitvoering geven aan de vastgestelde woonvisie en uitvoeringsprogramma 2024-2028;*
  De woonvisie 2024-2028 en het door het college vastgestelde uitvoeringsprogramma zijn in uitvoering genomen.

Wat heeft het gekost?

Gemeentelijk Woningbedrijf Ameland	Primaire begroting 2025	Prognose 2025	Jaarrekening 2025
Lasten			
683050 Woningbedrijf Ameland	**2.708.196,23**	**2.607.566,41**	**2.177.227,64**
683051 Woningbedrijf Ameland - Ambla	**0,00**	**0,00**	**80.690,95**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**2.708.196,23**	**2.607.566,41**	**2.257.918,59**
Baten			
683050 Woningbedrijf Ameland	**2.681.216,42**	**2.681.216,42**	**2.866.947,06**
683051 Woningbedrijf Ameland - Ambla	**0,00**	**0,00**	**80.402,16**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**2.681.216,42**	**2.681.216,42**	**2.947.349,22**
Resultaat Gemeentelijk Woningbedrijf Ameland	**-26.979,81**	**73.650,01**	**689.430,63**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar 2.5 Toelichting baten en lasten.

Vastgestelde beleidsnotities en verordeningen

- Huisvestingsverordening gemeente Ameland 2023;
- Woonvisie Ameland 2024-2028.

Volkshuisvestingbeleid

Wat willen we bereiken

De hoofddoelstelling van de Woonvisie is uitgewerkt in de visie zelf en actiegericht vertaald in een uitvoeringsprogramma. De wens is dat er een adequate woning beschikbaar is voor alle personen die maatschappelijk en/of economisch gebonden zijn aan Ameland. De afgelopen jaren zijn hier grote stappen in gezet en is de situatie voor zowel kopers als huurders sterk verbeterd. Via de Woonvisie en het uitvoeringsprogramma zetten we deze ingezette lijn voort naar de toekomst.

Daarnaast is de Huisvestingsverordening in 2023 herzien en deze wordt actueel gehouden. In het vierde kwartaal van 2024 wordt een leegstandsverordening aan de raad voorgelegd (raadsagendapunt 2.3).

➔ **Raadsagendapunten binnen deze activiteitengroep: 2.1 – 2.2 – 2.3**

Wat hebben we bereikt?

- *Het opstellen en aan de raad voorleggen van een leegstandsverordening.*
  De opstelling van de leegstandsverordening is als onderdeel van de te herijken huisvestingverordening opgepakt. In verband met o.a. de val van het kabinet in 2025 hebben de verordeningen vertraging opgelopen doordat we wilden wachten op de vaststelling van de nieuwe huisvestingswet.

- *Uitvoering geven aan de door de raad vastgestelde woonvisie 2024 – 2028 en het door het college vastgestelde uitvoeringsprogramma 2024-2028;*
  De uitvoering van de woonvisie 2024-2028 en het door het college vastgestelde uitvoeringsprogramma 2024-2028 is in volle gang. Hoewel een aantal bouwlocaties vertraging kent, zijn er belangrijke stappen gezet: de sloop van de Stelp en het zelfstandig maken van de zuidvleugel loopt, nieuwbouw aan de Paasduinweg is aanbesteed en de start bouw staat gepland in april 2026. In Ballum deed zich een kans voor om extra grond aan te kopen, dit heeft prioriteit gekregen. Ook is voorrang gegeven aan de voorbereiding van het nieuwe strategisch complex beheerplan van het GWA.

  Het college concludeert dat de voorgenomen tempo niet is gehaald, maar dat de afspraken uit de regionale woondeals met het rijk (ruimschots) kunnen worden behaald.

- *Verlenen van zowel Startersleningen als Stimuleringsleningen (duurzaamheid en wmo) via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SvN);*
  De optie voor het verlenen van de startersleningen als Stimuleringsleningen via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland is beschikbaar gebleven.

Wat heeft het gekost?

Volkshuisvestingbeleid	Primaire begroting 2025	Prognose 2025	Jaarrekening 2025
Lasten			
683046 Beleid volkshuisvesting	**189.000,00**	**36.767,00**	**89.232,50**
Resultaat Volkshuisvestingbeleid	**-189.000,00**	**-36.767,00**	**-89.232,50**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar 2.5 Toelichting baten en lasten.

Vastgestelde beleidsnotities en verordeningen

- Huisvestingsverordening 2023;
- Woonvisie 2024-2028.

1.2 Overhead

Algemeen

Op grond van artikel 8 BBV is in de programmabegroting een apart overzicht opgenomen van de kosten van overhead. In de programma's worden alleen de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces. Dit betekent dat alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan activiteiten, gericht op de externe klant, bij het betreffende taakveld worden geregistreerd.
Onder overhead worden alle kosten verstaan die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Deze kosten worden centraal begroot en verantwoord op het overzicht "Overhead", via het voorgeschreven taakveld 0.4 Overhead.
In de notitie Overhead van de Commissie BBV wordt nader toegelicht welke kosten tot overhead behoren. In ieder geval gaat het om de kosten van leidinggevenden aan het primaire proces, financiën, personeel en organisatie, juridische zaken, automatisering, facilitaire zaken, huisvesting en archief.

In de programma's worden alleen de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces. Dit betekent dat alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan activiteiten, gericht op externe dienstverlening, bij het betreffende taakveld worden geregistreerd.

Gemeente Ameland

In de tabel op de volgende pagina zijn de begrote kosten van overhead van onze gemeente aangegeven.

Voor de eventuele berekening van tarieven, de toerekening van overhead aan specifieke activiteiten en de analyse van de mate van kostendekkendheid van bepaalde opbrengsten (zoals leges, rioolrechten en reinigingsheffingen) wordt de overhead berekend als een opslagpercentage over de voor die activiteit geraamde kosten. Een uitzondering op deze systematiek vormt het Gemeentelijk Woningbedrijf, waaraan een genormeerd bedrag wordt toegerekend.

In de berekening zijn de totale kosten over 2025 gecorrigeerd voor incidentele posten om onbedoelde (grote) schommelingen van het overheadpercentage te voorkomen.

Tabel overhead en toerekening				
		Primitieve begroting	Begroting na wijziging	2025
	Overhead, ondersteuning organisatie			
6.004.00	Bestuursondersteuning college	3.370.997	4.002.530	3.856.266
6.004.05	Automatisering	810.000	923.586	1.002.836
6.004.10	Personeelszaken	310.500	382.372	335.155
6.004.15	Huisvesting gemeentehuis	465.532	467.053	394.305
6.004.20	Huisvesting buitendienst	233.663	174.212	142.375
6.004.25	Ondersteunende activiteiten raad	8.088	11.088	5.557
6.004.30	Representatie	15.000	15.000	11.601
6.004.35	Communicatie	21.500	26.500	16.666
	Subtotaal overhead	**5.235.279**	**6.002.341**	**5.764.762**
683.050	Genormeerde toerekening GWA	**-168.974**	**-168.974**	**-168.974**
	Totaal nog toe te rekenen overhead	**5.066.305**	**5.833.367**	**5.595.787**
	Totale kosten begrotingsjaar	**31.030.156**	**40.959.413**	**41.862.050**
	correctie voor incidentele zaken	-3.150.602	-12.880.743	-13.438.844
	correctie voor overhead (zelf te verdelen)	-5.066.305	-5.833.367	-5.595.787
	correctie voor GWA (al genormeerd verwerkt)	-2.708.196	-2.607.566	-2.085.905
	Totale kosten om overhead over te verdelen	**20.105.053**	**19.637.737**	**20.741.514**
	Percentage overhead, als deel overige kosten	**25,20%**	**29,70%**	**26,98%**

Ten opzichte van de primaire begroting is een stijging te zien in het overheadspercentage. Ook ten opzichte van voorgaande jaren (2024: 26,11%, 2023: 24,59%) zien we het overheadspercentage (langzaam) toenemen. We streven naar een maximaal overheadspercentage van 25%. Deze stijging heeft meerdere oorzaken. Allereerst stijgen de kosten voor automatisering jaarlijks, wat zorgt voor meer overheadkosten die toegerekend moeten worden.

Daarnaast worden in vergelijking met voorgaande jaren steeds meer uren geschreven door medewerkers op 'Bestuursondersteuning'. Dit zorgt voor meer doorbelaste salariskosten op deze activiteit. We hebben geconstateerd dat dit niet in alle gevallen juist is en uit balans dreigt te raken; salariskosten dienen voor zover mogelijk te worden verantwoord op het primaire proces waar werkzaamheden betrekking op hebben. Zo zou een collega die zich bezighoudt met de 'Openbare ruimte', op deze activiteit ook zijn uren dienen te registreren, en een collega Burgerzaken op 'Burgerzaken'. Hier is aandacht voor, om dit in de toekomst te verbeteren. Er vinden gesprekken plaats met de verschillende clusters om de tijdschrijf-systematiek onder de aandacht te houden.

Ook stijgt naast het overheadspercentage ook het inhuurpercentage naar 21,93% (2024: 19,66% en in 2023: 19,13%), zie hiervoor de beleidsindicatoren in de bijlage. We streven er, ondanks de uitvoering van een ambitieus raadsprogramma, naar de inhuur van externe medewerkers niet te laten oplopen en te houden onder de 20% bij de actuele rekenmethode. Een aantal functies binnen de organisatie blijkt lastig vervulbaar. Dit zorgt mede voor een stijging in de externe inhuur. Hier is gekeken naar alternatieve invullingen om te continuïteit te waarborgen. In 2025 is bij de Kadernota, aanvullend op de bestaande formatie, structureel extra formatie opgenomen voor beleidsmatige ondersteuning. Deze uitbreiding betreft de inzet van een beleidsmedewerker op het gebied van openbare ruimte.

1.3 Dekkingsmiddelen

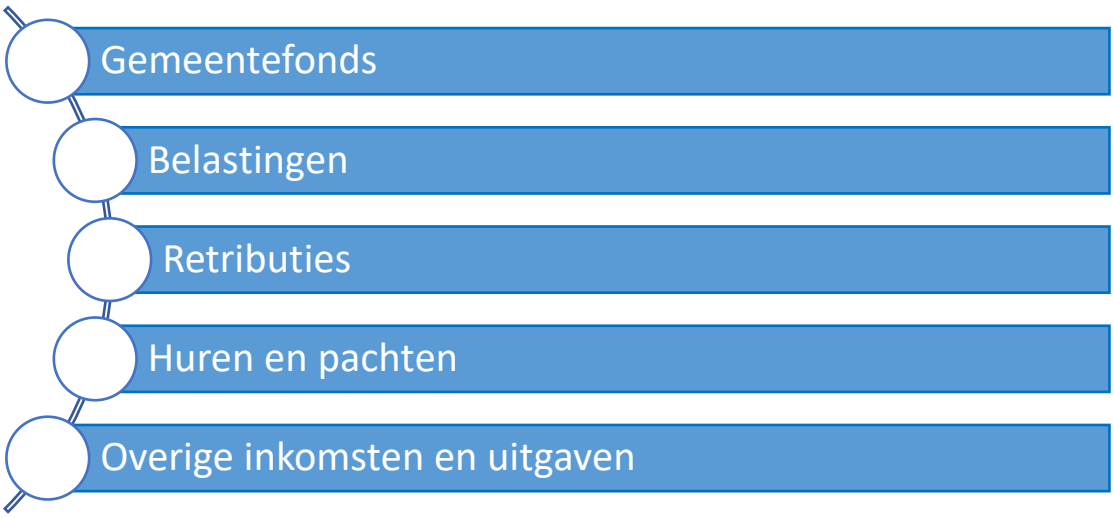
Algemeen

Voor de uitvoering van de programma's die de gemeenteraad heeft vastgesteld, zijn financiële middelen nodig. Deze dekkingsmiddelen worden gevormd door rijksbijdragen, eigen gemeentelijke belastingen en retributies, huren, pachten en dergelijke.

Voor rijksmiddelen als de zogenaamde algemene uitkering uit het gemeentefonds en gemeentelijke belastingen gelden geen specifieke bestedingsdoelen.
Voor retributies (leges en dergelijke heffingen) geldt dat baten niet hoger mogen zijn dan de bijbehorende lasten.

De gemeenteraad heeft geen invloed op het gemeentefonds. De gemeenteraad kan wel invloed uitoefenen op de hoogte van de lokale heffingen, zoals bedoeld in paragraaf 1, Lokale heffingen.

Activiteitgroepen die bij dit programma horen

Gemeentefonds

Algemeen

De Rijksoverheid keert via het gemeentefonds geld uit aan Nederlandse gemeenten. In deze begroting is de meicirculaire 2024 verwerkt. Het gemeentefonds bestaat uit verschillende uitkeringscomponenten; de algemene uitkering, decentralisatie uitkeringen, integratie-uitkeringen (waaronder die voor sociaal domein) en de artikel 12-uitkering.

De algemene uitkering is één van de belangrijkste bekostigingsinstrumenten van de gemeente Ameland. Het ontvangen geld komt ten goede aan de algemene middelen, waardoor het geld, met inachtneming van wet- en regelgeving, naar eigen inzicht kan worden besteed.

Gemeente Ameland ontvangt geen artikel 12-uitkering. De artikel 12-uitkering wordt, op verzoek van gemeenten met grote financiële problemen, uitgekeerd door de Rijksoverheid. Om de uitkeringen te ontvangen dienen de gemeenten aan diverse voorwaarden te voldoen. Zo leveren gemeenten met een artikel 12-uitkering (een deel van) hun zelfstandigheid in. Daarnaast dienen de eigen inkomsten, via belastingverhoging, te worden gemaximeerd.

Wat heeft het gekost?

Gemeentefonds	Primaire begroting 2025	Prognose 2025	Jaarrekening 2025
Baten			
600700 Uitkeringen gemeentefonds	**11.643.614,00**	**12.258.906,00**	**12.355.561,27**
Resultaat Gemeentefonds	**11.643.614,00**	**12.258.906,00**	**12.355.561,27**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar 2.5 Toelichting baten en lasten

Belastingen

Algemeen

Gemeenten mogen belastingen heffen die zijn genoemd in de Gemeentewet. Zo heft gemeente Ameland onder meer onroerendezaak-, toeristen- en forensenbelasting.

De gemeenteraad stelt jaarlijks de tarieven van de gemeentelijke belastingen vast door het vaststellen van belastingverordeningen.

In de kadernota 2023 heeft de gemeenteraad ingestemd met verhoging van meerdere belastingen. Dit sluit aan bij raadsagendapunt 7.5. De meeropbrengsten van deze voorgestelde verhogingen zijn verwerkt in deze meerjarenbegroting. In de Kadernota 2024 is ingestemd om niet tot aanvullende tariefsstijgingen te besluiten ten opzichte van hetgeen in de Kadernota 2023 is besloten.

Wat heeft het gekost?

Belastingen	Primaire begroting 2025	Prognose 2025	Jaarrekening 2025
Lasten			
606100 Heffing/invordering OZB woningen	**110.335,00**	**110.335,00**	**142.664,17**
606200 Heffing/invordering OZB niet woningen	**48.175,60**	**48.175,60**	**21.534,94**
634005 Heffing/invordering toeristen- en forensenbelastin	**63.086,00**	**63.086,00**	**51.449,65**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**221.596,60**	**221.596,60**	**215.648,76**
Baten			
606105 Onroerende-zaakbelasting eigenaren woningen	**1.126.100,00**	**1.102.000,00**	**1.094.761,11**
606205 Onroerende-zaakbelasting eigenaren niet woningen	**317.247,00**	**314.000,00**	**307.097,80**
606210 Onroerende-zaakbelasting gebruikers niet woningen	**220.053,00**	**222.000,00**	**226.331,79**
606400 Precariobelasting	**40.000,00**	**40.000,00**	**41.381,00**
634005 Heffing/invordering toeristen- en forensenbelastin	**0,00**	**0,00**	**642,26**
634010 Toeristenbelasting op het bootkaartje	**1.242.360,00**	**1.225.000,00**	**1.226.044,60**
634015 Toeristenbelasting passantenhaven	**42.457,00**	**42.457,00**	**38.139,84**
634020 Toeristenbelasting vliegveld	**4.080,00**	**3.700,00**	**4.014,84**
634030 Toeristenbelasting hotels/pensions nachtregister	**387.654,00**	**420.000,00**	**455.182,24**
634035 Toeristenbelasting vakantieonderkomens forfaitair	**0,00**	**0,00**	**0,00**
634040 Toeristenbelasting vakantieonderkomens nachtregist	**1.611.600,00**	**1.560.000,00**	**1.787.855,55**
634045 TB mobiele onderkomens met vaste standplaats	**76.500,00**	**95.000,00**	**88.855,40**
634050 TB mobiele onderkomens seizoenplaats	**67.320,00**	**65.000,00**	**67.174,67**
634055 TB mobiele onderkomens (tenten)	**186.813,00**	**151.000,00**	**211.305,28**
634065 TB kamerverhuur nachtregister	**7.358,00**	**8.000,00**	**6.254,54**
634075 TB kampeerboerderijen nachtregister	**392.700,00**	**392.700,00**	**414.254,28**
634080 Forensenbelasting	**2.091.000,00**	**2.167.500,00**	**2.156.889,58**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**7.813.242,00**	**7.808.357,00**	**8.126.184,78**
Resultaat Belastingen	**7.591.645,40**	**7.586.760,40**	**7.910.536,02**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar 2.5 Toelichting baten en lasten

Retributies

Algemeen

Gemeenten mogen retributies heffen die zijn genoemd in de Gemeentewet. Zo heft gemeente Ameland onder andere rioolheffing, reinigingsheffingen en leges.

Wettelijk is bepaald dat de baten ten gevolge van de heffing van retributies de lasten niet mogen overstijgen.

In de kadernota 2023 is een voorstel gedaan tot verhoging van meerdere retributies in 2025. De meeropbrengsten van deze voorgestelde verhogingen zijn verwerkt in deze meerjarenbegroting. In de Kadernota 2024 is ingestemd om niet over te gaan tot aanvullende verhogingen in 2025.

Wat heeft het gekost?

Retributies	Primaire begroting 2025	Prognose 2025	Jaarrekening 2025
Lasten			
624005 Veerdam (baten)	**0,00**	**0,00**	**0,00**
624015 Losstoep Ballumerbocht (Baten)	**7.801,00**	**7.801,00**	**2.359,50**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**7.801,00**	**7.801,00**	**2.359,50**
Baten			
612005 Vergunningen horeca, APV en kansspelen (baten)	**25.000,00**	**25.000,00**	**23.768,55**
621040 Vliegveld (baten)	**50.100,00**	**50.100,00**	**48.214,92**
623005 Passantenhaven (baten)	**59.125,00**	**65.125,00**	**65.882,72**
624005 Veerdam (baten)	**18.900,00**	**12.000,00**	**11.901,66**
624015 Losstoep Ballumerbocht (Baten)	**1.000,00**	**150,00**	**129,83**
672005 Rioolheffing gecombineerd	**855.000,00**	**860.000,00**	**835.013,46**
673045 Afvalstoffenheffing dorpen en vakantieonderkomens	**1.020.000,00**	**1.028.000,00**	**1.031.948,09**
673050 Afvalstoffenheffing vakantieonderkomens	**0,00**	**0,00**	**0,00**
673055 Reinigingsrechten bedrijven (incl. campings)	**414.100,00**	**425.875,00**	**415.529,12**
673060 Reinigingsrechten campings	**0,00**	**0,00**	**0,00**
675005 Begraafplaatsrechten	**50.000,00**	**60.000,00**	**73.236,10**
683005 Leges i.v.m. welstandstoezicht	**40.000,00**	**40.000,00**	**40.821,00**
683015 Leges omgevingsvergunningen	**192.630,00**	**220.000,00**	**202.367,55**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**2.725.855,00**	**2.786.250,00**	**2.748.813,00**
Resultaat Retributies	**2.718.054,00**	**2.778.449,00**	**2.746.453,50**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar 2.5 Toelichting baten en lasten

Huren pachten

Algemeen

Gemeente Ameland verpacht of verhuurt diverse eigendommen, waarbij de rechten en plichten zijn vastgelegd in privaatrechtelijke overeenkomsten.

Wat heeft het gekost?

Huren en pachten	Primaire begroting 2025	Prognose 2025	Jaarrekening 2025
Lasten			
633005 Eigendommen (baten)	**0,00**	**0,00**	**0,00**
652015 Groene sportvelden en terreinen (baten)	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Baten			
633005 Eigendommen (baten)	**45.000,00**	**45.000,00**	**49.735,75**
633015 Exploitatie landerijen/gronden (baten)	**65.638,00**	**65.638,00**	**55.237,76**
652005 Accommodaties sport (baten)	**109.800,00**	**109.800,00**	**71.790,45**
652015 Groene sportvelden en terreinen (baten)	**6.000,00**	**6.000,00**	**9.111,09**
654010 Musea (incl. molens en vuurtoren) baten	**66.000,00**	**66.000,00**	**68.292,71**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**292.438,00**	**292.438,00**	**254.167,76**
Resultaat Huren en pachten	**292.438,00**	**292.438,00**	**254.167,76**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar 2.5 Toelichting baten en lasten

Overige inkomsten en uitgaven

Algemeen

Het gaat hier om posten die niet bij andere Activiteitengroepen kunnen worden ingedeeld.

Wat heeft het gekost?

Overige inkomsten en uitgaven	Primaire begroting 2025	Prognose 2025	Jaarrekening 2025
Lasten			
524000 Materiaal/materieel	**0,00**	**0,00**	**0,00**
600500 Nutsbedrijven	**4.000,00**	**7.600,00**	**-12.853,66**
600505 Overige financiële middelen	**201,00**	**201,00**	**201,38**
600510 Geldleningen en uitzettingen langer of gelijk aan	**6.329,00**	**6.219,00**	**8.594,24**
600599 Rente	**108.061,00**	**-411.833,00**	**-452.213,86**
600800 Onvoorziene lasten en baten	**7.500,25**	**62.500,25**	**286.858,32**
600805 Saldi van kostenplaatsen	**263,46**	**-716.945,53**	**0,00**
600900 Vennootschapsbelasting	**0,00**	**0,00**	**44.351,00**
601100 Saldo baten en lasten na bestemming	**848.460,15**	**1.415.615,51**	**0,00**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**974.814,86**	**363.357,23**	**-125.062,58**
Baten			
600500 Nutsbedrijven	**16.000,00**	**50.700,00**	**50.678,77**
600505 Overige financiële middelen	**7.000,00**	**7.000,00**	**7.831,20**
600599 Rente	**6.000,00**	**6.000,00**	**6.330,52**
600800 Onvoorziene lasten en baten	**0,00**	**40.000,00**	**79.649,79**
633025 Destructie	**25.500,00**	**25.500,00**	**26.464,45**
664010 Sociale werkvoorziening	**98.500,00**	**98.500,00**	**80.704,03**
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**153.000,00**	**227.700,00**	**251.658,76**
Onttrekkingen			
601000 Mutatie reserves	**2.678.554,00**	**9.889.019,00**	**8.844.423,62**
Stortingen			
601000 Mutatie reserves	**2.043.800,00**	**2.239.098,00**	**2.545.345,00**
Resultaat Overige inkomsten en uitgaven	**-187.060,86**	**7.514.263,77**	**6.675.799,96**

Voor toelichting op de financiën wordt verwezen naar 2.5 Toelichting baten en lasten

1.4 Paragrafen

In de paragrafen worden de beleidslijnen met betrekking tot beheersmatige aspecten en de lokale heffingen vastgelegd

Een aantal paragrafen is verplicht voorgeschreven door het ministerie van Binnenlandse Zaken. Voor deze paragrafen van de programmabegroting gelden de bepalingen van artikel 9 tot en met 16 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Inhoudelijk moeten de paragrafen voldoen aan de kwaliteitseisen die genoemde artikelen stellen.

Over deze paragrafen, als onderdeel van de programmabegroting, kan nog het volgende worden gesteld.

De raad oefent zijn budgetrecht uit door het autoriseren van de (totaal)bedragen per activiteitengroep. De raad stelt de overige onderdelen van de begroting vast zoals de paragrafen. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de programma's vanuit een bepaald onderwerp, zoals voor 'onderhoud kapitaalgoederen' en 'grondbeleid'. In de paragrafen kunnen bedragen worden genoemd. De paragrafen worden niet apart geautoriseerd, zoals dat bij de activiteitengroepen het geval is. Bedragen die in de paragrafen zijn vermeld zijn al via de activiteitengroepen geautoriseerd. Vanzelfsprekend dienen de desbetreffende bedragen in de activiteitengroepen en de paragrafen op elkaar aan te sluiten.

Paragraaf 1 Lokale heffingen

Algemeen

Gemeentelijke belastingen en retributies worden geheven op basis van door de gemeenteraad vastgestelde belastingverordeningen. Dit hoofdstuk geeft een beeld van tariefontwikkelingen, lokale lastendruk, kwijtscheldingsbeleid en dergelijke.

Tariefontwikkeling

De stijgingspercentages voor de diverse heffingen in het afgelopen begrotingsjaar zijn de volgende:

Tariefontwikkeling diverse heffingen			
	2024	Begroting 2025	2025
Ozb woningen	-1,8%	2,0%	0,0%
Ozb niet-woningen	-0,5%	2,0%	2,0%
Forensenbelasting	0,0%	2,0%	2,0%
Toeristenbelasting (tarief per persoon, per dag)	2,00	2,00	2,04
Reinigingsrechten	0,0%	0,0%	0,0%
Afvalstoffenheffing	2,0%	2,0%	2,0%
Rioolheffing	0,0	0,0	0,0
Leges	0,0	0,0	0,0

De WOZ-waarden voor woningen zijn in 2025 gestegen ten opzichte van 2024. De stijging was afgrond 2%. De waarden van niet-woningen bleven afgerond gelijk aan 2024, waardoor alleen het tarief voor niet-woningen met 2% is gestegen om op de gewenste opbrengststijging uit te komen.

Te onderscheiden heffingen

Onroerende zaakbelastingen

Onder de naam ‘onroerendezaakbelastingen’ worden voor de binnen de gemeente gelegen onroerende zaken twee directe belastingen geheven:

- Een gebruikersbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak (niet zijnde een woning) al dan niet krachtens eigendom, bezit, met beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt;
- Een eigenarenbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft vanwege eigendom, bezit of beperkt recht.

Op basis van de Wet Waardering Onroerende Zaken wordt van elke individuele onroerende zaak de waarde vastgesteld, waarna het te betalen bedrag aan belasting wordt berekend en via een aanslag aan de belastingplichtige opgelegd.

In 2025 zijn de volgende opbrengsten gerealiseerd:

Opbrengsten onroerendezaakbelastingen			
	2024	Begroting 2025	2025
Gebruikers niet woningen	218.689	222.000	226.332
Eigenaren woningen	1.075.245	1.102.000	1.094.761
Eigenaren niet woningen	310.793	314.000	307.098
	1.604.727	**1.638.000**	**1.628.191**

Forensenbelasting

Deze belasting wordt geheven van natuurlijke personen, die zonder in de gemeente hoofdverblijf te hebben, hier meer dan 90 dagen van het belastingjaar voor zichzelf of voor hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden.

In 2025 zijn de volgende opbrengsten gerealiseerd:

Opbrengst forensenbelasting			
	2024	Begroting 2025	2025
Forensenbelasting	2.262.756	2.167.500	2.156.890
	2.262.756	**2.167.500**	**2.156.890**

Toeristenbelasting

Deze belasting wordt geheven van personen die niet als ingezetene in de basisregistratie personen (BRP) staan ingeschreven. Belast wordt het verblijf houden binnen de gemeente al dan niet gevolgd door een overnachting. Ook degene die gelegenheid biedt tot het houden van verblijf kan als belastingplichtige worden aangemerkt. Het tarief voor 2025 bedraagt € 2,04 per persoon per dag (2024: € 2,00).

In 2025 zijn de volgende opbrengsten gerealiseerd:

Opbrengsten toeristenbelasting			
	2024	Begroting 2025	2025
Bootkaartjes overtochten	1.199.458	1.225.000	1.226.045
Passantenhaven	42.572	42.457	38.140
Vliegveld	3.626	3.700	4.015
Hotels/pensions	421.238	420.000	455.182
Vakantieonderkomens	1.705.096	1.560.000	1.787.856
Mobiele onderkomens	337.359	311.000	367.335
Kamerverhuur	8.284	8.000	6.255
Kampeerboerderijen	419.500	392.700	414.254
	4.137.133	**3.962.857**	**4.299.081**

Rioolheffing

Rioolheffing wordt geheven ter bestrijding van kosten die zijn verbonden aan de door de gemeente te verrichten waterzorgplichten. Belastingplichtig zijn diegenen die een eigendom naar omstandigheden beoordeeld al dan niet krachtens eigendom, bezit of beperkt recht gebruiken.

In 2025 zijn de volgende opbrengsten gerealiseerd:

Opbrengsten rioolheffing			
	2024	Begroting 2025	2025
Vastrecht	598.429	595.000	599.303
Variabel recht (gebaseerd op waterverbruik)	272.156	265.000	235.710
	870.585	**860.000**	**835.013**

Het saldo van de opbrengsten rioolheffing en de kosten van de activiteit riolering wordt verrekend met de egalisatievoorziening riolering. De facto wordt hiermee bereikt dat de rioolheffing niet meer dan 100% kostendekkend is.

De kostendekkendheid van rioolheffing geeft het volgende beeld:

Kostendekkendheid rioolheffing				
	Taakveld	**Omschrijving taakveld**		
Kosten	7.2	Riolering	848.578	
Opbrengsten excl heffingen			-18.012	
Netto kosten taakveld			**830.566**	
Overhead	26,98%		228.935	
BTW			137.671	
Toe te rekenen kosten			**366.606**	
Mutatie egalisatievoorziening			**-350.000**	
Totale kosten				**847.172**
Opbrengsten heffingen				**-835.013**
Dekkingspercentage				**98,56%**

Leges

Onder de naam ‘leges’ worden een aantal verschillende retributies geheven voor het genot van, door of vanwege de gemeente verstrekte diensten.

Voor de kostendekkendheid van leges geldt het volgende overzicht:

Kostendekkendheid leges				
	Taakveld	**Omschrijving taakveld**		
Kosten	0.2	Burgerzaken	108.962	
Kosten	1.2	Openbare orde en veiligheid	101.284	
Kosten	8.3	Wonen en bouwen	240.385	
Netto kosten taakveld			**450.630**	
Overhead	26,98%		**121.574**	
Totale kosten				**572.205**
Opbrengsten heffingen	0.2	Burgerzaken	105.815	
Opbrengsten heffingen	1.2	Openbare orde en veiligheid	23.769	
Opbrengsten heffingen	8.3	Wonen en bouwen	202.368	
				331.951
Dekkingspercentage				**58,0%**

Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten

De afvalstoffenheffing wordt geheven voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Het tarief stijgt in 2025 ten opzichte van 2024 met 2%. Reinigingsrechten worden geheven van bedrijven.

In 2025 zijn de volgende opbrengsten gerealiseerd:

Opbrengsten i.v.m. reiniging			
	2024	Begroting 2025	2025
Afvalstoffenheffing dorpen en vakantieonderk.	1.007.220	1.028.000	1.031.948
Reinigingsrechten bedrijven (incl. campings)	405.518	425.875	415.529
	1.412.737	**1.453.875**	**1.447.477**

Het overzicht kostendekkendheid afvalstoffenheffing en reinigingsrechten geeft het volgende beeld:

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing en reinigingsrechten				
	Taakveld	**Omschrijving taakveld**		
Kosten	7.3	Afval	1.493.944	
Opbrengsten excl heffingen			-158.221	
Netto kosten taakveld			**1.335.723**	
Overhead	26,98%		403.046	
BTW			137.194	
Toe te rekenen kosten			**540.240**	
Totale kosten				**1.875.963**
Opbrengsten heffingen				**-1.447.477**
Dekkingspercentage				**77,16%**

Precariobelasting

Precariobelasting wordt geheven van bedrijven voor het hebben van terrassen en/of uitstallingen op openbare gemeentegrond.

In 2025 is de volgende opbrengst gerealiseerd:

Precariobelasting			
	2024	Begroting 2025	2025
Precariobelasting	38.640	40.000	41.381
	38.640	**40.000**	**41.381**

Lokale lastendruk

De onderstaande tabel geeft een indruk van de lokale lasten voor enkele ‘gemiddelde huishoudens’:

Lokale lastendruk	2024	2025
Een meerpersoonshuishouden met eigen woning (€ 400.000,00) en een waterverbruik van 125 m³		
OZB - eigenaren	258,80	258,80
Afvalstoffenheffing	233,99	238,66
Rioolrecht vastrecht	115,60	115,60
Rioolrecht variabel	62,50	62,50
	670,89	**675,56**
Een eenpersoonshuishouden met eigen woning (€ 300.000,00) en een waterverbruik van 50 m³		
OZB - eigenaren	194,10	194,10
Afvalstoffenheffing	178,11	181,67
Rioolrecht vastrecht	115,60	115,60
Rioolrecht variabel	25,00	25,00
	512,81	**516,37**
Een meerpersoonshuishouden met huurwoning en een waterverbruik van 125 m³		
Afvalstoffenheffing	233,99	238,66
Rioolrecht vastrecht	115,60	115,60
Rioolrecht variabel	62,50	62,50
	412,09	**416,76**
Een eenpersoonshuishouden met huurwoning en een waterverbruik van 50 m³		
Afvalstoffenheffing	178,11	181,67
Rioolrecht vastrecht	115,60	115,60
Rioolrecht variabel	25,00	25,00
	318,71	**322,27**

Kwijtschelding

Indien een belastingplichtige niet, of over te weinig financiële middelen beschikt om de belastingaanslag te voldoen, kan onder bepaalde voorwaarden aan deze belastingplichtige kwijtschelding worden verleend.

Gemeente Ameland hanteert een kwijtscheldingspercentage van 100%. Dit betekent dat alle belastingplichtigen die een inkomen hebben van 100% van het minimuminkomen (volgens bijstandsnorm) of lager, in aanmerking komen voor kwijtschelding.

Kwijtschelding kan worden verleend voor afvalstoffenheffing en rioolheffing. De overige heffingen zijn in de betreffende belastingverordeningen uitgesloten van kwijtschelding. De afgelopen jaren bedroeg het totaal kwijtgescholden bedrag gemiddeld € 1.750

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

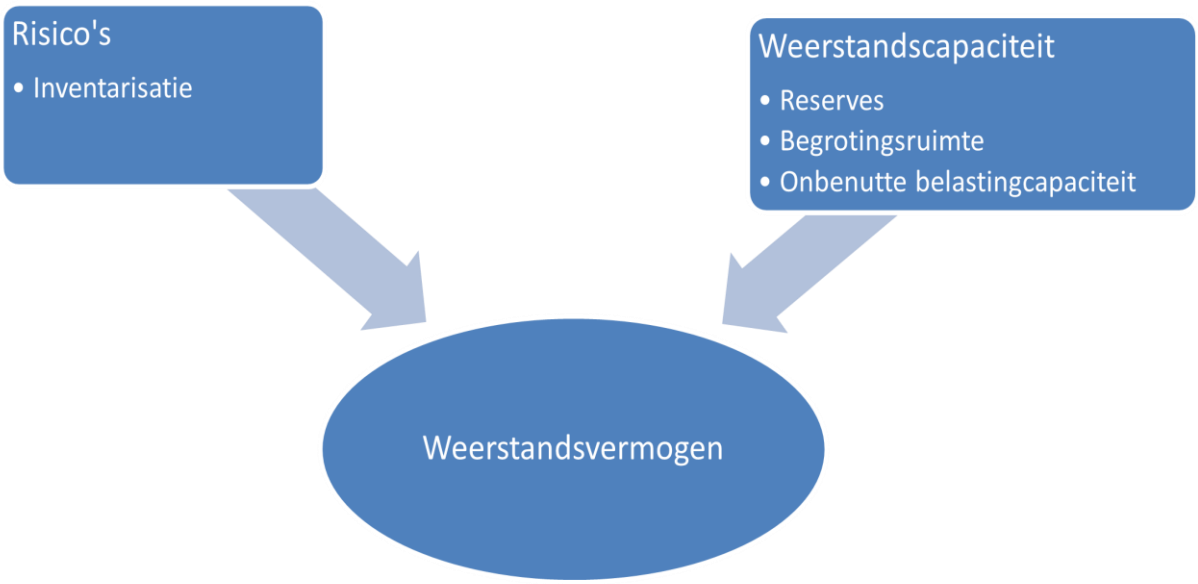
Algemeen

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing behandelt de vraag in welke mate de financiële positie van gemeente Ameland toereikend is om de financiële gevolgen van onverwachte gebeurtenissen (risico's) op te kunnen vangen, zonder ingrijpende beleidswijzigingen.

De relevante beleidskaders voor deze begrotingsparagraaf zijn opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) dat door het Rijk is vastgesteld en begrotingsrichtlijnen bevat voor decentrale overheden. Het BBV schrijft onder meer voor dat de begroting en jaarrekening een paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat waarin wordt ingegaan op:

- De risico's die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie;
- De weerstandscapaciteit, dat wil zeggen de middelen die gemeente Ameland beschikbaar heeft - of kan stellen - om financiële gevolgen van niet-begrote lasten (zoals risico's) op te kunnen vangen;
- Het weerstandsvermogen, zijnde het kengetal dat weergeeft in welke mate gemeente Ameland in staat is om de financiële gevolgen van risico's op te kunnen vangen. Specifieke bepalingen hierover zijn opgenomen in de Nota Reserves en Voorzieningen 2021.

Schematisch ziet een en ander er als volgt uit:

In deze paragraaf wordt kort op het begrip risico ingegaan. Vervolgens komt de weerstandscapaciteit van gemeente Ameland aan de orde, waarna een conclusie volgt over het weerstandsvermogen.

De later in deze paragraaf opgenomen kengetallen drukken de verhouding uit tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans. Ze kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. De kengetallen bieden (meer) inzicht in de financiële ruimte van de

gemeente om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven inzicht in de financiële weerbaarheid en wendbaarheid.

Risico's

Het begrip risico wordt gedefinieerd als de kans op het optreden van een gebeurtenis met een negatief financieel gevolg voor de organisatie. In deze definitie zijn twee begrippen van belang, te weten kans (als iets zeker is, is het geen risico meer) en negatief financieel gevolg (de financiële impact op gemeente Ameland).

Enkele risico's die genoemd kunnen worden zijn grote terugloop van toerisme door een externe oorzaak (natuurramp, covid-pandemie) en rijksbeleid zoals een herijking van de algemene uitkering waardoor de gemeente fors lagere rijksbijdragen ontvangt.

In onderstaande tabel zijn de financiële effecten van deze risico's aangegeven:

Risicotabel				
Risico	**Financiele impact in euro's**	**Kans**	**Netto effect (structureel)**	**Netto effect (incidenteel)**
Terugloop in toerisme als gevolg externe oorzaak (natuurramp, ziekte, etc.)	1.500.000	10%	150.000	1.500.000
Nadelige effecten rijksbeleid	1.500.000	30%	450.000	
Overige risico's	p.m.			
			600.000	**1.500.000**

Ter toelichting en aanvulling op deze tabel geldt het volgende.

Terugloop toerisme als gevolg externe oorzaak

Een natuurramp, milieuramp of ander soort crisis kan grote en langdurige gevolgen hebben voor het toerisme. Voor gemeente Ameland kan dit een forse daling van de opbrengsten toeristenbelasting betekenen. De kans op een dergelijke gebeurtenis wordt niet als groot ingeschat en bovendien zullen rijks- en provinciale overheden vanuit hun verantwoordelijkheid altijd enige mate van ondersteuning bieden, waardoor financiële gevolgen fors kunnen zijn, maar niet onoverkomelijk.

Nadelige effecten rijksbeleid

In het licht van herijkingsoperaties van de Algemene uitkering, wordt op landelijk niveau al enige jaren gesproken over een herziening van het belastingstelsel. Het gaat daarbij om rijksbelastingen, maar in combinatie met verschuivingen en aanpassingen van gemeentelijke belastingen.
Uit 'schetsen en verkennende documenten' komt de optie naar voren om kleine belastingen af te schaffen. Omdat hiertoe onder meer de forensenbelasting wordt gerekend, zou een dergelijke operatie voor onder meer gemeente Ameland tot bijzonder nadelige effecten kunnen leiden.

Daarnaast heeft de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) onlangs geadviseerd over de voorstellen voor een andere verdeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds, zoals door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en mede namens de staatssecretaris van Financiën is gevraagd in februari 2026. De ROB adviseert op termijn afschaffing van de hogere algemene uitkering aan de waddengemeenten (in 2025 € 1 mln voor gemeente Ameland) vanwege extra kosten door hun dure fysieke bereikbaarheid. Inmiddels zijn de inkomsten uit toeristenbelasting van de waddengemeenten veel hoger dan voorheen, en een veelvoud van hun extra kosten. De ROB vindt die hogere algemene uitkering voor de waddengemeenten daarom niet meer nodig. Op termijn zal blijken of deze uitkering daadwerkelijk wordt stopgezet.

Het totale risico van nadelige effecten van rijksbeleid is ingeschat op € 1.500.000.

Overige risico's

De ervaring leert dat er geen noodzaak bestaat om meer en diepgaande risico-inventarisaties uit te voeren. Voor aansprakelijkheid, brandschade en dergelijke zijn verzekeringen afgesloten, die onlangs opnieuw zijn aanbesteed.

Omdat de gemeente zich niet garant stelt voor door derden aangetrokken geldleningen, bestaat er op dit punt geen risico. Uitzondering hierop is het besluit in 2024 dat Wetterskip Fryslân en Gemeente Ameland zich gezamelijk garant stellen voor een door het Energiepark Ballumerbocht B.V. aangetrokken geldlening.

Financiële risico's bij verbonden partijen zijn overzichtelijk, door onder meer de uitgebreide rol van deelnemende gemeenten in het proces van goedkeuring begrotingen en jaarrekeningen.

Grondexploitaties worden financieel verwerkt in begroting en jaarrekening, overeenkomstig de notitie grondbeleid van de Commissie BBV. Alle verliezen van de verliesgevende exploitaties zijn verwerkt in de jaarrekeningen tot en met 2025. De waarde van de nog uit te geven grond bedraagt ruim € 1 miljoen en daarmee is het financiële risico vrij beperkt.

Operationele risico's worden beperkt door interne controlesystemen, budgethouderschap en in voorkomende gevallen door bij grotere projecten externe deskundigheid in te huren.

Weerstandscapaciteit

Bij weerstandscapaciteit gaat het om de middelen en mogelijkheden om onverwachte financiële tegenvallers op te kunnen vangen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen om calamiteiten eenmalig op te vangen. Als eenmalig middel kan gemeente Ameland de Algemene reserve aanwenden. Deze wordt aangemerkt als vrij besteedbaar, maar wordt beschouwd als 'buffer' voor grote financiële tegenvallers. Op grond van de vastgestelde Nota reserves en voorzieningen bedraagt de hoogte van deze reserve € 2,5 miljoen.

Structurele weerstandscapaciteit

Structurele weerstandscapaciteit betreft de middelen die eventueel aangeboord kunnen worden om (structurele) tegenvallers op te vangen. De structurele weerstandscapaciteit betreft de mogelijkheid om vanuit een verhoging van belastingen en leges structurele tegenvallers op te vangen. Ook de mogelijkheden om te bezuinigen, dan wel het ambitieniveau iets neerwaarts bij te stellen, kunnen structurele compensatie bieden voor tegenvallers.

Begrotingsruimte

Zoals blijkt uit het “Overzicht van structurele en incidentele baten en lasten”, onder 2.6 van deze jaarrekening, is er sprake van een structureel rekeningsaldo van zo'n € 3,7 miljoen. Op basis daarvan blijkt dat er mogelijkheden zijn om onverwachte tegenvallers structureel op te kunnen vangen.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit wordt hier berekend voor de onroerendezaakbelastingen, door de maximale tarieven (artikel 12) te vergelijken met de door gemeente Ameland gehanteerde tarieven. Deze berekening ziet er als volgt uit:

Onbenutte belastingcapaciteit					
	inkomsten 2025	tarief 2025	tarief artikel 12	verschil	onbenutte capaciteit
eigenaren woningen	1.094.761	0,0647	0,1110	0,0463	783.422
eigenaren niet-woningen	307.098	0,1481	0,3877	0,2396	496.872
gebruikers niet-woningen	226.332	0,1185	0,2732	0,1547	295.549
	1.628.191				**1.575.844**

De in de tabel aangegeven tarieven voor een ‘artikel 12 gemeente’ bedragen 120% van de gemiddelde tarieven van Nederlandse gemeenten in 2023 (jaar t-2). Volgens de voorschriften zou dit één gemiddeld tarief moeten zijn, maar de analyse in deze tabel geeft een redelijke indicatie van de onbenutte belastingcapaciteit, zijnde € 1,6 miljoen.

Weerstandsvermogen

In de afgelopen decennia blijkt er nooit een noodzaak te zijn geweest om de Algemene reserve aan te spreken in verband met het zich voordoen van een onverwacht risico. De aansprakelijkheid voor een garantstelling uit het verleden (ruim € 1 miljoen, in verband met het faillissement van een zorginstelling) bleek bijvoorbeeld binnen de begrotingskaders opgevangen te kunnen worden.
Ook de covid-pandemie leidde weliswaar tot een forse terugloop van toeristische overnachtingen, en daarmee tot minder opbrengsten toeristenbelasting, maar door compenserende maatregelen van het rijk bleken de financiële effecten uiteindelijk vrij gering.
De conclusie is dan ook dat de Algemene reserve, als financiële buffer voor eenmalige onverwachte gebeurtenissen, van voldoende omvang is.

Daarbij lijkt gemeente Ameland, door de ingeschatte structurele weerstandscapaciteit, zeer wel in staat om structurele tegenvallers op te vangen zonder dat de continuïteit van de organisatie in gevaar komt. De verhouding (ratio) van beschikbare capaciteit en noodzakelijke capaciteit in verband met risico’s is ruim hoger dan 2, hetgeen gekwalificeerd kan worden als ‘uitstekend’.

Kengetallen

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de exploitatie en/of de balans. Ze kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van gemeente Ameland. Deze kengetallen ondersteunen het beeld van de financiële ruimte ruimte waarover de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen.

In het BBV is hiervoor een standaard set van financiële kengetallen voorgeschreven. De uitkomsten hiervan voor gemeente Ameland zijn de volgende:

Kengetallen gemeente Ameland			
	2024	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
Netto schuldquote	106,6%	131,8%	81,7%
Gecorrigeerde netto schuldquote	99,4%	123,0%	75,4%
Solvabiliteit	28,5%	23,0%	24,7%
Grondexploitatie	1,0%	1,6%	1,1%
Structurele exploitatieruimte	12,6%	6,7%	10,8%
Belastingcapaciteit	65,9%	70,9%	63,4%

In het "Gemeentelijk financieel toezichtkader" van de gezamenlijke provincies zijn voor de financiële kengetallen de in onderstaande tabel genoemde signaleringswaarden opgenomen die door de provinciaal toezichthouder gebruikt wordt voor het inzicht in de financiële situatie en risicopositie van de gemeente.

Beoordelingskader kengetallen			
	minst risicovol	neutraal	meest risicovol
Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
Gecorrigeerde netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
Solvabiliteit	> 50%	20 - 50%	< 20%
Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
Belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Uit de tabel met gemeentelijke kengetallen blijkt dat de schuldquote daalt van 106,6% in 2024 naar 82,0% in 2025. De afname is vooral een gevolg van de toename van de liquide middelen onder 'schatkistbankieren' en de toename van gerealiseerde baten ten opzichte van 2024.

Gecorrigeerde netto schuldquote

In essentie geldt hiervoor dezelfde redenering als voor de ‘gewone’ netto schuldquote. Er is alleen in de berekening gecorrigeerd voor verstrekte hypothecaire geldleningen en de uitgezette geldmiddelen via SVn (startersleningen en stimuleringsleningen).

Solvabiliteit

Onder de solvabiliteitsratio verstaan we het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal, oftewel het bezit waarop geen schulden rusten. Het eigen vermogen is gedaald ten opzichte van 2024, omdat het saldo bestemmingsreserves is gedaald, doordat er veel onttrekkingen aan de reserves hebben plaatsgevonden.

Grondexploitatie

Grondexploitaties kunnen een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. De boekwaarden van grondposities zijn belangrijk omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij verkoop.
Het kengetal voor grondexploitatie is zeer laag te noemen. Omdat in de afgelopen jaren bovendien al de nodige verliezen zijn ‘genomen‘, is het niet de verwachting dat gemeente Ameland nog met forse tegenvallers op grondexploitaties wordt geconfronteerd.

Structurele exploitatieruimte

Bij de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele baten en lasten. Bij incidentele baten of lasten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende enkele jaren voordoen.
Voorbeelden van structurele baten zijn de Algemene uitkering en belastinginkomsten. Structurele lasten zijn bijvoorbeeld personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen.

Het onderscheid tussen structureel en incidenteel moet conform het BBV in de begroting en de jaarstukken worden onderbouwd. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij deze in evenwicht zijn, of waarbij de structurele lasten hoger zijn dan de baten.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit laat zien hoe de gemiddelde woonlasten voor een meerpersoonshuishouden zich verhouden tot het landelijk gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing).
Uit het kengetal blijkt dat gemeente Ameland met zijn woonlasten onder het landelijk gemiddelde zit.

Overall beoordeling kengetalen

Uit bovenstaande beschrijving blijkt dat gemeente Ameland voor alle kengetallen in de categorieën 'minst risicovol', of 'neutraal' wordt geclassificeerd.

Voor de beoordeling van de bovenstaande kengetallen geldt in algemene zin dat een afzonderlijk kengetal nog weinig zegt over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie. Deze is afhankelijk of en wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staat en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Een tegenvallende ontwikkeling van de grondprijs hoeft geen negatieve invloed te hebben als er sprake is van een grote, structurele exploitatieruimte. Ook als een gemeente beschikt over voldoende ruimte in belastingcapaciteit is er ruimte om tegenvallers op te vangen.

Het is dus, met andere woorden, niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen moeten altijd in samenhang worden beoordeeld, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van een gemeente.

Het belangrijkste uitgangspunt voor de gemeente Ameland is artikel 189, lid 2 van de Gemeentewet, waarin is aangegeven dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is, dan wel op lange termijn in evenwicht is. Bij de realisatie van jaarlijkse begrotingsdocumenten is daarvan tot dusver altijd sprake geweest en uit het kengetal voor de ‘structurele exploitatieruimte’ blijkt dit ook de situatie voor de komende begrotingsjaren.

Paragraaf 3 Grondbeleid

Algemeen

Onder grondbeleid verstaan we het gehele instrumentarium dat de gemeente Ameland ter beschikking staat om ruimtelijke, recreatieve, economische en maatschappelijke doelstellingen te realiseren waarvoor grondposities van belang zijn. Het grondbeleid heeft dan ook invloed op en samenhang met doelstellingen van diverse programma's. Hierbij valt te denken aan activiteiten als:

- Woningbouw;
- Bedrijfsverplaatsing;
- Dorpsvernieuwing en reconstructieplannen;
- Het aanleggen of aanpassen van infrastructurele voorzieningen;
- De realisatie van recreatieve of culturele voorzieningen.

Gemeente Ameland heeft geen apart grondbedrijf. Uitvoering van het grondbeleid gebeurt door de gemeentelijke organisatie en binnen de financiële exploitatie van de gemeente als geheel.

Gemeente Ameland geeft de voorkeur aan het voeren van een actief grondbeleid. Dat wil zeggen dat de gemeente, waar dat mogelijk of noodzakelijk wordt geacht, voor eigen rekening en risico grond aankoopt, deze grond eventueel bouwrijp maakt en vervolgens tegen de vastgestelde grondprijs verkoopt, of inbrengt om andere programma's te realiseren.

Situatie gemeente Ameland

Gemeente Ameland heeft meer dan 300 hectare grond in bezit. Hiervan is een groot gedeelte bestemd, dan wel in gebruik voor wegen, landerijen en als onderdeel van gemeentelijke gebouwen.

Zo'n 45 á 50 hectare wordt momenteel verpacht. Periodiek wordt beoordeeld in hoeverre de gemeentelijke doelen nog gediend zijn met bezit of verpachten van gronden.

Daarnaast zijn in voorgaande jaren actief grondposities aangekocht, met als doel de realisatie van woningbouw. Voor diverse locaties heeft de gemeenteraad grondexploitatiecomplexen en bijbehorende grondprijzen vastgesteld.

In december 2024 heeft de gemeenteraad besloten tot aankoop en ontwikkeling van een perceel aan de Stringen, in Ballum. In 2025 heeft daadwerkelijke aankoop plaatsgevonden en is gestart met planvorming en begeleiding.

Administratief verloop grondexploitaties

De wijze waarop een gemeente administratief met grondposities omgaat is uitvoerig vastgelegd in het Besluit begroting en verantwoording (BBV) en de notitie "Grondbeleid in begroting en jaarstukken" van de commissie BBV. Wanneer de gemeenteraad grondexploitaties heeft vastgesteld, zijn vooral de bepalingen rond de verantwoording van toekomstige en reeds gerealiseerde winsten en verliezen sterk bepalend voor het jaarlijkse resultaat van deze grondexploitaties.

In de onderstaande tabel is het verloop van de balanspositie van de diverse exploitaties weergegeven:

Administratieve balans grondexploitatie 2025 (bedragen in euro's)				
Naam	**1-1-2025**	**Mutatie**	**31-12-2025**	**Toelichting**
Binnendieken	80.100	1.201	81.301	Uit te geven 1.885 m2
Kwekerij	14.511	1.576	16.087	Uit te geven 300 m2
Smitteweg	170.770	37.481	208.250	Uit te geven 2.288 m2
De Stringen Noord		-58.940	-58.940	Uit te geven 2.055 m2
Trapweg	46.192	43.372	89.564	Uit te geven 1.440 m2
	311.573	**24.690**	**336.263**	

De mutatie per complex betreft in 2025 gemaakte kosten voor aankoop van de Stringen, en voor andere complexen vooral planvorming en begeleiding. Verslaggeving technisch mag geen negatieve waarde van een grondexploitatie worden getoond op de balans. De presentatie van de grondexploitatie van de Stringen is daarom op de balans en de toelichting daarop 0, met daar tegenover een administratieve voorziening van € 58.940.

In het onderdeel Financiële gevolgen grondexploitaties, hierna, wordt enige toelichting gegeven op de mutaties per complex.

Het bruto beschikbare aantal m2 per locatie kent het volgende verloop:

Beschikbaar aantal m2					
Naam	**1-1-2025**	**verkoop**	**aankoop**	**correctie**	**31-12-2025**
Binnendieken	1.885	0		0	1.885
Kwekerij	300	0		0	300
Smitteweg	2.288	0		0	2.288
de Stringen Noord	0	0	2.055	0	2.055
Trapweg	1.440	0		0	1.440
	5.913	**0**		**0**	**7.968**

Financiële gevolgen grondexploitaties

In de hierna volgende tabellen wordt per exploitatie in hoofdlijnen aangegeven hoe het financiële verloop is in 2025. In algemene zin gelden daarbij uitgangspunten die de raad heeft vastgesteld, zoals de inrichting van een gebied, te verkopen percelen, aan het Woningbedrijf over te dragen percelen voor de bouw van sociale huurwoningen en de te hanteren grondprijzen. Voor te verkopen percelen geldt een prijs van € 185 per m2, waarbij voor enkele specifieke percelen een hogere prijs geldt van € 215 per m2 (alle excl. BTW). Voor de prijs van kavels voor sociale woningbouw geldt € 100 per m2.

Binnendieken	€	Toelichting
Voorraad 1 januari 2025	**80.100**	
Kosten	0	
Rente	1.201	
Opbrengst verkopen	0	
Realisatie winst/verlies	0	
Voorraad 31 december 2025	**81.301**	

Voor de Binnendieken wordt een positief resultaat verwacht van € 42.169. Omdat er nog geen grondverkopen zijn gerealiseerd, wordt er nog geen winst verantwoord in de jaarrekening.

Kwekerij	€	Toelichting
Voorraad 1 januari 2025	**14.511**	
Kosten	6.835	Kosten voor bodemonderzoek en stikstofdepositoberekening
Rente	960	
Opbrengst verkopen	0	
Realisatie winst/verlies	-6.219	Verlies deel 2025 in jaarrekening
Voorraad 31 december 2025	**16.087**	

De actuele doorrekening bij de jaarrekening 2025 van deze grondexploitatie leidt tot een uiteindelijk te verwachten verlies voor deze grondexploitatie van € 55.710. Dit is €6.219 hoger dan bij de jaarrekening 2024 vastgesteld (€ 49.491) . Omdat verliezen van een grondexploitatie conform voorschriften worden verantwoord, wordt een extra toevoeging aan de bestaande voorziening verwerkt van € 6.219.

Smitteweg	€	Toelichting
Voorraad 1 januari 2025	**170.770**	
Kosten	0	
Rente	-207	
Opbrengst verkopen	0	
Realisatie winst/verlies	37.688	Winst deel 2025 in jaarrekening
Voorraad 31 december 2025	**208.250**	

Voor de Smitteweg in Ballum wordt positieve resultaat verwacht van € 357.046. Voor de Smitteweg geldt de opmerking dat in de jaarrekeningen van voorgaande jaren al een bedrag van € 184.551 aan winst is verantwoord, in verband met gerealiseerde verkopen. Door een actuele doorrekening van de Smitteweg blijkt bij de jaarrekening 2025 een aanvullend te verantwoorden gerealiseerde winst van € 37.688. Dit heeft onder andere te maken met eerder te verwachten kosten voor planschade die niet gerealiseerd zijn. De resterende verwachte winst van € 134.807 leidt tot een voordeel in de jaarrekening van het betreffende jaar van realisatie.

De Stringen Noord	€	Toelichting
Voorraad 1 januari 2025	**0**	
Kosten	234.484	Aankoop en kosten voor planvorming en begeleiding
Rente	0	
Opbrengst verkopen	0	
Realisatie winst/verlies	-293.424	Verlies deel 2025 in jaarrekening
Voorraad 31 december 2025	**-58.940**	

In december 2024 is door de gemeenteraad besloten tot aankoop en ontwikkeling van een perceel aan de Stringen.

Destijds werd een verlies verwacht van € 253.861, waarbij besloten is deze eenmalige te dekken uit de Reserve Projecten.

Op basis van een actuele doorrekening van deze grondexploitatie blijkt het verwachte verlies nu € 293.424. Dit heeft te maken met hogere kosten voor bodemonderzoek een planvorming, en een (daardoor) hogere toegerekende rente. Omdat verliezen van een grondexploitatie conform voorschriften worden verantwoord, wordt een extra toevoeging aan de bestaande voorziening verwerkt van € 39.563.

Trapweg	€	Toelichting
Voorraad 1 januari 2025	**46.192**	
Kosten	-544	Kosten drainage en vergoeding architecten
Rente	15.898	
Opbrengst verkopen	0	
Realisatie winst/verlies	28.018	Verlies deel 2025 in jaarrekening
Voorraad 31 december 2025	**89.564**	

Voor de Trapweg werd bij de jaarrekening 2024 een verlies verwacht van € 1.013.670. De actuele doorrekening van deze grondexploitatie leidt tot een uiteindelijk verwacht verlies van € 985.652. Dit heeft te maken met eerder begrote kosten voor planschade die uiteindelijk niet zijn gerealiseerd. Omdat ook in dit geval het verschil in verlies direct administratief verwerkt dient te worden, vindt een vermindering plaats van de bestaande voorziening van € 28.018.

In de jaarrekening 2025 zijn daarmee per saldo de volgende verlies- of winstbedragen per complex verantwoord:

Realisatie verlies en winst in 2025			
Naam	**Winst**	**Verlies**	**Saldo**
Binnendieken	0		
Kwekerij		-6.219	
Smitteweg	37.688		
de Stringen Noord		-293.424	
Trapweg		28.018	
	37.688	**-271.625**	**-233.937**

Financiële verwachting grondexploitaties

Op basis van actuele doorrekeningen van de nog lopende grondexploitaties worden in onderstaande tabel de verwachte resultaten weergegeven:

Verwachte resultaten per complex		
Naam	**Winst**	**Verlies**
Binnendieken	42.169	
Kwekerij		-55.710
Smitteweg	357.046	
De Stringen Noord		-293.424
Trapweg		-985.652
	399.215	**-1.334.786**

Ten gevolge van de voorgeschreven administratieve verwerking, is het totaal gecalculeerde verlies van € 1.334.786 via de jaarrekeningen 2021 tot en met en 2025 verwerkt in de balanswaarde van de nog beschikbare voorraden. Dit verlies is, met andere woorden, al verwerkt in de cijfers.
Van de verwachte winsten op twee complexen is voor Smitteweg in de jaren tot en met 2025 al een deel van de winst als bate verwerkt in de respectievelijke jaarrekeningen. Het gaat hier totaal om € 222.239, waardoor een nog te realiseren winst resteert van € 134.807.
Samen met de verwachte winst op de locatie Binnendieken (€ 42.169), zal dit in toekomstige jaren leiden tot niet begrote meevallers van zo'n € 176.976.

Overige grondposities

In 2020 is 10.863 m2 grond aangekocht aan de Hoge Eggenweg in Nes. Voor deze locatie is nog geen grondexploitatie vastgesteld, dus de grond is volgens de verslaggevingsvoorschriften (BBV) opgenomen onder de materiële vaste activa, in plaats van onder de voorraden bouwgrond in exploitatie.

In samenhang met het nieuwbouwproject "Ambla" is bovendien de locatie van de 'oude Stelp' aangekocht; ook hiervoor is nog geen grondexploitatie vastgesteld.

Paragraaf 4 Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Ameland is een waddengemeente waar het goed wonen, werken en recreëren is. Gemeente Ameland wil deze bijzondere leefomgeving in stand houden en de kwaliteit van het voorzieningenniveau op het eiland op peil houden. Deze kwaliteit is grotendeels afhankelijk van de kwaliteit en het onderhoudsniveau van gemeentelijke kapitaalgoederen, zoals wegen, havens, gebouwen, riolering, openbaar groen en verlichting. Een goede kwaliteit van deze kapitaalgoederen sluit bovendien incidenten (schades, klachten) en de eventueel hieruit voortvloeiende aansprakelijkstelling van gemeente Ameland grotendeels uit.

Beleidskaders

Het beleid van de gemeente Ameland voor het onderhoud van kapitaalgoederen is onder meer opgenomen in een aantal plannen:

- Beheerplan wegen (2024 – 2033);
- Meerjaren onderhoudsplan gebouwen (2024 – 2034);
- Beheerplan havens (financiële planperiode 2024 – 2033);
- Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP, periode 2020 - 2025);
- Meerjaren onderhoudsplan sport (2024-2034)
- Onderhoudsplan Woningbedrijf (huurwoningen, periode 2017 - 2025).

Doorrekeningen en financiële consequenties van de diverse onderhoudsplannen worden in de jaarlijkse begroting (en meerjarenbegroting) verwerkt.

Voor wegen, gemeentelijke gebouwen en havens wordt gewerkt met een onderhoudsreserve waaraan jaarlijks een vast bedrag wordt toegevoegd. De werkelijke onderhoudskosten in enig jaar komen ten laste van die reserves.

Te onderscheiden onderhoudswerken

Wegen

Doel: Het zorgen voor veilige, goed onderhouden en toegankelijke wegen voor alle gebruikers op basis van aanvaardbare maatschappelijke lasten en adequaat kwaliteitsniveau volgens het beheerplan wegen d.d. 16-09-2024.

Norm: De wegen worden onderhouden conform het kwaliteitsniveau A voor hoofdwegen, wegen in verblijfsgebied en fietspaden en kwaliteitsniveau B voor de overige wegen (volgens CROW-richtlijnen). Huidige situatie: 76% voldoet aan kwaliteitsniveau A/B , 16,4% kwaliteitsniveau C en 7,6% kwaliteitsniveau D.

Begroting 2025: Begroot € 1.007.000,- Realisatie € 653.007,- .

Afwijkingen begroting: Een aantal onderhoudswerkzaamheden zijn niet in 2025 uitgevoerd. Dit heeft onder andere te maken met de kabeltransitie, waarbij werkzaamheden worden gecombineerd.

De onderschrijding van de begrote kosten leidt er toe dat de reserve per 31 december 2025 op een hoger dan verwacht bedrag uitkomt. In 2026 zal dit worden gecorrigeerd, in samenhang met de financiële effecten van het nieuwe wegenbeheersplan 2024 en jaarplanning 2026.

Het verloop van het Onderhoudsfonds wegen is in 2025 als volgt:

Onderhoudsfonds wegen		
	Begroting 2025	**Jaarrekening 2025**
Saldo 1 januari	806.228	1.185.337
toevoeging 2025	1.360.000	1.360.000
onttrekking i.v.m. gemaakte kosten	-1.007.000	-653.007
Saldo 31 december	**1.159.228**	**1.892.330**

Gebouwen

De gemeente heeft in 2025 35 gebouwen in eigendom. Hoewel in het accommodatiebeleid 36 gebouwen zijn opgenomen, heeft de beoogde eigendoms-overdacht van het KNRM-gebouw voor 1 januari 2026 nog niet plaatsgevonden. De eigendomsoverdracht zal naar verwachting in 2026 plaatsvinden. Deze gebouwen vertonen onderling een grote diversiteit. Van gemeentehuis, scholen en vuurtoren tot aan kerktorens.

Soms is er sprake van gecombineerd gebruik, zoals sporthal Hollum in combinatie met Sociaal Werk.

De gemeentelijke gebouwen worden onderhouden op het onderhoudsniveau “heel en veilig”. Bij de uitvoering van het onderhoud wordt altijd rekening gehouden met de bekende ontwikkelingen zoals duurzaamheid en toekomstige uitbreiding of renovatie.

Het onderhoudsplan gebouwen vormt de basis voor het onderhoud van de (gemeentelijke) gebouwen. In 2024 is een nieuw meerjarenonderhoudsplan vastgesteld, en dient daarmee als basis voor de uit te voeren onderhoudswerkzaamheden.

Begroting 2025: Begroot €132.000,-. Realisatie: €250.278,-.

Afwijkingen begroting: Het meerjarenonderhoudsplan is vastgesteld voor 10 jaar. Het benodigde totaalbedrag is gelijkmatig verdeeld over de looptijd, wat leidt tot een jaarlijks gemiddelde toevoeging aan het fonds van € 470.000.

De werkelijke kosten fluctueren jaarlijks omdat er in het ene jaar meer werkzaamheden staan gepland dan het andere jaar; voor deze werkelijke kosten vindt een onttrekking plaats aan het fonds. Vanwege de vaststelling van het plan in 2024 zijn een aantal werkzaamheden doorgeschoven naar 2025. Om die reden ligt het realisatiebedrag hoger.

Het verloop van het Onderhoudsfonds gebouwen is in 2025 als volgt:

Onderhoudsfonds gebouwen		
	Begroting 2025	**Jaarrekening 2025**
Saldo 1 januari	2.370.089	2.278.032
toevoeging 2025	470.000	470.000
onttrekking i.v.m. gemaakte kosten	-132.000	-250.278
Saldo 31 december	**2.708.089**	**2.497.754**

In 2028 wordt het meerjaren onderhoudsplan geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

Raadsagenda 2022-2025

De gemeenteraad Ameland heeft een accommodatiebeleid voor gemeentelijke gebouwen vastgesteld. Er wordt voor de komende jaren uitvoering gegeven aan dit beleid. Voor de clustering Nes en Buren is in de voorgestelde vorm op dit moment geen draagvlak onder de hoofdgebruikers van de huidige accommodaties en de inwoners. Het gemeentebestuur geeft Nes en Buren de ruimte om via participatie te komen tot een gedragen visie en voorstel voor duurzame huisvesting van genoemde functies. Hierbij gaat het om de functies binnensport, buitensport, basisonderwijs, peuterspeelzaal, kinderopvang en ontmoeting / dorpshuis.

Havens

In 2021 en 2022 heeft een grootschalige ‘Herinrichting jachthaven’ in Nes plaatsgevonden. Er is gewerkt aan het opstellen van een onderhoudsplan havens (jachthaven, veerdam en losstoep Ballumerbocht). Dit is medio 2024 opgeleverd en vastgesteld. De gegevens van de nieuwe inrichting van de jachthaven zijn meegenomen in het plan. Het meerjarenonderhoudsplan is vastgesteld voor 10 jaar. Het benodigde totaalbedrag is gelijkmatig verdeeld over de looptijd, wat leidt tot een jaarlijks gemiddelde toevoeging aan het fonds van € 193.800,-.

Begroting 2025: Begroot € 158.268,-. Realisatie € 131.078,-.

Afwijkingen begroting: Het meerjarenonderhoudsplan is vastgesteld voor een periode van 10 jaar. Het komt dus voor dat er in het ene jaar meer werkzaamheden staan gepland dan in het andere jaar.

Het verloop van het Onderhoudsfonds havens is in 2025 als volgt:

Onderhoudsfonds havens		
	Begroting 2025	**Jaarrekening 2025**
Saldo 1 januari	6.894	59.287
toevoeging 2025	193.800	193.800
onttrekking i.v.m. gemaakte kosten	-158.268	-131.078
Saldo 31 december	**42.426**	**122.009**

In 2028 wordt het meerjaren onderhoudsplan geëvalueerd en, waar nodig, bijgesteld.

Riolering

Ontwikkeling / stand van zaken

In 2020 is door de gemeenteraad een nieuw Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) vastgesteld, voor de periode 2020 – 2025. De benodigde onderhoudswerkzaamheden zijn globaal in kaart gebracht. Het GRP behandelt daarnaast ook thema's in relatie tot klimaatverandering. Het plan bevat een overzicht van de benodigde middelen voor vervangingen, afkoppelen, onderzoeken, exploitatie, kapitaallasten (nieuwe en historische) en onderhoudskosten.

In 2022 is de riolering geïnspecteerd. Op basis van deze gegevens wordt een nieuw meerjarig onderhoudsplan gemaakt, waarbij mede rekening wordt gehouden met de werkzaamheden die in het wegenbeheerplan naar voren komen. Dit onderhoudsplan dient als input voor het nieuw op te stellen GRP, dat voortaan Programma Riolering en Water PRW komt te heten.

Begroting 2025: Begroot € 531.500,-. Realisatie 350.000,-

Afwijkingen begroting: Door een te ambitieuze planning zijn verschillende onderhoudswerkzaamheden niet in 2025 uitgevoerd. De verwachting is dat een deel van de in 2025 niet uitgevoerde werkzaamheden in 2026 kunnen worden afgerond.

De baten en lasten van de activiteit "Riolering" worden jaarlijks geëgaliseerd, door het tekort of overschot te verrekenen met de egalisatievoorziening riolering. Het verloop van deze voorziening is hierdoor in 2025 als volgt:

Egalisatievoorziening riolering		
	Begroting 2025	**Jaarrekening 2025**
Saldo 1 januari	834.046	1.214.682
toevoeging 2025	20.000	0
onttrekking i.v.m. gemaakte kosten	-531.500	-350.000
Saldo 31 december	**322.546**	**864.682**

Sportvoorzieningen

In 2024 is een meerjarenonderhoudsplan sport vastgesteld voor een periode van 10 jaar. Dit plan vormt de basis voor het uit te voeren onderhoud voor alle buitensportaccommodaties. Deze werkzaamheden zijn jaarlijks veelal gelijk, waarbij de fluctuaties in uitgaven veel minder zijn.

Bij een verplichte keuring in 2025 is geconcludeerd dat het kunstgrasveld van Geel – Wit niet aan de gestelde normen voldeed. Met name de norm voor demping van het kunst grasmat voldeed niet aan de gestelde normen. Om het veld weer aan de normen te laten voldoen is de infill van het veld (zand en kurk) losgemaakt, schoongemaakt en in het veld hergebruikt. Naast de genoemde werkzaamheden is het veld bijgevuld met nieuw kurk. Met de kosten voor deze onderhoudswerkzaamheden was geen rekening gehouden in het meerjarenonderhoudsplan. Deze kosten waren nu niet voorzien, want volgens theoretische onderhoudscycli gaat een kunstgrasveld langer mee.

Huurwoningen

Er is een meerjarig onderhoudsplan (MJOP) opgesteld dat afloopt in 2025. Uitvoering van de werkzaamheden vindt plaats op basis van dit plan, waarbij vooral de periodieke schildercyclus leidend is voor eventuele bijkomende werkzaamheden.

De planning was dat er in 2025 een nieuw MJOP wordt vastgesteld voor het GWA. Dit wordt echter gecombineerd met het strategisch complex beheerplan.

Recreatieve voorzieningen

Voor het onderhoud van speelvoorzieningen en dergelijke in de recreatiegebieden als De Vleijen en De Aanleg wordt een onderhouds- en vervangingsplan bijgehouden. Dit plan wordt jaarlijks geactualiseerd, om als basis te dienen voor de jaarlijks uit te voeren werkzaamheden. Ook de strandovergangen van de gemeente zijn in dit plan opgenomen.

Openbaar Groen

De gemeente Ameland bezit zo'n 80 hectare aan openbaar groen. Het onderhoud hiervan vindt planmatig plaats, op basis van het vastgestelde Groenplan 'Ruimte voor waardevol groen (2021)'. Bermen, hagen en plantsoenen binnen de bebouwde kommen worden in eigen beheer onderhouden, op basis van werkplanningen.

De ruim 2.400 laanbomen op Ameland zijn geïnventariseerd. Kenmerken als leeftijd, omvang, vitaliteit en dergelijke zijn vastgelegd. Deze overzichten dienen als basis voor beheerwerkzaamheden, maar tevens als hulpmiddel bij aansprakelijkheidskwesties ten gevolge van schade.

Voor onderhoud aan onder meer watergangen zijn afspraken gemaakt met externe bedrijven.

Verlichting

De gemeente Ameland heeft circa 950 lichtmasten in eigendom; hiervan zijn 115 zogenaamde monumentale lichtmasten.

Volgens het Verlichtingsplan Ameland is in het openbare buitengebied op het eiland groene verlichting aangebracht. In de overige delen van de dorpen, inclusief de dorpscentra, zijn de bestaande armaturen vervangen door duurzame LED armaturen.

Paragraaf 5 Financiering

Algemeen

De paragraaf financiering biedt op hoofdlijnen (gekwantificeerd) inzicht in de risico's die de gemeente loopt in de financieringsfunctie en hoe het risicobeheer effectief vorm krijgt.

Het is belangrijk onderscheid te maken tussen financiering en dekking. Bij financiering gaat het om de vraag hoe de gemeente aan haar financiële middelen komt. Een investering kan bijvoorbeeld worden gefinancierd via een lening. Bij dekking gaat het om de vraag hoe de gemeente aan middelen komt om de begroting sluitend te houden. Een investering leidt tot afschrijvingslasten, die bijvoorbeeld kunnen worden gedekt door een verhoging van de onroerendezaakbelasting (OZB).

In deze paragraaf wordt ingegaan op de activiteiten van gemeente Ameland in 2025 op het gebied van financiering, oftewel het voorzien in voldoende liquide middelen om uitvoering te geven aan de activiteiten die in de begroting zijn opgenomen. Vervolgens wordt kort aandacht besteed aan de begrippen 'kasgeldlimiet' en 'renterisiconorm'. Tenslotte komt rente en de wijze waarop rente wordt toegerekend aan activiteiten in deze paragraaf aan de orde.

Langlopende geldleningen

Voor de gemeente Ameland is de volgende situatie van toepassing:

Langlopende geldleningen		
	2024	**2025**
Saldo 1 januari	33.839.667	50.098.334
aflossingen	-1.741.333	-1.801.333
aantrekken langlopende geldleningen	18.000.000	0
Saldo 31 december	**50.098.334**	**48.297.001**

In 2023 en 2024 is er in totaal € 28 miljoen geleend in verband met de nieuwbouw van de Ambla. Voor 2025 was het niet nodig om extra geld aan te trekken.

Kasgeldlimiet

Belangrijk uitgangspunt van de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van gemeenten. Om een grens te stellen aan korte financiering (looptijd tot één jaar) is in de Wet Fido een kasgeldlimiet opgenomen.

Voor gemeente Ameland is de volgende situatie van toepassing:

Kasgeldlimiet 2025 (bedragen * € 1.000)		
	2024	**2025**
Omvang jaarrekening	32.207	44.021
Toegestane kasgeldlimiet (8,5%)	**2.738**	**3.742**
Vlottende schuld:		
Crediteuren en overlopende passiva	5.137	6.442
Kasgeldleningen	0	0
Totaal vlottende schuld	5.137	6.442
Vlottende middelen:		
Vorderingen en overlopende activa	20.617	24.759
Tegoeden in rekening courant	1.279	1.224
Totaal vlottende middelen	21.896	25.983
Netto vlottende schuld	**-16.760**	**-19.540**
Ruimte / tekort (-)	**19.497**	**23.282**

Binnen het kaslimiet streeft Gemeente Ameland er naar de financieringsbehoefte zoveel mogelijk te dekken via kortlopende leningen (looptijd minder dan een jaar, dus in het algemeen lager renteniveau). Dit betekent feitelijk roodstand in rekeningcourant, of het aantrekken van kortlopende kasgeldleningen. Is het structureel onmogelijk zo te voldoen aan de geldende limiet, dan vindt consolidatie plaats door het aantrekken van een langlopende geldlening.

Uit tabel blijkt dat de kasgeldlimiet niet wordt overschreden.

Renterisiconorm

Renterisicobeheer omvat het beperken van de invloed van rentewijzigingen op de financiële resultaten van de gemeente. Het uitgangspunt van de Wet financiering decentrale overheden is dat gemeenten grote fluctuaties in de rentelasten vermijden.

Het doel van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's op de vaste schuld (looptijd langer dan één jaar). Dit kan door het aanbrengen van spreiding in de looptijden in de leningenportefeuille. De renterisiconorm wordt berekend door een vastgesteld percentage (20%) te vermenigvuldigen met de omvang jaarrekening.

Voor gemeente Ameland is de volgende situatie van toepassing:

Renterisico (bedragen * € 1.000)		
	2024	**2025**
Renteherzieningen	0	0
Aflossingen	1.741	1.801
Renterisico	**1.741**	**1.801**
Omvang jaarrekening	32.207	44.021
Renterisiconorm (20%)	**6.441**	**8.804**
Ruimte onder norm	**4.700**	**7.003**
Overschrijding norm	--	--

Uit de tabel blijkt dat de renterisiconorm niet wordt overschreden.

Rente en rentetoerekening

In artikel 13 BBV is voorgeschreven dat de paragraaf Financiering mede inzicht geeft in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

De Commissie BBV heeft daarnaast een notitie Rente 2017 opgesteld met richtlijnen ter bevordering van een eenduidige handelswijze met betrekking tot rente (harmonisering), ter stimulering dat gemeenten werkelijke rentekosten opnemen in de begroting en de jaarstukken en om er voor zorg te dragen dat gemeenten op een eenduidige wijze inzichtelijk maken op welke wijze met rente is omgegaan (transparantie). Gemeente Ameland volgt deze richtlijnen op, zodat volledig wordt voldaan aan hetgeen in deze notitie is aangegeven.

Het renteschema voor de gemeente Ameland ziet er als volgt uit:

Renteschema			
	Primitieve begroting	**Begroting na wijziging**	**2025**
Rentelasten lange financiering	1.158.355	1.158.354	1.158.354
Rentelasten GWA	0	0	0
Rentelasten korte financiering	45.000	-300.000	-361.315
Rentebaten	-6.000	-6.000	-7.216
Saldo rentelasten en rentebaten	1.197.355	852.354	789.824
Rente toe te rekenen aan grondexploitaties	-18.996	-17.853	-17.852
Rente van projectfinanciering	0	0	0
Rentebaten doorverstrekte leningen	0	0	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	1.178.359	834.501	771.972
Rente over eigen vermogen	0	0	0
Rente over voorzieningen	0	0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	**1.178.359**	**834.501**	**771.972**
Aan taakvelden toegerekende rente	**1.076.300**	**1.252.335**	**1.251.987**
(renteomslag 2,0%)			
Renteresultaat	102.059	-417.834	-480.015

Gedurende het jaar is een fors overschot ontstaan aan liquide middelen, welke in de begroting na wijziging al was verwacht. Omdat deze 'overschotten' worden uitgezet bij de staat, is er sprake van een groot batig rentesaldo ten gevolge van korte financiering (rente op het zogenaamde schatkistbankieren).

Paragraaf 6 Bedrijfsvoering

Algemeen

Ameland is een zelfstandige en volwaardige gemeente en wil dat blijven: autonoom en betrokken!

Om ook in de toekomst aan de kwaliteitsmaatstaven te blijven voldoen, moet de organisatie blijven ontwikkelen. We willen resultaten behalen om een optimaal leef- en verblijfklimaat op het eiland in stand te houden. En we willen integraal en transparant ons gemeentebestuur van advies dienen. We doen dat met lef, in goede samenwerking en integriteit staat hoog in ons vaandel.

De gemeentelijke organisatie concentreert zich op de prioriteiten die het bestuur stelt. Zij heeft een proactieve houding en werkt goed samen met burgers, bedrijfsleven en andere overheden. De samenwerking in “waddenverband” speelt hierbij een belangrijke rol. Van belang hierbij is het convenant dat de Waddeneilanden, provincies Fryslân en Noord-Holland en het Rijk tekenden. Dit convenant onderstreept de unieke positie van de eilandgemeenten en de opgaven die deze positie stelt aan het gemeentebestuur.

Een goede samenwerking en actieve afstemming met de andere overheden moet de kwaliteit en toekomstbestendigheid van de gemeentelijke dienstverlening aan bewoners en bezoekers verhogen. In het convenant is afgesproken dat partijen werken aan een integrale en gebiedsgerichte benadering van beleidsvorming en regelgeving, afgestemd op de specifieke situatie van de Waddeneilanden (‘Waddentoets’). De bedrijfsvoering van het Waddenkantoor in Harlingen is de laatste jaren verder ontwikkeld, mede als gevolg van het binnenhalen van de RegioDeal eind 2022. Het programma loopt van 2024 tot en met 2027.

Voor de lokale gemeentelijke organisatie blijft het benutten van de kwaliteit van de mensen een permanent aandachtspunt. Uitgangspunt is een flexibele en omgevingsbewuste organisatie. Dit vraagt ook om duidelijkheid rondom rollen, taken en bevoegdheden. Door de veranderende samenleving en de daarbij veranderende rol van de overheid heeft dit blijvend aandacht nodig. Zowel werving als scholing van (nieuwe) medewerkers krijgen nadrukkelijk aandacht en ook het gesprek met college en raad over de aanpak van beleidsprocessen.

De organisatie

Het vorenstaande is doorlopend vertaald in de speerpunten voor de organisatieontwikkeling:

1. Organisatiestructuur:

- Uitgangspunt is een platte organisatie. Verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn zo laag mogelijk in de organisatie belegd en vastgelegd in het organisatiestatuut;
- Taken en verantwoordelijkheden zijn duidelijk in de organisatievisie beschreven en gericht op een integrale, flexibele en extern georiënteerde manier van werken;
- Het managementteam heeft een coachende en begeleidende rol, de secretaris/directeur draagt in het bijzonder zorg voor het zo goed mogelijk invullen van de relatie tussen de organisatie en het bestuur.

2. Wijze van werken/gedrag:

- Medewerkers gedragen zich professioneel. Ze leveren ‘waar voor hun geld’ en stellen zich integer en dienstverlenend op;
- Er wordt niet over elkaar gesproken maar met elkaar. Uitgangspunt hierbij is samenwerken, respect voor elkaars opvattingen en het nakomen van gemaakte afspraken;
- Meer dan tot nu toe wordt er ‘van buiten naar binnen’ gedacht en gewerkt, dit wil zeggen: er wordt ‘met lef’ gedacht, in kansen en mogelijkheden;
- Het managementteam draagt zorg voor een veilige werkomgeving, waarbij ‘plezier in het werk’ belangrijk is.

3. Ontwikkeling van de medewerkers:

- Iedere medewerker is bereid om te investeren in zijn of haar ontwikkeling, dit wordt gefaciliteerd met een aantal centrale trainingen en via individueel maatwerk waar nodig vanuit het beschikbare opleidingsbudget;
- Met medewerkers worden individuele afspraken gemaakt over ontwikkeling, dit gebeurt via de jaargesprekkencyclus waarbij elke medewerker jaarlijks een aantal ‘formele’ gesprekken met de leidinggevende voert;
- Uitgangspunt is dat verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie liggen, medewerkers zijn zelf verantwoordelijk voor de eigen groei: de organisatie faciliteert hierbij.

Specifieke aandachtspunten

Automatisering en Informatievoorziening

De samenwerking met SSC Leeuwarden loopt goed, het meedenken over de ontwikkelkant van de diensten van SSC wordt in goed overleg met Leeuwarden verder verbeterd. Operationeel is de afgelopen periode een grote klus geklaard door de werkplekken (dubbele schermen) en de telefonie (mobiel). Ook is het aantal printers gereduceerd waardoor papierloos werken meer gestimuleerd wordt.

Zaakgericht werken is een manier om processen op orde te krijgen, efficiënt en digitaal te werken en de dienstverlening transparant te maken. Het is een doorlopende ontwikkeling. Het goed opleiden van medewerkers en een persoonlijke aanpak zijn hierbij van groot belang voor het laten slagen van het invoeren van zaakgericht werken. Zaakgericht werken vergt een organisatieontwikkeling, investering in digitale vaardigheden en een reorganisatie van het informatielandschap. Door nieuwe wetgeving zijn verplichte koppelingen met landelijke systemen gerealiseerd (zoals voor de omgevingswet). In 2025 is de digitale ondertekening ingevoerd waardoor papier nog minder noodzakelijk wordt.

Een ander spoor is het verder aansluiten op de architectuur van Shared Service Centrum Leeuwarden. Doel hiervan is, op termijn, middels gezamenlijke aanbestedingen, kostenverlaging (of beperking van kostenstijging) te realiseren.

Informatiebeveiliging en privacy
Op dit moment worden belangrijke maatregelen op het terrein van informatieveiligheid en privacy regelmatig getoetst en bijgesteld. De Waddeneilanden werken op dit terrein gezamenlijk samen met SSC Leeuwarden. De gemeente Leeuwarden levert zowel CISO (chief information officer) als FG (functionaris gegevensbescherming) voor de eilanden. Op beide terreinen zijn afspraken om via een groeimodel tot professionele standaarden, passend bij het informatielandschap dat SSC voor de Eilanden faciliteert, te komen. Zowel regelgeving van de overheid (AVG, BIO) als bedreigingen uit de samenleving (Ransomware) nemen steeds verder toe. We kiezen ervoor om de focus altijd eerst op de praktische werking van de maatregelen te leggen.

Basisregistraties (ENSIA)
Het college legt jaarlijks verantwoording af, via de verschillende voorgeschreven kanalen, over de uitvoering van de basisregistraties BRP (Basisregistratie Personen), BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen), BGT (Basisregistratie Grootschalige Topografie), BRO (Basisregistratie Registratie Ondergrond) en Suwinet (zorgtaken werk en inkomen). Uit de audit blijkt dat we in 2025 voldoen aan de normen die gesteld zijn aan de basisregistraties.

Organisatieontwikkeling

Het is van belang om kennis en kunde bij te houden en te ontwikkelen. Dit hebben we gedaan door:

- te investeren in onze organisatie, door opleiding en training van medewerkers, trainees en college- en raadsleden, investering in werkplek, software en informatiebeveiliging en investering in goede arbeidsomstandigheden;
- te investeren in mensen, door gedegen management, goede arbeidsvoorwaarden en inhoudelijk interessant werk;
- te investeren in goed werkgeverschap, door het opleiden van trainees, uitwisselingen met andere organisaties en door gerichte arbeidsmarktbenadering.

De gemeentelijke organisatie bestaat uit zeven clusters en twee programma's. De 6 clusters in de binnendienst hebben een coördinator. Voor de buitendienst geldt dat zij een manager Buitendienst hebben en opzichters. Het managementteam bestaat uit vier leden, namelijk de secretaris – directeur, twee adjunct directeuren en de manager buitendienst.

De bezetting in het managementteam was in 2025 stabiel en compleet. We hebben de vastgestelde vervangingsregeling voor het managementteam gebruikt. De clusters en programma's zijn verdeeld over de leden van het managementteam, waardoor de span of control evenwichtig is verdeeld.

Door het management is gestructureerd en met alle medewerkers individueel de HR-cyclus doorlopen. Het gaat hierbij om drie gesprekken, namelijk een plangesprek, een voortgangsgesprek en een beoordelingsgesprek. In enkele gevallen is maatwerk geleverd, zoals een gesprek meer of minder, afhankelijk van de persoonlijke situatie van de medewerker en de aard van de werkzaamheden.

De bezetting van de vaste formatieve ruimte is in de begroting 2025 vastgesteld op 89 fte (exclusief extern gedetacheerde WSW-medewerkers).

We hebben getracht openstaande vacatures zo snel mogelijk in te vullen. Er zijn diverse vacatures ontstaan en weer ingevuld. Het aantal vacatures lijkt iets afgenomen te zijn. Wanneer het invullen van deze vacatures niet mogelijk bleek, is er tijdelijk personeel ingehuurd. Ook bij langdurige ziekte van zittende werknemers hebben we tijdelijk personeel ingehuurd om noodzakelijke werkzaamheden uit te kunnen blijven voeren. We huurden externe deskundigen in wanneer

specialistische kennis niet in onze organisatie aanwezig was. Ter voorkoming van onnodige inhuur werken we daarnaast samen met de Waddeneilanden via verschillende dienstverleningsovereenkomsten, maar ook met gemeenten aan de wal, zoals Leeuwarden, NoardEast-Fryslân en Groningen.

Na diverse aanpassingen in de organisatiestructuur en als vervolg op het programma krachtig leiden hebben we een permanent, afstemmend overleg voor leidinggevenden, coördinatoren en opzichters buitendienst ingericht. Verder hebben we nieuwe overlegstructuren ingericht voor de ontwikkelteam leden van de regiodeal en de medewerkers die in hoofdzaak belast zijn met beleidsmatige werkzaamheden.

Er is op basis van de visie voor de organisatie uitvoering gegeven aan het meerjarenplan 2023-2026 voor de buitendienst. We willen daarmee behouden wat goed is, maar de buitendienst flexibeler, integraler en moderner maken. We gaan “de goede buitendienst van vandaag” naar het “uitstekende cluster Buitendienst van de toekomst” ontwikkelen. Veel uit het plan is gerealiseerd, maar voor 2025 betekende dit vooral dat er voorbereidingen werden getroffen voor het herinrichten en verbeteren van het buitenterrein.

De vastgestelde visies voor de beleidsclusters fysieke leefomgeving en sociaal domein zijn in uitvoering gebracht. De visies bedrijfsvoering en dienstverlening zijn voorbereid en bevinden zich in een afrondende fase voor de vaststelling en vervolgens de implementatie.

We hebben een bijdrage geleverd aan goede arbeidsomstandigheden in de organisatie. Het plan van aanpak met betrekking tot de risico inventarisatie en evaluatie is vrijwel uitgevoerd. Het arbobeleid wordt als volwaardig onderdeel van het HRM beleid gezien. Ook in 2025 hebben we een aantal verbeteringen in de arbeidsomstandigheden door kunnen voeren.

We bevinden ons in een afrondende fase voor de nieuwe werkplekinrichting. Eerst zijn de kantines van het gemeentehuis en de gemeentewerf omgebouwd naar multifunctionele ruimtes voor overleg en samenzijn en vervolgens zijn in het gemeentehuis meer ruimten ingericht met separate bel- en video conferencing faciliteiten. Daarnaast zijn voorbereidingen getroffen voor de herinrichting van de raadzaal en de bestuursvleugel. Ook hebben alle vergaderruimtes nieuwe namen gekregen en zijn die geïntegreerd in de systemen.

In 2025 is het personeelshandboek geactualiseerd en vastgesteld. Er is een proactief, constructief en permanent overleg met de ondernemingsraad (personeel) en het lokaal overleg (vakbonden).

Tenslotte is er een onderzoek uitgevoerd naar de ondersteuning van de griffie en de gemeenteraad. Dit heeft geleid tot een advies, (voorgenomen) keuzes en nieuwe modellen voor diverse documenten waarover begin 2026 een besluit wordt genomen.

Paragraaf 7 Verbonden partijen

Algemeen

In deze paragraaf zijn de ‘verbonden partijen’ opgenomen. Dit zijn organisaties waarbij gemeente Ameland financieel, dan wel bestuurlijk is betrokken. Omdat deze organisaties soms taken uitvoeren die in het verlengde liggen van gemeentelijke doelstellingen, en omdat er in het algemeen sprake is van financiële en budgettaire consequenties, is het belangrijk de aard van de relatie en de mate van betrokkenheid helder weer te geven.

De volgende verbonden partijen zijn hierna weergegeven:

Gemeenschappelijke regelingen:
- De Waddeneilanden;
- Fryske Útfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO);
- Hûs en Hiem;
- Veiligheidsregio Fryslân.

Naamloze vennootschappen:
- Afvalsturing Friesland;
- Bank Nederlandse Gemeenten;
- Stedin Groep N.V.;
- Fryslân Miljeu;
- Kabeltelevisie Noord Oost.

Besloten vennootschap:
- Zonnepark Ameland;
- Energiepark Ballummerbocht;
- Ameland Warmtelevering.

Centrumregelingen:
- Sociaal Domein Fryslân (SDF)
- Shared Service Centrum (SSC)

Gemeenschappelijke regelingen

De Waddeneilanden

Rechtsvorm: Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats: Harlingen

Doelstelling:

1. De behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten;
2. Het uitdragen van het standpunt van de deelnemende gemeenten richting andere betrokken overheden;
3. Overleg, coördinatie en afstemming ten aanzien van beleids-, en beheersaspecten;
   Het organiseren van jaarlijkse bijeenkomsten voor raads- en collegeleden van de vijf gemeenten, om gemeenschappelijke thema's te bespreken;
4. Samenwerking en ondersteuning ten aanzien van specifieke uitvoeringszaken van deelnemende gemeenten;
5. Het voorbereiden, vaststellen en uitvoeren van gemeenschappelijke beleidskaders.

Programma: 1. Bestuur en dienstverlening
Deelnemende partijen: Ameland, Schiermonnikoog, Terschelling, Texel en Vlieland
Bestuurlijk belang: Algemeen bestuur en dagelijks bestuur

Financieel belang: De bijdrage voor 2025 bedroeg € 221.000

Werkelijke financiële gegevens:

	31-12-2024	31-12-2023
Eigen vermogen	305.921	520.965
Vreemd vermogen	749.529	516.762
Financieel resultaat	135.597	183.114

Risico's:

In verband met de geldende regelgeving, is de GR eigen risicodrager voor wat betreft de in de CAO opgenomen bepalingen inzake werkloosheid. Hieruit kunnen voor de GR aanzienlijke financiële verplichtingen ontstaan die door de deelnemende gemeenten moeten worden gedragen, mits dit niet zelf gedragen kan worden. Als de Regio Deal eindigt zou een eigen risico verplichting aan de orde kunnen zijn voor de medewerkers van het programmateam.

Ontwikkelingen:

In 2023 zijn door het Rijk middelen toegekend voor de Regio Deal. In 2024 bleek heeft de organisatie en structuur verder vorm gekregen,, en hebben enkele projecten al een financiële bijdrage ontvangen vanuit deze middelen. In 2025 is de Regio Deal inmiddels op volle stoom gekomen. Er zijn in het besluitvormingsproces via de stuurgroep en bestuur voor veel samenwerkings- en eilandprojecten bijdragen beschikbaar gesteld. Met veel tijdelijke medewerkers wordt gewerkt om de programma's en projecten uit te voeren.

Fryske Utfieringstjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)
Rechtsvorm: Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats: Grou

Doelstelling:
Het behartigen van de belangen van de deelnemers bij de uitvoering van taken en bevoegdheden op het gebied van het milieu- en omgevingsrecht in ruime zin in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder. Daarnaast voert de FUMO-taken uit op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Programma: 4. Fysieke leefomgeving
Deelnemende partijen: Provincie Fryslân, Wetterskip en alle Friese gemeenten
Bestuurlijk belang: Algemeen Bestuur

Financieel belang: De bijdrage voor 2025 bedroeg € 107.218

Werkelijke financiële gegevens:

	31-12-2024	31-12-2023
Eigen vermogen	839.506	1.278.771
Vreemd vermogen	5.326.624	6.605.395
Financieel resultaat	-361.794	71.996

Risico's:

Geen bijzonderheden.

Ontwikkelingen:

Vertrekpunt is de bestuurlijke ambitie zoals besproken in de gezamenlijke bijeenkomst: de FUMO vervult een meer onafhankelijke, gezaghebbende rol richting het bevoegd gezag, met ruimte voor intensievere samenwerking en wederzijds begrip voor ieders rol en belang.

Hûs en Hiem

Rechtsvorm: Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats: Leeuwarden

Doelstelling:
De gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten te behartigen op het gebied van ‘de bouwkunstige, stedenbouwkundige en landschappelijke schoonheid’ in de provincie Friesland.

Programma: 4. Fysieke leefomgeving
Deelnemende partijen: Alle gemeenten in Friesland m.u.v. Tytsjerksteradiel
Bestuurlijk belang: Algemeen Bestuur

Financieel belang: De bijdrage voor 2025 bedroeg € 50.700. Dit zijn betalingen voor door Hûs en Hiem uitgevoerde (advies)werkzaamheden, die door gemeente Ameland worden verhaald op de aanvragers van vergunningen en dergelijke.

Werkelijke financiële gegevens:

	31-12-2024	31-12-2023
Eigen vermogen	382.955	256.743
Vreemd vermogen	425.448	452.937
Financieel resultaat	123.212	-84.479

Risico’s:
Geen bijzonderheden.

Ontwikkelingen:
Er wordt onderzoek gedaan naar de toekomst van Hús en Hiem in verband met nieuwe kwaliteitseisen omgevingswet.

Veiligheidsregio Fryslân

Rechtsvorm: Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats: Leeuwarden

Doelstelling:
Binnen Veiligheidsregio Fryslân werken de Friese gemeenten, Brandweer Fryslân, GGD Fryslân en andere partners samen aan publieke gezondheidszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Programma: 4. Fysieke leefomgeving
2. Sociaal Domein

Deelnemende partijen: Alle Friese gemeenten
Bestuurlijk belang: Algemeen Bestuur

Financieel belang: De bijdrage voor 2025 bedroeg € 973.298

Werkelijke financiële gegevens:

	31-12-2025	31-12-2024
Eigen vermogen	12.125.246	10.661.592
Vreemd vermogen	83.064.695	87.343.698
Financieel resultaat	3.483.463	3.643.126

Risico's:
Geen bijzonderheden.

Ontwikkelingen:
Geen bijzonderheden.

Naamloze Vennootschappen

Afvalsturing Friesland (Omrin)

Rechtsvorm: Naamloze Vennootschap
Vestigingsplaats: Leeuwarden

Doelstelling:
Afvalsturing doet de verwerking van afval voor ongeveer 800.000 huishoudens en vele bedrijven. Hierbij wordt getracht om uit afval zoveel mogelijk grondstoffen terug te winnen en duurzame energie te produceren. Afvalsturing wil kringlopen tot stand brengen.

Programma: 4. Fysieke leefomgeving
Deelnemende partijen: Vrijwel alle Friese gemeenten
Bestuurlijk belang: AVA

Financieel belang: Aandeelhouder (dividend over 2024 € 20.824)

Werkelijke financiële gegevens:

* (€ 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Eigen vermogen	83.562	78.528
Vreemd vermogen	131.694	106.366
Financieel resultaat	7.130	10.322

Risico's:
Beperkt tot aandeelhouderskapitaal (€ 20.420).

Ontwikkelingen:
Geen bijzonderheden.

Bank Nederlandse Gemeenten

Rechtsvorm: Naamloze Vennootschap
Vestigingsplaats: ‘s-Gravenhage

Doelstelling:
De BNG wil een relevante speler zijn in de financiering van onder meer decentrale overheden en het behalen van een redelijk rendement voor de aandeelhouders.

De BNG bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Programma: 8. Dekkingsmiddelen
Deelnemende partijen: De Staat der Nederlanden bezit de helft van de aandelen. De andere aandelen zijn in bezit van provincies, gemeenten en een hoogheemraadschap.
Bestuurlijk belang: AVA

Financieel belang: Aandeelhouder (3.120 aandelen)
Dividend over 2024: € 7.831,20

Werkelijke financiële gegevens:

* (€ 1 miljoen)	31-12-2025	31-12-2024
Eigen vermogen	4.863	4.777
Vreemd vermogen	110.701	123.164
Financieel resultaat	172	294

Risico’s:
Beperkt tot aandeelhouderskapitaal (€ 7.800).

Ontwikkelingen:
Geen bijzonderheden.

Stedin Groep N.V.

Rechtsvorm: Naamloze Vennootschap
Vestigingsplaats: Rotterdam

Doelstelling:
Stedin Groep N.V. heeft als netbeheerder de taak een veilige, betrouwbare en betaalbare energievoorziening te realiseren.

Programma: 8. Dekkingsmiddelen
Deelnemende partijen: 61 Nederlandse gemeenten, 2 provincies en de Staat
Bestuurlijk belang: Indirect vertegenwoordigd in AVA

Financieel belang: Aandeelhouder 5.063 (0,09%) gewone aandelen en 416 (0,1%) cumpref aandelen (dividend over 2024 in 2025 ontvangen: € 44.680 en preferent rendement € 5.999)

Werkelijke financiële gegevens:

* (€ 1 miljoen)	31-12-2025	31-12-2024
Eigen vermogen	3.586	3.370
Vreemd vermogen	6.489	5.704
Financieel resultaat	278	158

Risico's:

Beperkt tot aandeelhouderskapitaal. De oorspronkelijke aandelen in de vennootschap zijn niet gewaardeerd. De aangekochte preferente aandelen (€ 200.000) zijn tegen de nominale waarde in de balans opgenomen.

Ontwikkelingen:

In de afgelopen periode zijn veel acties geweest om ervoor te zorgen dat Stedin over voldoende kapitaal beschikt voor de noodzakelijke investeringen in betrouwbare netten en de energietransitie. In 2021 hebben de aandeelhouders (waaronder Ameland) gezamenlijk € 200 miljoen gestort. In 2023 is de Staat als medeaandeelhouder toegetreden, met een kapitaalinjectie van € 500 miljoen. In 2024 zijn ook de provincies Utrecht en Zeeland aandeelhouder geworden, en nog 7 Utrechtse en 12 Zeeuwse gemeenten. Dit past in het streven naar een evenwichtig aandeelhouderschap.

Ondanks recordinvesteringen neemt de krapte op het net toe. Door nauw samen te werken met vrijwel alle gemeenten, kan de buurtaanpak versnellen en sneller ruimte gevonden worden om op te bouwen. Maar er is meer nodig om de verzwaring van het net in woonwijken te versnellen. Het beter benutten van de bestaande ruimte op het stroomnet is minstens zo belangrijk. De vraag naar energie blijft toenemen. Het vraagt om anders denken en doen. Op een slimmere manier. Digitalisering en flexibel vermogen zijn essentieel om knelpunten sneller op te lossen.

Fryslân Miljeu (Omrin)

Rechtsvorm: Naamloze Vennootschap
Vestigingsplaats: Leeuwarden

Doelstelling:
Het komen tot een doelmatige en uit oogpunt van milieuhygiëne verantwoorde uitvoering van milieu- en reinigingsraken.

Programma: 4. Fysieke leefomgeving
Deelnemende partijen: De aandelen van NV Fryslân Miljeu zijn in handen van 17 Friese gemeenten en 2 Groningse gemeenten.
Bestuurlijk belang: AVA

Financieel belang: Aandeelhouder (dividend over 2024: € 19.072)

Met ingang van 2014 is de gemeente Ameland aandeelhouder van Fryslân Miljeu, met 3.246 aandelen serie B in het kapitaal van de vennootschap, met een nominaal bedrag van €4,54. De uitgifteprijs bedroeg tien euro en vierenvijftig eurocent (€34.050,54). Begin 2025 is in de Raad besloten het aandeelhouderschap te beëindigen, medio 2025 is dit financieel afgewikkeld.

Werkelijke financiële gegevens:

* (€ 1.000)	31-12-2024	31-12-2023
Eigen vermogen	13.030	11.572
Vreemd vermogen	30.506	26.299
Financieel resultaat	1.621	1.007

Risico's:
Niet van toepassing.

Ontwikkelingen:
Niet van toepassing.

Kabeltelevisie Noord Oost

Rechtsvorm: Naamloze Vennootschap
Vestigingsplaats: Dokkum

Doelstelling:
Noordoost Friesland voorzien van televisie, breedband internet en telefonie.
De N.V. bestaat uit: Kabelnet Noord B.V. (infrastructuur), Kabel Noord B.V. (ongerichte diensten) en Kabelservice Noord B.V. (gerichte diensten). Vanuit de N.V. worden de infrastructuren ongerichte dienstenactiviteiten uitgeoefend, de zogenaamde nutsvoorzieningen.

Programma: 8. Dekkingsmiddelen
Deelnemende partijen: Noardeast-Fryslân, Ameland, Schiermonnikoog, Dantumadiel.
Bestuurlijk belang: AVA
Financieel belang: Aandeelhouder

Werkelijke financiële gegevens:

	31-12-2025	31-12-2024
Eigen vermogen	8.595.339	9.037.057
Vreemd vermogen	42.136.305	44.465.098
Financieel resultaat	-441.718	-1.427.750

Risico's:

Beperkt tot aandeelhouderskapitaal. Aandelen op de balans niet gewaardeerd.

Ontwikkelingen:

Door de keuze van grootschalige investeringen in het glasvezelnetwerk wordt er geen dividend uitgekeerd. De jaarlijks eventueel gerealiseerde winsten worden daarom toegevoegd aan de reserves om deze investeringen (mede) mogelijk te maken.

Besloten Vennootschappen

Zonnepark Ameland

Rechtsvorm: Besloten Vennootschap
Vestigingsplaats: Ameland

Doelstelling:
Het bevorderen, verbreden en verdiepen van het gebruik-, de toepassing-, de productie-, de levering- en de verdere ontwikkeling van duurzame energie en duurzame mobiliteit en derhalve ook het bevorderen van de transitie naar het gebruik en de toepassing van duurzame energie, de bevordering van het doelmatige energieverbruik en mitsdien het beperken van dit energieverbruik en aldus besparen van energie.

Programma: 6. Duurzaamheid
Deelnemende partijen: Gemeente Ameland, Amelander Energie Coöperatie U.A. en Eneco Solar B.V.
Bestuurlijk belang: AVA

Financieel belang: Aandeelhouder voor 33% (Dividenduitkering 2024: € 170.000)

Werkelijke financiële gegevens:

	31-12-2024	31-12-2023
Eigen vermogen	1.063.400	1.055.190
Vreemd vermogen	2.492.730	3.606.480
Financieel resultaat	8.210	79.109

Risico's:

Beperkt tot aandeelhouderskapitaal (€ 14.000)

Ontwikkelingen:

Geen bijzonderheden. Aanvullende informatie is beschikbaar via Zonnepark Ameland | Duurzaam Ameland

Energiepark Ballumerbocht

Rechtsvorm: Besloten Vennootschap
Vestigingsplaats: Ameland

Doelstelling:
Het bevorderen, verbreden en verdiepen van het gebruik-, de toepassing-, de productie-, de levering- en de verdere ontwikkeling van duurzame energie en duurzame mobiliteit en derhalve ook het bevorderen van de transitie naar het gebruik en de toepassing van duurzame energie, de bevordering van het doelmatige energieverbruik en mitsdien het beperken van dit energieverbruik en aldus besparen van energie.

Programma: 6. Duurzaamheid
Deelnemende partijen: Gemeente Ameland, Amelander Energie Coöperatie U.A. en Wetterskip Fryslân Deelnemingen B.V.
Bestuurlijk belang: AVA

Financieel belang: Aandeelhouder voor 33%

Werkelijke financiële gegevens:

	31-12-2024	31-12-2023
Eigen vermogen	274.459	283.627
Vreemd vermogen	8.463	80.241
Financieel resultaat	-9.168	-3.954

Risico's:

Beperkt tot aandeelhouderskapitaal (€ 100.000).

Ontwikkelingen:

Op 27 augustus is de bouw gestart met een officieel moment en was er een bezichtigingsmoment voor geïnteresseerden mogelijk. Het zonnepark levert vanaf december 2025 groene energie aan het net. Op het zonnepark zijn aan de noordkant struiken en bomen geplant en zijn er op en rond het terrein natuurcompenserende maatregelen uitgevoerd zoals het maken van paddenpoelen en ophangen van nestkasten voor verschillende vogelsoorten. Ook is in 2025 begonnen met de voorbereidingen voor het plaatsen en aansluiten van een batterij op het zonnepark.

Ameland Warmtelevering

Rechtsvorm: Besloten Vennootschap
Vestigingsplaats: Ameland

Doelstelling:
Het exploiteren van één of meer warmtenetten in de gemeente Ameland, door het sluiten van overeenkomsten voor het gebruik van het warmtenet en het leveren van warmte aan gebruikers.

Programma: 6. Duurzaamheid
Deelnemende partijen: Gemeente Ameland
Bestuurlijk belang: AVA

Financieel belang: Aandeelhouder voor 100%

Werkelijke financiële gegevens:
Nog geen financiële gegevens bekend.

Risico's:

Beperkt tot aandeelhouderskapitaal van € 12.000 en een agiostorting van € 488.000.

Ontwikkelingen:

2025 was het eerste volledig jaar waarin Ameland Warmtelevering BV gedraaid heeft. Er zijn geen noemenswaardige operationele storingen geweest. Wel zijn en worden er extra meters geplaatst om meer over het warmte- en energieverbruik te weten te komen en dat vervolgens om te zetten in daadwerkelijke actie als dat nodig is.

Centrumregelingen

Sociaal Domein Fryslân (SDF)

Rechtsvorm: Centrumregeling
Vestigingsplaats: Leeuwarden

Doelstelling:
Het betreft een regie-organisatie voor inkoop en beleidsvoorbereiding, legt verbinding van en naar Friese gemeenten en is het de kennispartner op het gebied van Jeugdhulp en Wmo. Daarnaast is het doel om afspraken vastleggen met het oog op de gezamenlijke uitvoering waarvoor gemeenten wettelijk verplicht moeten samenwerken alsmede van de taken waarvoor gemeenten vrijwillig kunnen samenwerken op een doelmatige en doeltreffende wijze.

Programma: 2. Sociaal Domein
Deelnemende partijen: Alle Friese gemeenten
Bestuurlijk belang: Bestuurlijke overleggen

Financieel belang: De voorschotbijdrage voor 2025 bedroeg € 39.237

Werkelijke financiële gegevens:
Vallen onder de totale financiële gegevens van de gemeente Leeuwarden.

Risico's:

Als deelnemer aan de centrumregeling is het risico beperkt tot de jaarlijkse bijdrage voor de instandhouding en dienstverlening van SDF.
Deze bijdrage wordt bepaald op basis van inwoneraantallen van de deelnemende gemeenten.

Ontwikkelingen:

Beschermd wonen wordt nu behartigd door centrum gemeente Leeuwarden. Straks wordt dit gefaseerd gedecentraliseerd naar de individuele gemeenten, dus ook naar gemeente Ameland. De vraag is hoe we dit gaan organiseren, daar zitten risico's aan.

Shared Service Centrum Leeuwarden

Rechtsvorm: Centrumregeling
Vestigingsplaats: Leeuwarden

Doelstelling:
Door het inzetten van het Shared Service Center intensief samenwerken met de deelnemende gemeenten. De bedrijfsvoering en dienstverlening voor de gemeenten wordt hierdoor verzekerd en verbeterd.

Programma:	1. Bestuur
Deelnemende partijen:	De gemeente Leeuwarden, gemeente Texel, gemeente Ameland, gemeente Vlieland, gemeente Terschelling, gemeente Schiermonnikoog, gemeente Noardeast-Fryslân, gemeente Waadhoeke en gemeente Dantumadiel.
Bestuurlijk belang:	Bestuurlijke overleggen
Financieel belang:	De bijdrage voor 2025 bedroeg € 807.026

Werkelijke financiële gegevens:
Vallen onder de totale financiële gegevens van de gemeente Leeuwarden.

Risico's:

De risico's beperken zich tot hetgeen contractueel voor een jaar is overeengekomen op basis van een Service Level Agreement (SLA). Hierin zijn de afspraken vastgelegd over de te realiseren dienstverlening door het Shared Service Centrum (centrumgemeente Leeuwarden).

Ontwikkelingen:

Door investeringen in nieuwe ICT-voorzieningen, een stijging in de werkplektarieven en verdere toename van het aantal devices en accounts stijgen de kosten. Door steeds strenger wordende eisen van de overheid op het gebied van informatiebeveiliging zullen de kosten nog extra stijgen. Daarnaast komt er extra inzet van een Chief Information Officer en een Functionaris Gegevensbescherming.

Paragraaf 8 Rechtmatigheid

Algemeen

Conform artikel 75, lid 2 BBV geeft de commissie BBV via de kadernota rechtmatigheid haar visie over de invulling van het begrip rechtmatigheid in de rechtmatigheidsverantwoording van decentrale overheden. Als gevolg hiervan heeft de commissie BBV in april 2025 een (geactualiseerde) Kadernota rechtmatigheid 2025 opgesteld.

Voor verslaggevingsjaar 2025 gelden dan ook de volgende uitgangspunten. Op grond van artikel 24 en 58b van BBV, wordt in de jaarrekening een specifieke verklaring rechtmatigheid opgenomen. Daarnaast is in artikel 58b bepaald dat een verantwoordingsgrens van 2% geldt, van de totale lasten, exclusief de toevoegingen aan de reserves.

Criteria

Het begrip financiële rechtmatigheid is concreet gemaakt met behulp van negen criteria. In de jaarrekening legt het college verantwoording af over alle negen criteria van rechtmatigheid. De eerste zes criteria, die betrekking hebben op getrouwheid en óók onderdeel zijn van rechtmatigheid, komen tot uitdrukking in de balans en het overzicht van baten en lasten. De drie specifieke rechtmatigheidscriteria (begrotingscriterium, voorwaardencriterium en misbruik- en oneigenlijk gebruikcriterium) komen tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording van het college.

Begrotingscriterium

Op grond van de Financiële verordening autoriseert de raad met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten per activiteitengroep en de investeringskredieten. Het college informeert de raad als ze verwacht dat baten of lasten van een activiteitengroep zullen afwijken van de door de raad geautoriseerde bedragen in de begroting en of de investeringsuitgaven het geautoriseerde investeringskrediet dreigen te overschrijden.

Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Onder misbruik wordt verstaan het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte (te hoge) subsidies of uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen.
Onder oneigenlijk gebruik wordt verstaan het volgens de regels van de wet, maar in strijd met de bedoeling van de wet, verkrijgen van (te hoge) subsidies of uitkeringen, alsmede het niet of tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid.

Rechtmatigheidsverantwoording door het college

Als onderdeel van de jaarrekening 2025 is de “Verantwoording rechtmatigheid” van het college opgenomen. Deze verantwoording is opgesteld volgens een standaardmodel. De grens waarboven afwijkingen in de verantwoording moeten worden opgenomen is gebaseerd op de door de raad op 15 december 2025 vastgestelde Financiële verordening Gemeente Ameland 2026. Deze grens is bepaald op 2% van de totale lasten exclusief de mutaties op de reserves. Hierbij gelden conform de Kadernota rechtmatigheid 2025 geen aparte percentages meer voor fouten of onzekerheden, maar worden deze in gezamenlijkheid (dus totaal) beschouwd.

Voor 2025 geldt daarmee een bedrag van € 774.319. De raad heeft in de Financiële verordening voor afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) bovendien een rapportagegrens van € 25.000 vastgesteld. De conclusie is dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties formeel gezien niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens van € 774.319. Er wordt een onrechtmatig verschil van € 899.311 geconstateerd tussen de begroting en jaarrekening, wat boven de gestelde grens uit komt. Echter is hiervan sprake van een acceptabel deel van € 733.306. Per saldo valt de onrechtmatigheid dus erg mee. Helemaal als we kijken in vergelijking met 2024, toen sprake was van 5,1 miljoen onrechtmatigheden.

Hierna volgt een toelichting op deze conclusie.

Toelichting rechtmatigheidsverantwoording in Jaarrekening 2025

Voor het jaar 2025 is de (financiële) rechtmatigheid van de gemeentelijke processen getoetst. Geldende regelgeving is geïnventariseerd en er is beoordeeld in hoeverre rechtmatig is gehandeld.

Begrotingscriterium

In beginsel is elke afwijking van de begroting op activiteitengroepniveau onrechtmatig, dus meer of minder lasten dan begroot en meer of minder baten dan begroot zijn alle onrechtmatig.

In de financiële verordening 2026 die in december 2025 is vastgesteld door de raad, is echter vastgelegd dat voor afwijkingen van de begroting als gevolg van onderschrijdingen van lasten, investeringen of baten, of overschrijdingen van baten alsnog geldt dat deze als rechtmatig worden beschouwd als deze worden gemeld en verantwoord in de jaarrekening. In de verschillenanalyse (2.2.5 Toelichting baten en lasten) worden deze verschillen toegelicht, dus daarmee worden deze posten beschouwd als rechtmatig. Hiermee wordt in deze paragraaf slechts nog gekeken naar de overschrijding van lasten.

In de jaarrekening 2025 is voor de volgende activiteitengroepen sprake van verschillen tussen begroting en jaarrekening:

Activiteitengroepen	Begroting 2025	Jaarrekening 2025	Verschillen	waarvan rechtmatig	waarvan acceptabel
1. Openbare orde en veiligheid					
Lasten	1.139.621	1.165.324	25.703		13.354
2. Algemene voorzieningen					
Lasten	12.326.118	12.378.741	52.622		43.089
3. openbaar primair en voortgezet onderwijs					
Lasten	2.073.911	2.489.144	415.232		415.232
4. Afval en milieu					
Lasten	1.871.722	1.873.226	1.505		1.505
4. Ruimtelijke ordening					
Lasten	1.072.230	1.187.316	115.086	69.304	
5. Toerisme					
Lasten	381.045	389.391	8.346		
6. Energietransitie					
Lasten	408.508	680.773	272.265		260.125
7. Volkshuisvestingbeleid					
Lasten	36.767	89.233	52.466		
Totaal			**943.224**	**69.304**	**733.306**

Zoals in het hiervoor opgenomen schema blijkt, is er dan nog sprake van € 943.224 aan ‘verschillen’ tussen begroting en jaarrekening.

Omdat in de Financiële verordening een aantal soorten afwijkingen door de raad als ‘acceptabel’ zijn aangemerkt (dus begrijpelijk en verdedigbaar), is een bedrag van € 733.306 van de begrotingsonrechtmatigheden acceptabel. Deze verschillen blijken bijvoorbeeld pas bij het opstellen van de jaarrekening, omdat de urenverdeling anders is dan begroot, of er staan tegenover bepaalde kosten direct gerelateerde opbrengsten. Een bedrag van € 69.304 wordt als rechtmatig beschouwd, want het betreft positieve verschillen op grondexploitaties ten opzichte van een eerdere raming.

Voor investeringskredieten geldt het volgende overzicht:

Investeringen	(Rest)krediet	Jaarrekening 2025	Verschil
Bewegwijzeringsborden	35.000	38.117	-3.117
Aankoop oude Stelp	488.223	492.313	-4.090
Totaal			**-7.207**

Voor een tweetal investeringen geldt een onrechtmatige overschrijding. Twee investeringen blijken net hoger uit te vallen dan het hiervoor beschikbaar beschikbaar gestelde krediet door de gemeenteraad.

Als algemene opmerking over ‘begrotingsrechtmatigheid’ geldt het volgende.

Om misverstanden over vooral het begrotingscriterium te voorkomen, dienen interpretaties over financiële consequenties bovendien te worden vastgelegd. In de Financiële verordening 2025 zijn hiervoor de nodige bepalingen opgenomen in artikel 11 van deze verordening. Bij de behandeling van jaarrekening 2024 bleek dat deze bepalingen wel ‘erg strak’ waren geredigeerd, want een bedrag van ruim € 5,1 miljoen aan baten en lasten bleek onrechtmatig te zijn.

Inmiddels zijn in den lande de nodige ervaringen opgedaan met dit onderwerp, zijn discussies ontstaan over de interpretatie van begrotingsrechtmatigheid en heeft de Commissie BBV hier en daar een nadere uitleg gegeven. De belangrijkste conclusie die hieruit getrokken kan worden is dat een overschrijding aan de lastenkant van de begroting altijd als onrechtmatig moet worden beschouwd. Andere afwijkingen van de begroting, dus overschrijdingen van baten en onderschrijdingen van baten of lasten hoeven niet als onrechtmatig te worden gekwalificeerd, als deze tijdig zijn gemeld aan de raad. En tijdig melden kan ook nog plaatsvinden via de jaarrekening.

Door dit uitgangspunt vast te leggen in artikel 11, lid 5 van de Financiële verordening 2026, blijkt dat het gedeelte 'begrotingsonrechtmatigheid' in jaarrekening 2025 sterk is teruggebracht ten opzichte van 2024.

Voorwaardencriterium

Besteding en inning van gelden door de gemeente zijn aan bepaalde voorwaarden verbonden. Deze voorwaarden liggen vast in wetten en regels van hogere overheden en in de (eigen) gemeentelijke regelgeving. Bij de financiële voorwaarden gaat het bijvoorbeeld om het recht op een subsidie of uitkering (de juiste doelgroep), de hoogte (de juiste berekening) en de duur.

Daarnaast zijn er ook niet-financiële voorwaarden, zoals bijvoorbeeld de ingangsdatum van een regel, de termijnen voor aanvragen, gereed meldingen en toekenningen, het nemen van een beslissing door het bevoegde orgaan of de bevoegde persoon en het verkrijgen en bewaren van bewijsstukken.

Op vooral de financiële voorwaarden heeft een verbijzonderde interne controle plaatsgevonden, oftewel, naast de reguliere procesmatige controles die in de dagelijkse uitvoering plaatsvinden, een extra toets op de naleving van wet- en regelgeving.

Naar aanleiding van deze controles is voor een bedrag van € 18.184 aan onrechtmatigheden naar voren gekomen. Dit betreft in het algemeen kleine onjuistheden in de uitvoering van de diverse regelingen, waaronder een missende vaststellingsbeschikking bij een subsidieverstrekking die leidt tot een onzekerheid, een onjuiste huurindexatie en enkele fouten van de Sociale Verzekeringsbank bij de verwerking van PGB's.

Om 'dreigende onrechtmatigheden' te voorkomen worden corrigerende acties ingezet. Zo loopt bijvoorbeeld voor de inkoop van brandstof een traject in het kader van Europese aanbesteding, nu blijkt dat deze inkoop in de buurt van Europese aanbestedingsgrens komt. Dit was op voorhand bij het afsluiten van het initiële contract niet de verwachting, vandaar dat hier nu alsnog een herstelactie is ingezet.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

De raad van gemeente Ameland heeft geen 'overkoepelend' M&O-beleid vastgesteld. In de dagelijkse processen zijn echter de nodige maatregelen getroffen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen, via onder meer controle via basisregistraties, maar ook op basis van meer informele kennis van zaken die in een kleine organisatie als gemeente Ameland bekend is. Zo nodig wordt op basis van de Beleidsregel voor de toepassing van de Wet Bibob gemeente Ameland nader onderzoek ingesteld, ter beoordeling of partijen waar de gemeente beschikkingen en subsidies aan verleent (of heeft verleend), dan wel overheidsopdrachten aan gunt of vastgoedtransacties mee aangaat, integer zijn.

Over 2025 zijn geen gevallen van misbruik en oneigenlijk gebruik bekend.

Paragraaf 9 Wet Open Overheid

Wet open overheid (Woo)

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De wet is bedoeld om overheden transparanter te maken en moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. De Woo is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob).

Actieve openbaarmaking

Actieve openbaarmaking is het door de overheid uit eigen beweging openbaar maken van bepaalde informatiecategorieën. Zo publiceren wij al actief verordeningen, beleidsregels en andere besluiten van algemene strekking, Woo-verzoeken, agenda's, vergaderstukken en besluitenlijsten van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad.

Passieve openbaarmaking

Passieve openbaarmaking is openbaarmaking op verzoek. Een Woo-verzoek is een formeel verzoek aan een overheidsorganisatie om bepaalde informatie openbaar te maken. Passieve openbaarmaking houdt in dat burgers en journalisten zelf om informatie moeten vragen die de overheid niet uit eigen beweging openbaar maakt. In juni 2024 is het proces voor het afhandelen van Woo-verzoeken vastgelegd in een werkinstructie. Hierbij is aandacht besteed aan het hanteren van de juiste termijnen en communicatie. Ook is de taakverdeling voor de afhandeling van Woo-verzoeken nu helder beschreven.

2. Jaarrekening

2.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Presentatie

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn opgenomen.

Balans

Algemeen

- Voor zover niet anders vermeld zijn activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Vaste activa

- Artikel 35 BBV onderscheidt investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Op grond van artikel 59 BBV worden alle investeringen geactiveerd. Bij gemeente Ameland worden investeringen vanaf € 5.000 geactiveerd en lagere bedragen ineens ten laste van de exploitatie verantwoord.
- De immateriële activa bestaan uit geactiveerde voorbereidingskosten van projecten. De waarderingsgrondslag is conform BBV, artikel 63, tegen verkrijgingsprijs. Bij realisatie van de betreffende projecten, dan wel beëindiging hiervan worden deze kosten onderdeel van de investering of als eenmalige kosten afgeboekt ten laste van de exploitatie.
- De materiële activa zijn gewaardeerd tegen historische kostprijs of aanschafprijs, verminderd met afschrijvingen, eventuele investeringsbijdragen en eventuele beschikkingen over reserves. Afschrijving vindt lineair plaats op basis van verwachte economische levensduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op gronden wordt niet afgeschreven. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.
- Een subsidiebijdrage aan de Stichting Amelander Musea voor de nieuwbouw van twee musea, is opgenomen onder de materiële activa als “bijdrage aan activa in eigendom derden”. De bijdrage wordt in 40 jaar afgeschreven hetgeen vooral is bepaald door de bijzondere eigendomssituatie van de twee gebouwen.
- De financiële activa betreffen kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen of gemeenschappelijke regelingen en verstrekte langlopende geldleningen. De waardering vindt plaats op basis van verkrijgingsprijs (deelnemingen), respectievelijk nominale waarde.

Voorraden en onderhanden werk

- Voorraden grond (nog niet afgewikkelde bouwterreinen) en overig onderhanden werk worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs, vermeerderd met toe te rekenen kosten en verminderd met verwachte opbrengsten wegens verkopen, dan wel de lagere marktwaarde. Indien de verwachte waarde van gerealiseerde kosten en opbrengsten en nog te verwachten kosten en opbrengsten van een individuele grondexploitatie negatief is, wordt voor dit ‘verlies’ een voorziening gevormd, die als waarde-correctie op de voorraden wordt gepresenteerd. Tussentijdse winsten worden genomen volgens het realisatiebeginsel. De techniek die hiervoor toegepast wordt is de 'percentage of completion (POC)' methode (= percentage gerealiseerde kosten x percentage

gerealiseerde opbrengsten x geraamde winst). Een uitgebreide specificatie van de voorraden grond is weergegeven in paragraaf 1.4.3 Grondbeleid.
- De overige voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs.

Algemene reserve

- De Algemene reserve wordt aangemerkt als vrij besteedbaar, maar wordt beschouwd als 'buffer' voor grote financiële tegenvallers. Op grond van de vastgestelde Nota reserves en voorzieningen 2021 bedraagt de hoogte van deze reserve € 2,5 miljoen.

Bestemmingsreserves

- Bestemmingsreserves bestaan uit door de raad voor een specifiek doel bestemde middelen, of fondsen op grond van regelgeving.
- Aan de onderhoudsreserves voor wegen en gebouwen liggen onderhoudsplannen ten grondslag. Jaarlijks wordt een vast bedrag gedoteerd; de werkelijke kosten in het boekjaar komen ten laste van deze reserve.
- De Reserve BWS betreft specifieke middelen die in het kader van het basis- en voortgezet onderwijs beschikbaar zijn.
- De 'Reserve Programma de Wadden' betreft gelabelde middelen voor cofinanciering van programmakosten.
- De Reserve projecten geldt als vrij besteedbaar; het jaarlijkse exploitatiesaldo wordt normaliter verrekend met deze reserve.

Voorzieningen

- De Egalisatievoorziening riolering is bedoeld om jaarlijkse baten uit rioolheffingen en lasten van riolering te egaliseren.
- De Voorziening verliezen grondexploitaties is een verplichte voorziening ter compensatie van negatieve boekwaarden van een aantal grondexploitaties.
- De voorziening verlofsparen dient ter dekking van opgebouwde ('gespaarde') rechten.
- Met ingang van boekjaar 2025 is de Reserve Politieke Ambtsdragers geclassificeerd als een voorziening. Dit is gevolg van veranderende wet- en regelgeving. Uitgaande van de noodzakelijke stand per einde boekjaar vindt de jaarlijkse dotatie plaats. De werkelijke uitgaven komen ten laste van deze voorziening. Per ingang van 2028 zal deze voorziening worden overgedragen aan het ABP.

Exploitatierekening

Algemeen

- Baten en lasten worden toegerekend aan de perioden waarop ze betrekking hebben. Lasten/verliezen worden verantwoord wanneer deze bekend of voorzienbaar zijn, baten/winsten worden verantwoord indien deze zijn gerealiseerd.
- Activering van uitgaven vindt in het algemeen plaats wanneer sprake is van een zeker nut voor de organisatie, gedurende meerdere jaren en wanneer het gaat om investeringen vanaf een bedrag van € 5.000. Is hiervan geen sprake, dan vindt verantwoording plaats ten laste van het begrotingsjaar.

Rentekosten

- De werkelijke rentekosten zijn opgenomen onder activiteitennummer 600.599, onder het taakveld Treasury; de verdeling over de diverse programma's (activiteiten) vindt plaats op basis van een gecalculeerd rente(omslag)percentage van 2,0%. Een toelichting op dit percentage is opgenomen in de paragraaf Financiering.

Rentebaten

- Over de verstrekte hypothecaire geldleningen aan ambtenaren worden de contractueel bepaalde jaarlijkse rentebedragen ontvangen.

Afschrijvingen

- Activa worden lineair afgeschreven, in een aantal jaren overeenkomend met de economische levensduur, dan wel gebruiksduur (investeringen met maatschappelijk nut) van het actief.
- Afschrijving vindt voor het eerst plaats in het jaar van aanschaf c.q. realisatie van een actief Voor de afschrijvingstermijnen wordt verwezen naar onderstaande tabel.

Afschrijvingstermijnen gemeente Ameland		
Soort actief	**Termijn in jaren**	**Eventuele restwaarde**
Gebouwen		
Woningen	50	36.000
Vuurtoren	50	
Gebouwen traditioneel gebouwd	40	
Gebouwen niet-traditioneel gebouw	20-25	
Installaties en apparatuur		
Afhankelijk van levensduur	8 - 20	
Automatiseringsapparatuur	4	
Bekabeling e.d.	10	
Inrichting		
Meubilair	15	
Keukeninrichting	10	
Vloerbedekking	10	
Materiaal / Materieel		
Investering < € 100.000	5 - 15	
Investering ≥ € 100.000	5 - 15	10%
Weg- en waterbouwkundige werken		
Rioolstelsel	50	
Tuinaanleg, sportvelden, enz.	25	
Kunstwerken	25	
Wegen, fietspaden e.d. (eerste aanleg)	25	
Betonnen wegen, fietspaden e.d. (idem)	30	
reconstructies wegen, fietspaden e.d.	20	
Plankosten	planperiode	

Subsidies

- Subsidies zijn gebaseerd op de subsidieverordening, eventueel aangevuld met specifieke uitvoeringsregelingen. Het subsidieplafond voor de uit te keren subsidies is vastgelegd in de begroting.

  In sommige specifieke gevallen is er geen sprake van een specifieke regeling. De hoogte van het subsidiebedrag wordt in dat geval eveneens bepaald door het in de begroting opgenomen bedrag. Op de volgende pagina zijn de beschikbare budgetten voor 2025 aangegeven.

Subsidieplafonds		
Regeling	**Begroting 2025**	**Rekening 2025**
Stads- en dorpsvernieuwing	26.000	34.571
Bibliotheekvoorziening*	249.448	261.463
Buurt- en clubhuizen	7.207	7.207
Museaal werk en cultuur erfgoed	285.270	285.270
Welzijnswerk	837.850	837.850
Ontwikkelingshulp	7.280	6.006
Sportevenementen	14.560	11.191
Culturele evenementen	34.840	34.513
Amateuristische kunstbeoefening	7.280	5.770
Sportclubs	7.072	6.669
Dorpsbelangen	4.160	4.000
Toeristische jeugdgroepen	open einde	116.791
Passantenhaven	25.781	25.732
Waddencampus	500	0
Cofinanciering Streekagenda	45.000	20.800
Bevorderen toerisme	160.000	153.641
Servicepunten	40.000	40.000
Landschap- en natuurbescherming	520	500
Onderwijsbegeleiding	45.000	47.554
Stelp	8.736	8.740
Peuterspeelzalen	81.360	86.154
Vorming- en ontwikkelingswerk	520	250
Plusklas	6.500	3.250

Algemene grondslagen voor het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2025 van de commissie BBV. Dat betekent dat:

- De Rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van artikel 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:

- Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 14 april 2025 door de raad is vastgesteld, waar nodig aangevuld met actuele raadsverordeningen;
- Voor het begrotingscriterium gelden de uitgangspunten van de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV, aangevuld met de artikelen 9 tot en met 12 van de Financiële verordening Gemeente Ameland 2026.
- Voor het M&O criterium geldt dat er toetsing plaatsvindt op juistheid en volledigheid van de gegevens, die door de belanghebbenden zijn verstrekt om het voldoen aan voorwaarden aan te tonen. Dit ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid worden eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingen) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de Kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV alsmede de artikelen 9 tot en met 12 van de Financiële verordening Gemeente Ameland 2026. Dit betekent dat:
  - Een verantwoordingsgrens van 2% is gehanteerd over de totale lasten exclusief dotaties aan de reserves, waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
  - Een rapporteringstolerantie van € 25.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf rechtmatigheid worden opgenomen.

2.2 Balans

Activa

Activa	31-12-2024	1-1-2025	31-12-2025
Vaste activa	**63.111.106**	**63.111.106**	**53.466.175**
Immateriële vaste activa	**44.215**	**44.215**	**44.215**
Voorbereidingskosten projecten	44.215	44.215	44.215
Materiele vaste activa	**59.927.422**	**59.927.422**	**50.329.114**
Met economische nut	46.892.928	46.892.928	37.793.491
Met economische nut; waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	3.714.800	3.714.800	3.469.123
Met maatschappelijk nut	9.319.694	9.319.694	9.066.496
Financiële vaste activa	**3.139.469**	**3.139.469**	**3.092.846**
Deelnemingen	878.507	878.507	844.456
Hypothecaire geldleningen	310.962	310.962	298.390
Svn Startersleningen	1.950.000	1.950.000	1.950.000
Vlottende activa	**37.781.230**	**37.781.230**	**37.984.768**
Voorraden	**354.573**	**354.573**	**418.422**
Gronden in exploitatie	311.573	311.573	395.203
Overige	43.000	43.000	23.220
Uitzettingen korter dan een jaar	**15.032.970**	**15.032.970**	**18.717.726**
Openbare lichamen	14.193.939	14.193.939	18.449.625
Overige vorderingen	839.031	839.031	268.101
Overlopende activa	**5.584.208**	**5.584.208**	**6.041.229**
Nog te ontvangen van of vooruitbetaald aan overheidslichamen	217.836	217.836	96.356
Overige nog te ontvangen bedragen	5.262.534	5.262.534	5.872.633
Overige vooruitbetaalde bedragen	103.838	103.838	72.656
Liquide middelen	**16.809.480**	**16.809.480**	**12.807.391**
Bank Nederlandse Gemeenten	371.175	371.175	631.530
Liquide middelen Regio Deal	15.530.291	15.530.291	11.583.470
Overige banksaldi	908.015	908.015	592.391
Totaal activa	100.892.338	100.892.338	91.450.945

Passiva

Passiva	31-12-2024	1-1-2025	31-12-2025
Vaste passiva	**80.225.249**	**80.225.249**	**73.425.092**
Eigen vermogen	**28.767.571**	**27.310.672**	**22.611.825**
Algemene reserve	2.500.000	2.500.000	2.500.000
Rekeningsaldo (te bestemmen)	2.519.610	2.519.610	2.159.174
Bestemmingsreserves	23.747.961	22.291.062	17.952.651
Voorzieningen	**1.359.344**	**2.816.243**	**2.516.267**
Vaste schulden	**50.098.333**	**50.098.333**	**48.297.000**
Langlopende leningen	50.098.333	50.098.333	48.297.000
Vlottende passiva	**20.667.090**	**20.667.090**	**18.025.853**
Schulden korter dan een jaar	**2.152.838**	**2.152.838**	**1.997.721**
Kasgeldleningen	0	0	0
Overige schulden	2.152.838	2.152.838	1.997.721
Overige overlopende passiva	**18.514.251**	**18.514.251**	**16.028.133**
Nog te betalen aan of vooruit ontvangen van overheidslichamen	2.578.492	2.578.492	3.528.907
Overige vooruit ontvangen	271.251	271.251	464.561
Overige nog te betalen	134.218	134.218	451.195
Te besteden middelen Regio Deal	15.530.291	15.530.291	11.583.470
Totaal passiva	**100.892.338**	**100.892.338**	**91.450.945**

Voor een toelichting op de balans wordt verwezen naar onderdeel 2.3.

2.3 Toelichting balans

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De onderstaande tabel geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa:

Immateriële vaste activa	Boekwaarde 1 januari	Investeringen/ desinvest.	Boekwaarde 31 december
Voorbereidingskosten woonstudio's / flexwoningen	44.215	0	44.215
	44.215	**0**	**44.215**

In 2025 zijn geen kosten gemaakt voor voorbereiding.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn onderverdeeld in drie verschillende categorieën:
- Investeringen met economisch nut;
- Investeringen met economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven;
- Investeringen met een maatschappelijk nut.

De onderstaande tabel geeft het overzicht van de materiële vaste activa:

Materiële vaste activa	2024	2025
Met economisch nut	46.892.928	37.793.491
Met economisch nut; waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	3.714.800	3.469.123
Met maatschappelijk nut	9.319.694	9.066.496
	59.927.422	**50.329.110**

Hierna zijn de verschillende categorieën nader gespecificeerd.

Investeringen met economisch nut

De specificatie en het verloop van de investeringen met economisch nut is als volgt:

Materiële vaste activa met economisch nut	Boekwaarde 1 januari	Investeringen/ desinvest.	Afschrijvingen	Boekwaarde 31 december
Gronden en terreinen	2.558.112	253.522	0	2.811.635
(Bedrijfs-)gebouwen	23.854.272	-18.510.621	-340.273	5.003.378
Woonruimten	15.013.597	9.569.370	-271.647	24.311.320
Grond-, weg en waterbouw	3.063.469	150.970	-198.078	3.016.361
Materieel/materiaal	527.465	674.868	-227.036	975.297
Machines, apparaten en installaties	1.118.397	60.587	-130.386	1.048.598
Overige materiele vaste activa	757.612	-33.565	-97.145	626.908
Boekwaarde per 31 december	**46.892.932**	**-7.834.869**	**-1.264.565**	**37.793.504**

De in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.
Een gedetailleerd overzicht van de activastaat is opgenomen in de bijlagen bij deze jaarrekening.

Investeringen economisch nut	Krediet	Werkelijk t/m 2024	Werkelijk 2025	Werkelijk totaal
Aankoop perceel Bureweg	180.000	0	176.690	176.690
Aankoop perceel Verdekspad	76.833	0	76.832	76.832
Aankoop stelp, oude locatie	488.223	0	492.313	492.313
Geel-Wit tijdelijke uitbreiding kleedkamers	160.000	0	119.090	119.090
Openbare toilet Ballumerbocht	100.000	0	2.539	2.539
Bouw Ambla (Nieuwe Stelp)		19.199.511	-19.199.511	0
Project woningen paasduinweg	2.355.000	0	74.947	74.947
Gemeentelijk woningbedrijf	24.001.876	17.235.491	9.569.370	26.804.861
Vliegveld kwaliteit infrastructuur	325.000	0	84.002	84.002
Sportvoorzieningen Ambla	pm	265.518	48.704	314.222
Huisvesting buitendienst inrichting terrein	1.900.000	113.329	32.266	145.595
Veeg- en zuigmachine	230.000	0	228.709	228.709
2x Nissan Townstar pickup kipper	195.000	0	34.818	34.818
Nissan Townstar pickup kipper kooiconstructie		0	19.939	19.939
Daf (multi-inzetbaar)	349.924	0	349.924	349.924
Kunstmeststrooier	5.151	0	5.151	5.151
Seefion brandkluizen	41.529	0	16.805	16.805
Laadpaalvoorzieningen buitendienst	22.704	0	19.524	19.524
Schrobmachine	12.000	0	8.468	8.468
Bewegwijzeringsmasten	35.000	0	38.117	38.117
Meubilair huisvesting eerste fase 2024	183.694	166.798	16.894	183.692
Meubilair huisvesting tweede fase 2025	175.000	0	37.471	37.471
Investeringen OBO			-100.216	-100.216
Investeringen BWS			12.287	12.287
			-7.834.867	

Een toelichting op enkele investeringen:

- Er heeft een strategische grondaankoop plaatsgevonden aan de Bureweg nabij Geel-Wit, te Nes;
- Er is grond aangekocht aan het Verdekspad te Nes om een fietsparkeerplaats te realiseren;
- In 2025 is de nieuwe Ambla in gebruik genomen. De financiële afwikkeling is dan ook verwerkt in deze jaarrekening. Voor deze realisatie zijn afzonderlijke kredieten beschikbaar gesteld voor de bouw, voor de inrichting
  van de openbare ruimte rondom Ons Hol (zie hiervoor investeringen met maatschappelijk nut), de herschikking van sportvoorzieningen en voor de aankoop van de bestaande locatie van de Stelp. Het rendabele gedeelte van de bouw (€ 9.569.370) van Ambla wordt geactiveerd bij het Gemeentelijk Woningbedrijf. Het onrendabele deel wordt ten laste van de exploitatie geboekt. Er is geld ontvangen vanuit de versnellingsgelden en een bijdrage van de zorgverzekeraar. Tegenover de rest van het onrendabele deel staat een onttrekking aan de Reserve Projecten en Reserve Nieuwbouw Stelp. Per saldo loopt dit budgettair neutraal in de exploitatie;
- Er is in 2025 gestart met de bouw van 7 woningen aan de Paasduinweg in Buren;
- Voor herinrichting terrein buitendienst zijn in 2025 aanvullende onderzoeks- en voorbereidingskosten gemaakt;
- In de categorie materiaal/materieel zijn enkele aanschaffingen gedaan;
- De investering voor het meubilair van de binnendienst van fase 1 is zo goed als afgerond. In 2025 is gestart met fase 2 en zijn hiervoor al enige kosten gemaakt.

Investeringen met economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven

De specificatie en het verloop van de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven is als volgt:

Materiële vast activa met economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven	Boekwaarde 1 januari	Investeringen/ desinvest.	Afschrijvingen	Boekwaarde 31 december
Grond-, weg en waterbouw	3.063.442	0	-181.639	2.881.803
Overige materiele vaste activa	651.357	70.678	-134.715	587.320
Boekwaarde per 31 december	**3.714.800**	**70.678**	**-316.354**	**3.469.124**

De in het boekjaar gedane investering staat in het hierna opgenomen overzicht vermeld.

Investeringen economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven	Krediet	Werkelijk t/m 2024	Werkelijk 2025	Werkelijk totaal
Ondergrondse containers bedrijfsafval	29.058	0	29.058	29.058
Ondergrondse containers huishoudelijk afval	41.621	0	41.621	41.621
			70.679	

Er zijn zowel ondergrondse containers aangeschaft voor bedrijfsafval als huishoudelijk afval.

Investeringen met een maatschappelijk nut

De specificatie en het verloop van de investeringen met maatschappelijk nut is als volgt:

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut	Boekwaarde 1 januari	Investeringen/ desinvest.	Afschrijvingen	Boekwaarde 31 december
Grond-, weg en waterbouw	7.645.680	234.930	-546.811	7.333.799
Bijdrage activa van derden	1.387.154	0	-57.798	1.329.356
Overige materiele vaste activa	286.860	185.770	-69.288	403.341
Boekwaarde per 31 december	**9.319.694**	**420.700**	**-673.898**	**9.066.496**

De in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.

Investeringen maatschappelijk nut	Krediet	Werkelijk t/m 2024	Werkelijk 2025	Werkelijk totaal
Strandrecreatie douches badstranden	12.000	0	11.982	11.982
Ballum Jungleplay 2025			14.405	14.405
Hollum Speelbos: strandjutten 2025			16.820	16.820
Pumptrackbaan	177.000	1.250	142.563	143.813
Openbare ruimte rondom Ons Hol en Ambla		1.696.765	197.256	1.894.021
Parkeerterrein westerlaan	277.500	72.452	27.840	100.292
Putten bluswatervoorziening	52.500	41.024	9.834	50.858
			420.700	

- Enkele speeltoestellen zijn vervangen op basis van het onderhouds- en vervangingsplan dat voor recreatieve voorzieningen wordt bijgehouden;
- In Hollum bij de Aanleg is een pumptrackbaan gerealiseerd;
- In 2025 zijn nog aanvullende kosten gemaakt voor de Voor het inrichten van de openbare ruimte rondom de Ambla en Ons Hol is een apart krediet beschikbaar gesteld, zie hiervoor de toelichting bij investeringen met economisch nut).

Financiële vaste activa

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de financiële vaste activa:

Financiële vaste activa	Boekwaarde 1 januari	Investeringen/ desinvest.	Boekwaarde 31 december
Deelneming(en)	878.507	-34.051	844.456
SVN Startersleningen en Stimuleringsleningen	1.950.000	0	1.950.000
Hypothecaire geldleningen	310.962	-12.572	298.390
Totaal	**3.139.469**	**-46.623**	**3.092.846**

- Deelnemingen betreffen aandelen in bijvoorbeeld Zonnepark Ameland BV, werkkapitaal Volkskredietbank, BNG, Afvalsturing Friesland, Fryslân Miljeu en Stedin. In 2024 is door de gemeenteraad besloten om het aandeelhouderschap van Fryslan Miljeu te beëindigen. In 2025 heeft de verkoop van de aandelen plaatsgevonden.
- Voor het verstrekken van startersleningen en verduurzaamheidsleningen zijn aan SVn (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten) extra middelen beschikbaar gesteld.
- De post Hypothecaire geldleningen betreft leningen aan personeel, waar op grond van de huidige regelgeving alleen nog op kan worden afgelost.

Vlottende activa

Voorraden

Het onderstaande overzicht geeft de voorraden weer per balansdatum:

Voorraden en onderhanden werk	2024	2025
Bouwgronden in exploitatie	311.573	395.203
Voorraad brandstof vliegveld	40.807	21.200
Wagenborg kaarten voor overtochten	2.193	2.020
Boekwaarde per 31 december	**354.573**	**418.423**

De onderstaande tabel geeft de specificatie en het verloop van de bouwgronden in exploitatie weer:

Bouwgronden in exploitatie	Boekwaarde 1 januari	Kosten en opbrengsten	Verliezen en winsten	Boekwaarde 31 december
Binnendieken, Nes	80.100	1.201	0	81.301
Kwekerij, Nes	14.511	7.795	-6.219	16.087
Smitteweg, Ballum	170.770	-207	37.688	208.251
De Stringen Noord, Ballum	0	234.484	-234.484	0
Trapweg, Hollum	46.192	15.354	28.018	89.564
Totaal	**311.572**	**258.627**	**-174.997**	**395.202**

De kosten en opbrengsten bestaan uit kosten bouwrijp maken en dergelijke, rentetoerekening, verkopen of bijdragen van derden in gemaakte kosten. De verliezen en winsten betreft de voorziene bedragen voor toekomstige verliezen en verwerking van in 2025 gerealiseerde winsten of verliezen.

Een gedetailleerd overzicht van het verloop van grondexploitaties is opgenomen in de paragraaf Grondbeleid.

Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar

Het onderstaande overzicht geeft de specificatie van de uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar weer.

Uitzettingen met looptijd korter dan een jaar	2024	2025
Vorderingen op openbare lichamen	1.440.177	1.535.138
Idem i.v.m. schatkistbankieren	12.753.762	16.914.488
Overige vorderingen	863.039	278.101
Voorziening oninbaarheid overige vorderingen	-24.008	-10.000
Boekwaarde per 31 december	**15.032.970**	**18.717.726**

- De vordering op openbare lichamen betreft volledig de te ontvangen compensabele BTW;
- Uitstaande liquide middelen bij 'de schatkist' zijn volgens de voorschriften opgenomen onder deze rubriek uitzettingen;
- De overige vorderingen betreffen openstaande debiteuren. Naar verwachting wordt het grootste gedeelte hiervan begin 2026 afgewikkeld;
- De voorziening voor oninbaarheid van overige vorderingen betreft dubieuze debiteuren.

Overlopende activa

Het onderstaande overzicht geeft de overlopende activa weer.

Overlopende activa	2024	2025
Nog te ontvangen van of vooruitbetaald aan overheidslichamen	217.836	96.356
Overige nog te ontvangen bedragen	5.262.534	5.872.218
Overige vooruitbetaalde bedragen	103.838	72.656
Boekwaarde per 31 december	**5.584.208**	**6.041.229**

De nog te ontvangen bedragen per eind 2025 zijn in onderstaande tabel gespecificeerd.

Specificatie overlopende activa	Overheids-lichaam	Overige	Totaal
Toeristen- en forensenbelasting		5.072.711	5.072.711
Onroerende zaakbelasting		56.857	56.857
Afvalstoffenheffing		5.146	5.146
Reinigingsrechten		48.660	48.660
Rioolheffing		191.914	191.914
Overige nog te ontvangen	96.356	496.929	593.284
Vooruitbetaalde bedragen		72.656	72.656
Boekwaarde per 31 december	**96.356**	**5.944.874**	**6.041.229**

Liquide middelen

Het onderstaande overzicht geeft de liquide middelen weer per balansdatum.

Liquide middelen	2024	2025
Rabobank	908.015	592.391
Bank Nederlandse Gemeente	371.175	631.530
Liquide middelen Regio Deal de Waddeneilanden	15.530.291	11.583.470
Boekwaarde per 31 december	**16.809.480**	**12.807.392**

Omdat gemeente Ameland regiokassier is voor Regio Deal De Waddeneilanden zijn de beschikbare liquiditeiten opgenomen in de administratie van gemeente Ameland. Tegenover deze beschikbare middelen is in de balans een schuld opgenomen onder de ‘Overlopende passiva’.

Passiva

Vaste passiva

Reserves

Het onderstaande overzicht geeft de specificatie en het verloop van de reserves weer.

Reserves	Saldo 1 januari	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31 december
Algemene reserve	2.500.000	0	0	2.500.000
ABR Woningbedrijf	759.857	521.545	0	1.281.402
Politieke ambtsdragers*	0	0	0	0
Onderhoudsfonds wegen	1.185.337	1.360.000	653.007	1.892.330
Onderhoudsfonds gebouwen	2.278.032	470.000	250.278	2.497.754
Onderhoudsfonds havens	59.287	193.800	131.078	122.009
Bestemmingsreserve OPO	457.475	0	457.475	0
Bestemmingsreserve BWS	888.736	0	101.467	787.269
Reserve nieuwbouw De Stelp	3.664.369	0	3.664.369	0
Reserve projecten Waddeneilanden	1.937.500	0	0	1.937.500
Reserve projecten	11.060.472	2.519.610	4.145.692	9.434.390
Totaal	**24.791.064**	**5.064.955**	**9.403.365**	**20.452.654**

** Per 1 januari 2025 als voorziening opgenomen*

- De reserves bestaan uit een algemene reserve en bestemmingsreserves;
- De toevoeging van reserve projecten is het rekeningsaldo 2024 van €2.519.610;
- De Algemene reserve bedraagt op grond van de Nota reserves en voorzieningen €2.500.000;
- De bestemmingsreserves worden gevormd conform door de raad genomen besluiten, of op grond van geldende regelgeving. Ook de onttrekkingen aan reserves vinden plaats binnen deze context;
- Voor overige toelichting op reserves wordt verwezen naar 2.1 Grondslagen waardering en resultaatbepaling.

Voorzieningen

Het onderstaande overzicht geeft de specificatie en het verloop van de voorzieningen weer.

Voorzieningen	Saldo 1 januari	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31 december
Egalisatievoorziening riolering	1.214.682	0	350.000	864.682
Voorziening verlofsparen	144.662	41.630	0	186.293
Voorziening politieke ambtsdragers*	1.456.899	72.000	122.547	1.406.352
Voorziening verliezen grondexploitaties	0	58.940	0	58.940
Totaal	**2.816.243**	**172.570**	**472.547**	**2.516.267**

** Voor 1 januari 2025 was dit een bestemmingsreserve*

- De Egalisatievoorziening riolering is bedoeld om jaarlijks baten en lasten te egaliseren. In 2025 waren de lasten hoger dan de baten, daarom vindt een onttrekking plaats van € 350.000.
- De voorziening verlofsparen is opgenomen in verband met opgebouwde rechten van diverse medewerkers op dit gebied (gespaarde uren, om op een later moment op te nemen of eerder uit dienst te gaan).

Vaste schulden

Het onderstaande overzicht geeft de specificatie en het verloop van de vaste schulden weer.

Vaste schulden	Saldo 1 januari	Nieuwe leningen	Aflossingen	Saldo 31 december
Onderhandse leningen banken	50.098.333	0	1.801.333	48.297.000
Totaal	**50.098.333**	**0**	**1.801.333**	**48.297.000**

Vlottende passiva

Schulden met looptijd korter dan een jaar

Het onderstaande overzicht geeft de schulden met een looptijd korter dan een jaar weer.

Schulden met een looptijd korter dan een jaar	2024	2025
Crediteuren	1.677.740	1.554.500
Belastingen en premies	475.099	443.221
Totaal	**2.152.838**	**1.997.721**

- Het merendeel van de crediteuren, belastingschulden en te betalen premies wordt begin 2026 afgewikkeld.

Overlopende passiva

Het onderstaande overzicht geeft de overlopende passiva weer.

Overlopende passiva	2024	2025
Nog te betalen aan of vooruit ontvangen van openbare lichamen	2.578.492	3.528.907
Overige vooruit ontvangen	271.251	464.561
Overige nog te betalen	134.218	451.195
Liquide middelen Regio Deal	15.530.291	11.583.470
Totaal	**18.514.251**	**16.028.133**

De overlopende passiva betreffen nog te besteden subsidies, diverse verrekeningen TOZO met Bureau Zelfstandigen Friesland en het Rijk, nog te betalen rente, en overige vooruit ontvangen bedragen of nog te betalen bedragen. Afwikkeling vindt naar verwachting grotendeels plaats in 2026.

Daarnaast zijn liquide middelen ontvangen van het Rijk voor de Regio Deal de Waddeneilanden, omdat de gemeente Ameland regiokassier is. Dit geld zal de komende jaren worden uitgegeven en verantwoord.

Het overzicht van de van Nederlandse en Europese overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren ziet er als volt uit (zie volgende pagina):

Overzicht uitkeringen met specifiek bestedingsdoel				
Het Rijk	**Saldo 1 januari**	**Ontvangen bedragen**	**Besteed/ terugbetaald**	**Saldo 31 december**
Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	0	3.539	3.539	0
Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	0	64.000	64.000	0
Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	64.496	0	0	64.496
Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022	0	694	0	694
Onderwijsroute 2022_ deel gemeente	3.425	3.265	3.425	3.265
Regeling specifieke uitkering stimulering sport (accommodatie sport)	81.763	66.140	103.413	44.490
Spec. Uitlk. Sport en bewegen, gezondheidsbevordering, culttuurparticipatie en soc. Basis 2023-206	4.449	91.053	81.949	13.553
SPUK IZA 2024 (Integraal Zorgakkoord, via gemeente Smallingerland	0	115.994	115.994	0
Aanpak energiearmoede	107.185	0	0	107.185
Regeling verduurzaming slecht geïsoleerde woningen....Nat. Isolatieprogramma	571.074	248.945	20.558	799.461
Tijdelijke reg. Capaciteit dec. Overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	82.764	344.978	207.717	220.024
Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	70.120	0	70.120	0
Quick Win fase 2 GWA	610.000	0	610.000	0
Provincie Fryslân	**Saldo 1 januari**	**Ontvangen bedragen bedragen**	**Besteed/ terugbetaald**	**Saldo 31 december**
Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen mede-overheden)	108.804	0	0	108.804
Subsidie DOM methode	22.500	0	0	22.500
Archeologische verwachtingskaart	30.000	0	0	30.000
Europa	**Saldo 1 januari**	**Ontvangen bedragen bedragen**	**Besteed/ terugbetaald**	**Saldo 31 december**
Subsidie IANOS	236.427	0	0	236.427
Overig	**Saldo 1 januari**	**Ontvangen bedragen bedragen**	**Besteed/ terugbetaald**	**Saldo 31 december**
Subsidie pumptrackbaan	32.000	0	32.000	0
Vliegwielbijdrage laaggeletterdheid	10.000	0	0	10.000
Totaal	**2.035.007**	**938.608**	**1.312.715**	**1.660.900**

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Gemeente Ameland beschikt over een krediet in een rekeningcourantfaciliteit van € 1,6 miljoen bij de Bank Nederlandse gemeenten.

Gemeente Ameland staat samen met Wetterskip Fryslân garant voor een door het Energiepark Ballumerbocht B.V. aangetrokken geldlening.

2.4 Financieel overzicht baten en lasten

Totaal programma's

Exploitatie	Primaire begroting 2025	Prognose 2025	Jaarrekening 2025
1 Bestuur			
Lasten	2.764.054,00	2.830.147,17	2.919.163,98
Baten	253.000,00	286.424,00	476.074,47
Totaal 1 Bestuur	**-2.511.054,00**	**-2.543.723,17**	**-2.443.089,51**
2 Sociaal Domein			
Lasten	4.557.998,30	15.111.537,58	15.024.224,64
Baten	351.600,00	3.328.985,00	3.588.616,38
Onttrekkingen	0,00	0,00	0,00
Totaal 2 Sociaal Domein	**-4.206.398,30**	**-11.782.552,58**	**-11.435.608,26**
3 Onderwijs			
Lasten	3.515.322,68	2.651.221,68	2.971.206,04
Baten	2.969.397,00	2.065.238,00	2.516.968,35
Totaal 3 Onderwijs	**-545.925,68**	**-585.983,68**	**-454.237,69**
4 Fysieke Leefomgeving			
Lasten	8.956.870,04	9.512.341,73	8.597.812,14
Baten	262.900,00	302.900,00	888.992,95
Totaal 4 Fysieke Leefomgeving	**-8.693.970,04**	**-9.209.441,73**	**-7.708.819,19**
5 Economie			
Lasten	455.595,06	381.545,06	389.890,90
Baten	12.000,00	12.000,00	15.678,55
Totaal 5 Economie	**-443.595,06**	**-369.545,06**	**-374.212,35**
6 Duurzaamheid			
Lasten	248.287,97	408.507,97	680.772,78
Baten	5.000,00	397.395,00	414.344,20
Totaal 6 Duurzaamheid	**-243.287,97**	**-11.112,97**	**-266.428,58**
7 Volkshuisvesting			
Lasten	2.897.196,23	2.644.333,41	2.347.151,09
Baten	2.681.216,42	2.681.216,42	2.947.349,22
Totaal 7 Volkshuisvesting	**-215.979,81**	**36.883,01**	**600.198,13**
8 Overhead			
Lasten	5.235.279,14	6.003.540,43	5.764.760,73
Baten	36.800,00	38.200,00	63.613,66
Totaal 8 Overhead	**-5.198.479,14**	**-5.965.340,43**	**-5.701.147,07**
9 Dekkingsmiddelen			
Lasten	1.204.212,46	592.754,83	92.945,68
Baten	22.628.149,00	23.373.651,00	23.736.385,57
Onttrekkingen	2.678.554,00	9.889.019,00	8.844.423,62
Stortingen	2.043.800,00	2.239.098,00	2.545.345,00
Totaal 9 Dekkingsmiddelen	**22.058.690,54**	**30.430.817,17**	**29.942.518,51**
Gerealiseerd resultaat	**0,54**	**0,56**	**2.159.173,99**

2.5 Toelichting baten en lasten

De jaarrekening over 2025 sluit af met positief saldo van **€ 2.159.174** (2024 € 2.519.610).

In vergelijking met een begroot saldo van € 1.415.616 na de laatste begrotingswijziging van 2025, is er sprake van een voordelig verschil van € 743.558.

Saldo begroting en jaarrekening	
Begroting 2025	1.415.616
Jaarrekening 2025	2.159.174
Totaal	**743.558**

Hierna worden per programma de grotere verschillen aangegeven die ten grondslag liggen aan dit voordelige resultaat. Bovendien wordt (waar mogelijk) aangegeven in hoeverre er sprake is van structurele, dan wel incidentele verschillen. Ook wordt een korte toelichting gegeven op de oorzaken van de verschillen.

Bestuur

Activiteitengroep Bestuur				
	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijz.	Jaarrekening 2025	Verschil
Lasten	1.649.586	1.690.526	1.753.840	-63.314
Baten	194.900	228.324	415.645	187.321
Saldo	**-1.454.686**	**-1.462.202**	**-1.338.194**	**124.007**

Het voordelige verschil van € 124.007 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Leges burgerzaken — Voordeel **incidenteel** — 31.815

Voor zowel leges voor rij- en reisdocumenten, bevolkingsadministratie en burgerlijke stand gelden hogere opbrengsten in 2025. Het is lastig om aantallen nauwkeurig te schatten.

Bijdragen derden in uitgevoerde werkzaamheden — Voordeel **structureel** — 32.941

Dit betreft de vergoeding voor uitgevoerde werkzaamheden voor andere eilanden, waaraan dienstverleningsovereenkomsten ten grondslag liggen. Vanwege deze overeenkomsten is de positieve afwijking van de raming structureel.

Activiteitengroep Openbare orde en veiligheid				
	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijz.	Jaarrekening 2025	Verschil
Lasten	1114468	1.139.621	1.165.324	-25.703
Baten	58.100	58.100	60.429	2.329
Saldo	**-1.056.368**	**-1.081.521**	**-1.104.895**	**-23.374**

Het nadelige verschil van € 23.374 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Toegerekende salariskosten binnendienst — Nadeel **incidenteel/ structureel** — -13.354

Door meer toegerekende uren is er sprake van een nadelig verschil.

Eenmalige lasten — Nadeel **incidenteel** — -12.906

Betreft niet begrote kosten voor juridische advisering, communicatie en dergelijke die zijn gemaakt in het kader van de traditie begin december.

Sociaal Domein

Activiteitengroep Algemene voorzieningen				
	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijz.	Jaarrekening 2025	Verschil
Lasten	1.924.829	12.326.118	12.378.741	-52.623
Baten	69.100	2.910.724	3.056.717	145.993
Saldo	**-1.855.729**	**-9.415.394**	**-9.322.024**	**93.370**

Het voordelige verschil van € 93.370 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Toegerekende salariskosten binnendienst — Voordeel **incidenteel/ structureel** — 80.220

Door minder toegerekende uren aan Algemene voorzieningen is er sprake van voordelig verschil.

Gas- en elektriciteitsverbruik — Voordeel **incidenteel** — 51.872

Aan de energieleverancier zijn tot dusver alleen voorschotten betaald voor gas en elektriciteit voor alle gemeentelijke gebouwen. Op de balans is een schuld opgenomen voor een mogelijke afrekening. Binnen Algemene voorzieningen betreft het de sportaccommodaties.

Noodopvang vluchtelingen — Nadeel **incidenteel** — -28.694

Betreft de niet begrote kosten van huur opvanglocaties en sociale uitkeringen voor Oekraïense vluchtelingen.

Rijksbijdragen specifiek — Voordeel **incidenteel** — 122.617

Betreft niet begrote, specifieke uitkeringen van het rijk (SPUK) voor de kosten van noodpvang vluchtelingen en SPUK Stimulering sport.

Eenmalige lasten Ambla — Nadeel **incidenteel** — -133.693

In 2025 is de Ambla in gebruik genomen. De financiële afwikkeling vindt dan ook plaats in de jaarrekening van 2025. Ten opzichte van de Kadernota 2025, zijn nog enkele aanvullende kosten gemaakt voor de sport/bouw van Ambla. In november is de gemeenteraad hier middels een notitie over afrekening van de bouwkosten hier al over geïnformeerd. Ten opzichte van het beschikbaar gestelde totaalkrediet van € 24.001.876 blijft er sprake van een financieel voordelig verschil. Het effect op de exploitatie is nihil, omdat hier een onttrekking aan de Reserve Nieuwbouw Stelp en Reserve Projecten tegenover staat.

Rijksvergoeding peuterspeelzalen — Nadeel **incidenteel** — -65.000

Abusievelijk is de rijksbijdrage voor peuterspeelzalen dubbel geraamd. Hierdoor ontstaat ten opzichte van de begroting een nadeel.

Externe inhuur onderzoek sportveld Hollum — Nadeel **incidenteel** — -10.972

Op verzoek van de gemeenteraad heeft onderzoek plaatsgevonden naar een toekomstbestendige oplossing voor de sportvelden in Hollum. Deze onderzoekskosten waren onderdeel van het project Ambla, maar zijn hier per abuis geboekt als incidentele lasten, en dus niet meegenomen in de financiële afwikkeling van Ambla.

Activiteitengroep Maatschappelijke ondersteuning (wmo)				
	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijz.	Jaarrekening 2025	Verschil
Lasten	1.047.507	1.084.085	1.033.443	50.643
Baten	22.000	124.261	205.806	81.545
Saldo	**-1.025.507**	**-959.824**	**-827.637**	**132.187**

Het voordelige verschil van € 132.187 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Wmo kosten woningaanpassingen en vervoer — Voordeel **incidenteel** — 54.364

Vooral de kosten voor vervoer (via JoBinder) blijken zo'n € 28.000 lager te zijn uitgekomen dan begroot. Daarnaast zijn minder kosten gemaakt voor woningaanpassingen (ongeveer € 27.000).

Zorgkosten wmo — Nadeel **incidenteel/ structureel** — -51.723

De kosten van vooral huishoudelijke hulp zijn fors hoger uitgekomen dan begroot. Omdat de zorgvraag moeilijk te voorspellen is, zeker voor een kleine gemeente, blijkt het begroten van deze posten lastig.

Rijksbijdrage specifiek — Voordeel **incidenteel** — 111.110

Vanuit het ministerie van VWS worden middelen beschikbaar gesteld voor het Integraal Zorgakkoord (IZA). In Friesland is hiervoor een plan opgesteld (FrIZA) om de transformatie van zorg naar gezondheid te realiseren. Gemeente Ameland heeft in 2025 wederom middelen ontvangen voor lokale aanjagers van dit plan en voor de uitvoering van enkele specifieke thema's. Vanaf 2023 stelt het Rijk daarnaast de Brede SPUK beschikbaar. Dit betreffen incidentele middelen voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en sociale basis. De volledige incidentele baten zijn geboekt binnen deze activiteitengroep. Naast enkele incidentele lasten binnen deze activiteitengroep, zijn er ook nog andere incidentele lasten op andere activiteitengroepen wat zorgt voor een voordeel binnen de activiteitengroep Maatschappelijke ondersteuning.

Inkomensbijdrage hoofdlijnenakkoord GGZ — Voordeel **incidenteel** — 14.271

In 2025 zijn middelen ontvangen voor het hoofdlijnakkoord GGZ. Dit is gericht op het leveren van passende geestelijke zorg, het verminderen van wachtlijsten en het versterken van de arbeidsmarkt. Onze aanpak is al geregeld in de subsidieverlening aan Sociaal Werk Ameland, deze kosten staan onder de activiteitengroep Algemene voorzieningen. Deze middelen incidenteel en niet begroot, dus vandaar een voordeel.

Activiteitengroep Jeugdhulpwet				
	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijz.	Jaarrekening 2025	Verschil
Lasten	480.204	551.072	495.016	56.056
Baten	0	0	0	0
Saldo	**-480.204**	**-551.072**	**-495.016**	**56.056**

Het voordelige verschil van € 56.056 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Individuele voorzieningen jeugd — Nadeel — -53.322

De kosten van individuele voorzieningen (maatwerk via zorginstelling, pgb's) zijn hoger dan begroot. Dit heeft onder meer te maken met de toename van kosten van individuele behandeltrajecten. Daarnaast is het aantal hulpvragen en de 'omvang' van de zorg nooit exact in te schatten, met als gevolg jaarlijks toch wel enigszins 'schommelende' bedragen.

incidenteel/ structureel

Inkomensoverdrachten — Voordeel — 74.064

Dit betreft onder meer de bijdragen aan gecertificeerde instellingen, die via centrumgemeente Leeuwarden worden verrekend. Onder meer afrekeningen over voorgaande jaren leiden tot een voordelig verschil.

incidenteel/ structureel

Toegerekende salariskosten binnendienst — Voordeel — 25.357

Door minder toegerekende uren aan Jeugdhulpwet is er sprake van voordelig verschil.

incidenteel/ structureel

Activiteitengroep Participatiewet				
	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijz.	Jaarrekening 2025	Verschil
Lasten	607.265	629.600	612.105	17.495
Baten	260.000	294.000	320.769	26.769
Saldo	**-347.265**	**-335.600**	**-291.336**	**44.264**

Het voordelige verschil van € 44.264 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Loonkostensubsidies in kader participatiewet — Voordeel — 17.015

Door onder andere natuurlijk verloop (pensionering) is de groep deelnemers iets kleiner dan voorgaande jaren en hiermee nemen de hoogte van loonkostensubsidies af.

incidenteel

Aflossing BBZ — Voordeel — 26.784

Er is een aflossing ontvangen in het kader van Besluit bijstand zelfstandigen.

incidenteel

Activiteitengroep Sportevenementen				
	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijz.	Jaarrekening 2025	Verschil
Lasten	14.560	14.560	11.191	3.369
Baten	0	0	0	0
Saldo	**-14.560**	**-14.560**	**-11.191**	**3.369**

Binnen deze activiteitengroep is geen sprake van bijzonderheden.

Activiteitengroep Musea en culturele voorzieningen				
	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijz.	Jaarrekening 2025	Verschil
Lasten	483.633	506.102	493.730	12.372
Baten	500	0	5.325	5.325
Saldo	**-483.133**	**-506.102**	**-488.405**	**17.697**

Het voordelige verschil van € 17.697 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Torens — Voordeel — 10.298
Er is een instandhoudingsbijdrage ontvangen vanuit de Rijksdienst voor cultureel erfgoed. Daarnaast is er minder onderhoud uitgevoerd dan aanvankelijk was begroot. **incidenteel**

Onderwijs

Activiteitengroep Openbaar primair en voortgezet onderwijs				
	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijz.	Jaarrekening 2025	Verschil
Lasten	2.977.732	2.073.911	2.489.144	-415.233
Baten	2.906.497	2.002.338	2.451.329	448.991
Saldo	**-71.235**	**-71.573**	**-37.815**	**33.758**

Het voordelige verschil van € 33.758 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Toegerekende salariskosten binnendienst — Voordeel **structureel** — 18.593

Door minder toegerekende uren aan Openbaar primar en voortgezet onderwijs is er sprake van voordelig verschil.

Opbrengst ondersteuning primair onderwijs — Voordeel **incidenteel** — 11.601

Na bestuurlijke fusie per ingang van 2025 is ook de administratieve ondersteuning van de bestuurscommissie openbaar onderwijs door gemeente Ameland beëindigd. Conform overeenkomst is voor de werkzaamheden begin 2025 ter overheveling en afronding eenmalig nog een bijdrage ontvangen door de stichting.

Activiteitengroep Lokaal onderwijsbeleid				
	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijz.	Jaarrekening 2025	Verschil
Lasten	537.590	577.310	482.062	95.248
Baten	62.900	62.900	65.640	2.740
Saldo	**-474.690**	**-514.410**	**-416.422**	**97.988**

Het voordelige verschil van € 97.988 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Toegerekende salariskosten binnendienst — Voordeel **incidenteel/ structureel** — 28.027

Door minder toegerekende uren is er sprake van een voordelig verschil.

Externe deskundigen — Voordeel **incidenteel** — 44.720

In de loop van 2025 zijn afspraken gemaakt voor het structureel uitbesteden van werkzaamheden op het gebied van leerplicht. Facturatie door de Gemeente Leeuwarden heeft nog niet plaatsgevonden en per abuis is er geen rekening gehouden met een kortlopende schuld op de balans. Dit zorgt voor een incidenteel voordeel.

Fysieke leefomgeving

Activiteitengroep Infrastructuur				
	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijz.	Jaarrekening 2025	Verschil
Lasten	4.293.568	4.375.599	3.510.047	865.552
Baten	106.000	106.000	466.972	360.972
Saldo	**-4.187.568**	**-4.269.599**	**-3.043.075**	**1.226.524**

Het voordelige verschil van € 1.226.524 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Toegerekende salariskosten binnendienst — Voordeel **incidenteel/ structureel** — 134.701

Door minder toegerekende uren op Infrastructuur is er sprake van een voordelig verschil.

Onderhoudskosten wegen ten laste van fonds — Voordeel **incidenteel** — 353.993

Vooral het doorschuiven van onderhoudswerkzaamheden wegen naar 2026, leidt tot een groot voordelig verschil in onderhoudskosten. Omdat meer- of minderkosten worden verrrekend met onderhoudsfondsen is het effect op de totale exploitatie nihil.

Beeldkwaliteit impuls bestratingsmateriaal — Voordeel **incidenteel** — 191.500

In de kadernota 2024 is € 1.450.000 beschikbaar gesteld voor de aanschaf van stenen voor impuls kwaliteit bestratingsmateriaal in de dorpskernen, zodat er een uniform straatbeeld ontstaat. Het bedrag van € 1.450.000 is in de meerjarenbegroting gelijkmatig verdeeld. In de praktijk wordt waar mogelijk gecombineerd met werkzaamheden uit het beheerplan wegen, dus wijken de realisatiekosten door de jaren heen af.

Sloop van de Stelp — Voordeel **incidenteel** — 318.634

De kosten voor de sloop van de oude locatie Stelp waren volledig voorzien in 2025. Aangezien een gedeelte van de werkzaamheden nog in 2026 heeft plaatsgevonden, geeft dit een voordeel in de jaarrekening op deze activiteitengroep. Tegenover deze kosten een onttrekking aan de Reserve Projecten staat (wat valt onder de activiteitengroep 'Dekkingsmiddelen', wat betekent dat het effect nihil is op de exploitatie.

Bijdrage in exploitatie Ameland Warmtelevering BV — Voordeel **incidenteel** — 20.000

In de begroting is rekening gehouden met een structurele bijdrage in de negatieve exploitatie van de Ameland Warmtelevering BV. Aangezien er nog geen jaarrekeningcijfers over 2025 bekend zijn van de BV, is er sprake van een voordeel in de jaarrekening van de gemeente.

Onderhoud jachthaven — Voordeel **incidenteel** — 27.402

Ten opzicht van het onderhoudsplan havens zijn minder onderhoudskosten gemaakt dan begroot. In 2026 worden opnieuw inspecties uitgevoerd, en naar aanleiding daarvan wordt bepaald welke onderhoudswerkzaamheden uit het vastgestelde onderhoudsplan worden opgepakt. Meer of minderkosten worden verrekend met het onderhoudsfonds, dus het effect op de exploitatie is nihil.

Onderhoud watergangen — Nadeel — -17.924

Begroting voor dagelijks onderhoud van het maaien van sloten is nog gebaseerd op historische gegevens. Doordat de kosten jaarlijks stijgen, is hier sprake van een nadeel.

structureel

Onderhoud riolering — Voordeel — 294.483

Bij onderhoudskosten voor riolering zien we een fors voordeel. Ten opzichte van het jaarplan riolering zijn een heel aantal werkzaamheden verschoven naar komende jaren. Omdat voor riolering een egalisatievoorziening geldt waarbij baten en lasten geëgaliseerd worden, is het effect op de exploitatie nihil

incidenteel

Onttrekking egalisatievoorziening riolering — Nadeel — -181.500

De mutatie van deze voorziening zorgt er voor dat de baten en de lasten van de activiteit riolering jaarlijks in balans zijn. De lagere kosten van riolering zoals dagelijks onderhoud en afschrijvingen zorgen ervoor dat niet het begrote bedrag van € 531.000 onttrokken hoeft te worden uit de egalisatievoorziening, maar slechts een bedrag van € 350.000.

incidenteel

Activiteitengroep Openbare ruimte				
	Begroting 2025	**Begroting 2025 na wijz.**	**Jaarrekening 2025**	**Verschil**
Lasten	2.062.829	2.192.791	2.027.223	165.568
Baten	100	100	136	36
Saldo	**-2.062.729**	**-2.192.691**	**-2.027.087**	**165.604**

Het voordelige verschil van € 165.604 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Toegerekende salariskosten binnen- en buitendienst — Voordeel — 54.283

Door minder toegerekende uren is er sprake van een voordelig verschil.

incidenteel/ structureel

Toegerekende kosten materiaal/materieel — Voordeel — 22.614

Door minder toegerekende uren door de buitendienst is er sprake van een voordelig verschil.

incidenteel

Paardenbak Buren — Voordeel — 29.798

De vernieuwing en het onderhoud van de paardenbak in Buren was helemaal voorzien in 2025. Omdat een gedeelte van de werkzaamheden nog in 2026 heeft plaatsgevonden, is er sprake van een voordeel.

incidenteel

Dagelijks onderhoud — Nadeel — -39.249

Voor het bestrijden van iepziekte blijkt regelmatig inhuur van materieel nodig, waardoor de kosten oplopen. Daarnaast hebben zich een aantal grotere onderhoudsposten voor speeltoestellen voorgedaan, waardoor sprake van een overschrijding.

structureel

Afschrijvingen — Voordeel — 35.664

Omdat enkele voor 2025 begrote investeringen nog niet hebben plaatsgevonden waaronder filters en pompen bij De Vleijen, is er sprake van een voordelig verschil in afschrijvingslasten.

incidenteel

Externe deskundigen — Voordeel — 36.000

Zowel de inhuur van externe expertise voor het opstellen van een LIOR als het actualiseren van de lijst met beschermde bomen heeft niet plaatsgevonden in 2025. Deze werkzaamheden worden naar verwachting in 2026 uitgevoerd. Dit zorgt voor een voordeel.

incidenteel

Activiteitengroep Afval en milieu				
	Begroting 2025	**Begroting 2025 na wijz.**	**Jaarrekening 2025**	**Verschil**
Lasten	1.839.181	1.871.722	1.873.226	-1.504
Baten	151.800	191.800	160.191	-31.609
Saldo	**-1.687.381**	**-1.679.922**	**-1.713.035**	**-33.113**

Het nadelige verschil van € 33.113 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Toegerekende salariskosten binnendienst en buitendienst — Voordeel — 44.577

Door minder toegerekende uren is er sprake van een voordelig verschil.

incidenteel/ structureel

Kosten afvalverwijdering algemeen — Nadeel — -46.877

De tarieven van Omrin voor zowel huishoudelijk afval en bedrijfsafval zijn gestegen. Dit heeft vooral te maken met wettelijk opgelegde toeslagen. Per abuis is hier in de begrotingswijziging geen rekening mee gehouden.

incidenteel

Dagelijks onderhoud — Nadeel — -17.505

Afhankelijk van de noodzaak om meer of minder onderhoud uit te voeren, kapotte containers te vervangen en dergelijke fluctueren de kosten van dagelijks onderhoud jaarlijks.

incidenteel

Afvalinzameling landbouwfolie — Nadeel — -11.671

Deze kostenstijging wordt veroorzaakt doordat sinds 2024 de reguliere inzamelauto geen landbouwfolie meer kan verwerken. Aparte inzameling zorgt voor stijgende kosten, waar in de begroting nog geen rekening mee was gehouden.

incidenteel

Kosten glasinzameling — Nadeel — -14.236

Doordat er meermaals een afkeuring van vlakglas plaatsgevonden heeft, zijn er onvoorziene kosten ontstaan die leiden tot een overschrijding.

incidenteel

Opstellen beheer- en onderhoudsplan — Voordeel — 13.219

Voor het opstellen van een actueel beheer- en onderhoudsplan voor afvalinzameling en reiniging is bij de Kadernota budget beschikbaar gesteld. De werkzaamheden zijn in 2025 nog niet afgerond, daardoor is er sprake van een

incidenteel

Inkomensoverdrachten FUMO — Voordeel — 32.667

FUMO voert taken uit op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht. Een aantal taken collectief, en een aantal taken individueel voor gemeenten. Door een positieve afrekening van de werkelijke uren over zowel nog 2024 als 2025 voor de individuele taken is er sprake van een voordeel in de

incidenteel

Verkoop aandelen Fryslân Miljeu — Nadeel — -39.418

Door verzelfstandiging is geconcludeerd dat aandeelhouderschap voor gemeente Ameland niet langer passend is bij de N.V. Fryslan Miljeu. De verkoop van de aandelen leidt tot een eenmalig verlies van € 19.314. Daarnaast is minder dividend ontvangen dan aanvankelijk rekening mee was gehouden bij de Kadernota 2025.

incidenteel

Activiteitengroep Ruimtelijke ordening				
	Begroting 2025	**Begroting 2025 na wijz.**	**Jaarrekening 2025**	**Verschil**
Lasten	761.291	1.072.230	1.187.316	-115.086
Baten	5.000	5.000	261.830	256.830
Saldo	**-756.291**	**-1.067.230**	**-925.486**	**141.744**

Het voordelige verschil van € 141.744 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Toegerekende salariskosten binnendienst — Voordeel — 125.097

Door minder toerekening van salariskosten door de binnendienst ontstaat een voordeel. **incidenteel**

Grondexploitaties — Voordeel — 19.924

De voorgeschreven administratieve verwerking van baten en lasten van grondexploitaties, leidt in 2025 tot een negatief saldo op deze exploitaties (€233.937). Omdat voor het verlies van de grondexploitaitie van de Stringen reeds een verlies was begroot en enkele meevallende posten niet waren begroot, ontstaat er ten opzichte van de begroting een voordeel. Een inhoudelijke toelichting is opgenomen in de paragraaf Grondbeleid. **incidenteel**

Economie

Activiteitengroep Toerisme				
	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijz.	Jaarrekening 2025	Verschil
Lasten	419.195	381.045	389.391	-8.346
Baten	12.000	12.000	15.679	3.679
Saldo	**-407.195**	**-369.045**	**-373.712**	**-4.667**

Binnen deze activiteitengroep is geen sprake van bijzonderheden.

Activiteitengroep Overige sectoren				
	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijz.	Jaarrekening 2025	Verschil
Lasten	36.400	500	500	0
Baten	0	0	0	0
Saldo	**-36.400**	**-500**	**-500**	**0**

Binnen deze activiteitengroep is geen sprake van bijzonderheden.

Duurzaamheid

Activiteitengroep Energietransitie				
	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijz.	Jaarrekening 2025	Verschil
Lasten	284.288	408.508	680.773	-272.265
Baten	5.000	397.395	414.344	16.949
Saldo	**-279.288**	**-11.113**	**-266.429**	**-255.316**

Het nadelige verschil van € 255.316 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Toegerekende salariskosten binnendienst — Nadeel **incidenteel/ structureel** — -28.485

Door meer toegerekende uren dan begroot is er sprake van een nadelig verschil.

Externe deskundigen IANOS projecten — Nadeel **incidenteel** — -202.408

Het Europese project IANOS vraag in de begeleiding de nodige externe expertise. Tegenover deze kosten staat een te ontvangen Europese subsidie. Begin 2026 vindt hiervoor een accountantscontrole plaats, en daarop volgt de vaststelling. Voorzichtigheidshalve is in de jaarrekening geen rekening gehouden met de baten, maar worden deze pas in de exploitatie geboekt wanneer vaststelling heeft plaatsgevonden. Dit is naar alle waarschijnlijkheid in 2026.

Volkshuisvesting

Activiteitengroep Gemeentelijk Woningbedrijf Ameland				
	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijz.	Jaarrekening 2025	Verschil
Lasten	2.708.196	2.607.556	2.257.919	349.637
Baten	2.681.216	2.681.216	2.947.349	266.133
Saldo	**-26.980**	**73.660**	**689.430**	**615.770**

Het voordelige verschil van € 615.770 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Toegerekende salariskosten binnendienst — Nadeel — -50.244

Door meer toegerekende uren dan begroot is er sprake van een nadelig verschil.

incidenteel/ structureel

Onderhoud, vervanging badkamers, c.v.'s, etc. — Voordeel — 223.879

Voor dagelijks onderhoud, planmatig onderhoud en vervanging badkamers en dergelijke zijn gemiddelde bedragen voor meerdere jaren geraamd. In werkelijkheid schommelen deze uitgaven logischerwijze nogal, mede afhankelijk van huurmutaties waardoor de mogelijkheid ontstaat om zaken aan te pakken.

incidenteel/ structureel

Eenmalige lasten — Voordeel — 293.008

In 2025 is in de begroting reeds rekening gehouden met de onrendabele top van het project Paasduinweg. Echter is in 2025 dit project niet afgerond en heeft dus ook geen financiële afwikkeling plaatsgevonden. Dit leidt tot een eenmalig voordeel in de jaarrekening (€ 350.000). Daarnaast worden onder eenmalige lasten plattegrondsaanpassingen en duurzaamheidsmaatregelen verantwoord. Hier is een overschrijding van de kosten van € 56.992.

incidenteel

Huren — Voordeel — 156.071

Geconcludeerd kan worden, dat de huuropbrengsten voor het gemeentelijk Woningbedrijf te voorzichtig zijn geraamd. Hierdoor ontstaat een voordeel in de jaarrekening.

structureel

Activiteitengroep Volkshuisvestingsbeleid				
	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijz.	Jaarrekening 2025	Verschil
Lasten	189.000	36.767	89.233	-52.466
Baten	0	0	0	0
Saldo	**-189.000**	**-36.767**	**-89.233**	**-52.466**

Het nadelige verschil van € 52.466 wordt door de volgende post veroorzaakt:

Externe deskundigen — Nadeel — -52.466

Voor advisering door externe expertise op het gebied van projectbegeleiding bij woningbouwopgaven wordt in de begroting rekening gehouden bij het product 'Bestuursondersteuning' onder de activiteitengroep 'Overhead'. De werkelijke kosten zijn hier terecht gekomen, wat leidt tot een nadeel op de activiteitengroep 'Volkshuisvestingsbeleid'.

incidenteel

Overhead

Overhead				
	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijz.	Jaarrekening 2025	Verschil
Lasten	5.235.279	6.003.540	5.764.761	238.779
Baten	36.800	38.200	63.614	25.414
Saldo	**-5.198.479**	**-5.965.340**	**-5.701.147**	**264.193**

Het voordelige verschil van € 264.193 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Vrijval WW PAWW-fonds — Voordeel **incidenteel** — 20.381

Met ingang van 1 januari 2024 is de bijzondere uitkering gekoppeld aan specifieke ziekteomstandigheden uit de CAO verdwenen. Omdat er nu geen sprake meer is van lopende ziektegevallen van vóór 1 januari 2024 die eventueel aanspraak hadden kunnen maken, is het gereserveerde bedrag voor deze bijzonder uitkering vrijgevallen.

Salariskosten bestuursondersteuning — Voordeel **incidenteel/ structureel** — 260.664

Er zijn in 2025 minder uren toegeschreven aan Bestuursondersteuning dan begroot. Daarnaast wordt in de begroting ook de tijdelijk niet aan organisatieonderdelen toegedeelde formatie binnen de gehele organisatie hier geraamd. Daar staan per definitie geen werkelijke salariskosten tegenover, dus leidt tot een aanvullend voordeel op deze post.

Inkopen ICT en onderhoud softwarepakketten — Nadeel **incidenteel** — -64.741

De kosten voor de inkopen ICT van SSC Leeuwarden (via GR De waddeneilanden) en onderhoud van softwarepakketten zijn hoger uitgekomen dan begroot.

Personeel derden — Nadeel **incidenteel** — -28.865

Ten opzichte van de begroting is er sprake van hogere kosten. Dit heeft vooral te maken met openstaande vacatures die lastig blijken in te vullen.

Bijscholing en cursussen — Voordeel **incidenteel** — 49.064

Het uitgangspunt is dat het begrote opleidingsbudget 2% van de loonkosten bedraagt. In 2025 ontstaat hier een voordeel ten opzichte van deze begroting € 168.000). Deze kosten fluctueren jaarlijks, omdat het ene jaar meer opleidingstrajecten worden gevolgd dan andere jaren.

Dekkingsmiddelen

Activiteitengroep Gemeentefonds				
	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijz.	Jaarrekening 2025	Verschil
Lasten	0	0	0	0
Baten	11.643.614	12.258.906	12.355.561	96.655
Saldo	**11.643.614**	**12.258.906**	**12.355.561**	**96.655**

Het voordelige verschil van € 96.655 wordt als volgt veroorzaakt:

Algemene uitkering 2025 — Voordeel — 96.655

Voor het lopende begrotingsjaar is er sprake van een iets hogere uitkering dan begroot, waarschijnlijk door de effecten van de decembercirculaire. Omdat deze effecten bij de slotwijziging nog niet bekend waren, kon hiermee geen rekening worden gehouden.

incidenteel/ structureel

Activiteitengroep Belastingen				
	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijz.	Jaarrekening 2025	Verschil
Lasten	221.597	221.597	215.649	5.948
Baten	7.813.242	7.808.357	8.126.185	317.828
Saldo	**7.591.645**	**7.586.760**	**7.910.536**	**323.776**

Het voordelige verschil van € 323.776 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Externe deskundigen — Nadeel — -30.171

Per 2026 heeft Gemeente Leeuwarden de volledige werkzaamheden voor herwaardering WOZ overgenomen. In 2025 zijn hier al voorbereidende werkzaamheden voor getroffen, wat leidt tot een overschrijding van de kosten.

structureel

Toeristenbelasting — Voordeel — 344.897

Zowel voor hotels, vakantieonderkomens, mobiele onderkomens en kampeerboerderijen geldt een hogere opbrengst dan begroot. De raming vooral voor vakantieonderkomens blijkbaar aan de voorzichtige kant, want deze opbrengst is niet alleen ten opzichte van de begroting maar ook ten opzichte van 2024 een stuk hoger.

incidenteel

Forensenbelasting — Nadeel — -10.610

Niet alleen ten opzichte van de begroting, maar ook in vergelijking met 2024 blijken de opbrengsten wat lager dan begroot.

structureel

Activiteitengroep Retributies				
	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijz.	Jaarrekening 2025	Verschil
Lasten	7.801	7.801	2.360	5.441
Baten	2.725.855	2.786.250	2.748.813	-37.437
Saldo	**2.718.054**	**2.778.449**	**2.746.453**	**-31.994**

Het nadelige verschil van € 31.994 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Rioolheffing — Nadeel -21.239

Het waterverbruik blijkt in 2025 lager te zijn ten opzichte van eerdere jaren. Het geschatte waterverbruik waar op voorhand mee was gerekend bleek dan ook te hoog, dus in 2025 hebben correcties plaatsgevonden. Minder waterverbruik zorgt

incidenteel

Leges omgevingsvergunningen — Nadeel -17.632

Voor de meeropbrengsten ten opzichte van de begroting is geen bijzondere verklaring te geven. Waarschijnlijk is deze opbrengst iets te laag ingeschat.

incidenteel

Activiteitengroep Huren en pachten				
	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijz.	Jaarrekening 2025	Verschil
Lasten	0	0	0	0
Baten	292.438	292.438	254.168	-38.270
Saldo	**292.438**	**292.438**	**254.168**	**-38.270**

Het nadelige verschil van € 38.270 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Huren accommodaties — Nadeel 38.010

Per abuis zijn opbrengsten voor de huur van accommodaties sport verantwoord onder de activiteitengroep 'Algemene voorzieningen'. Daarnaast heeft een administratieve interne verrekening voor huur van de accommodatie door Sociaal Werk in Hollum niet plaatsgevonden. Beide heeft op de exploitatie een nihil effect.

incidenteel

Activiteitengroep Overige inkomsten en uitgaven				
	Begroting 2025	Begroting 2025 na wijz.	Jaarrekening 2025	Verschil
Lasten	2.170.155	1.186.839	2.420.283	-1.233.444
Baten	2.831.554	10.116.719	9.096.082	-1.020.637
Saldo	**661.399**	**8.929.880**	**6.675.799**	**-2.254.081**

Het nadelige verschil van € 2.254.081 wordt onder meer door de volgende posten veroorzaakt:

Rentekosten kortlopende geldleningen In de loop van 2023 is langlopende financiering aangetrokken in verband met onder meer de bouw van Ambla. Door een aanmerkelijk gunstiger verloop van de liquiditeitspositie dan destijds ingeschat, is het mogelijk om overtollige geldmiddelen te 'parkeren' bij de schatkist (het zogenaamde schatkistbankieren). In 2025 ijlt dit als het ware nog na, waardoor sprake van een financieel voordeel.	Voordeel **incidenteel**	61.315
Afrekening OVEF Aan de energieleverancier zijn tot dusver alleen voorschotten betaald voor gas en elektriciteit voor alle gemeentelijke gebouwen. Dit geldt voor zowel 2024 als 2025. Op de balans is een nog te betalen bedrag opgenomen voor een mogelijke afrekening. Omdat het onmogelijk is om op voorhand per gemeentelijk gebouw, en dus per activiteit in de begroting, de afrekening te bepalen, is onder 'onvoorziene baten en lasten' een totale moetpost in de kosten opgenomen wat leidt tot een financieel nadeel op deze post.	Nadeel **incidenteel**	-170.000
Dubieuze debiteuren De gemeente heeft een post voor dubieuze debiteuren opgenomen in de balans, zodat vorderingen zijn gewaardeerd tegen de te verwachten realiseerbare waarde. In 2025 is hier een oninbare debiteur van grote omvang op afgeboekt. Om de voorziening voor dubieuze debiteuren weer op peil te brengen, is een dotatie gedaan.	Nadeel **incidenteel**	-28.299
Saldi kostenplaatsen Het verschil op 'saldi kostenplaatsen' is het effect van meer of minder doorgerekende kosten dan begroot aan activiteiten zoals in de begroting benoemd. Het gaat hier vooral om salariskosten (€ 657.000). Primair begroot worden alle salariskosten toegerekend aan producten in de begroting. Omdat dit bij een begrotingswijziging gedurende het jaar nagenoeg onmogelijk is om specifiek toe te rekenen, worden wijzigingen voor salariskosten geraamd bij de saldi van de kostenplaatsen. In werkelijkheid worden salariskosten ook weer toegeschreven aan de producten in de begroting waar door medewerkers tijd op wordt geschreven. Er is nu sprake van een nadeel op de kostenplaatsen, hetgeen eigenlijk alleen een administratief karakter heeft.	Nadeel **incidenteel**	-716.946
Toevoeging ABR Gemeentelijk Woningbedrijf Voor het gemeentelijk Woningbedrijf sprake van een eigen bedrijfsreserve GWA. Het resultaat van het GWA wordt hier jaarlijks aan toegevoegd wanneer het positief is, of onttrokken wanneer het een negatief resultaat betreft. Zoals binnen de activiteitengroep Gemeentelijk Woningbedrijf ook wordt aangegeven, is er sprake van een flink groter positief saldo dan begroot. Dit zorgt in plaats van een onttrekking, voor een toevoeging aan de reserve ABR Gemeentelijk Woningbedrijf, wat binnen deze activiteit zorgt voor een nadeel. Echter is het effect op de exploitatie nihil.	Nadeel **incidenteel**	-615.770
Onttrekking reserves Voor de diverse onderhoudsreserves is de jaarlijkse onttrekking gelijk aan de corresponderende lasten in de jaarrekening. Omdat deze lasten lager zijn uitgekomen dan begroot, is ook de onttrekking aan deze reserves lager Daarnaast was voor een aantal projecten ter dekking een onttrekking aan de Reserve Projecten begroot, waaronder de sloop van de Stelp en de onttrekking voor aanschaf stenen voor impuls beeldkwaliteit bestratingsmateriaal. Omdat deze werkzaamheden nog niet zijn afgerond en een gedeelte van de kosten nog niet gerealiseerd, wordt er ook minder onttrokken aan de Reserve Projecten, wat hier per saldo leidt tot een nadeel. Het effect op de exploitatie hiervan is echter nihil.	Nadeel **incidenteel**	-684.525

2.6 Overige toelichtingen

Overzicht van structurele en incidentele baten en lasten

Algemeen

Op grond van artikel 19 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) bevat de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de begroting ten minste een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma.

Door de baten en de lasten te filteren (corrigeren) voor incidentele posten, kan er worden vastgesteld of er in de meerjarenbegroting sprake is van structureel en reëel evenwicht.
Van structureel evenwicht is sprake als de structurele lasten worden gedekt door structurele baten.

Onderstaand is een samenvattende tabel opgenomen waarin het structurele begrotingssaldo van 2025 wordt weergegeven:

Structurele en incidentele baten en lasten	2025
Saldo van baten en lasten vòòr mutatie reserves	-4.139.905
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	6.299.079
Rekeningsaldo	**2.159.174**
- waarvan incidentele baten en lasten	-1.627.595
Structureel saldo 2025	**3.786.769**

De toevoegingen en onttrekkingen aan reserves worden alle beschouwd als incidenteel van aard. Deze mutaties zijn dan ook onderdeel van de ‘incidentele baten en lasten’. Een overzicht van de reserves en mutaties van reserves is opgenomen als staat van Reserves en voorzieningen in de bijlagen van deze jaarstukken.

In algemene zin zijn incidentele baten en lasten (begrotings)posten die eenmalig of gedurende enkele jaren voorkomen. Administratief worden deze vastgelegd via specifiek hiervoor geldende grootboekrekeningen. De incidentele baten en lasten worden per programma gespecificeerd in de tabel op de volgende pagina.

Specificatie incidentele baten en lasten 2025	Baten	Lasten	Saldo
Programma 1	**0**	**88.684**	**-88.684**
Versterken strategische rol griffier	0	13.775	-13.775
Communicatie rondom Sunneklaastraditie 2025	0	12.906	-12.906
Benoeming waarnemende burgemeester	0	50.848	-50.848
Drugsonderzoek rioolwater Wetterskip Fryslan	0	2.871	-2.871
Aanschaf Sigma bedrijfskleding	0	8.284	-8.284
Programma 2	**3.211.284**	**10.026.012**	**-6.814.727**
SPUK Onderwijsachterstandenbeleid	64.000	0	64.000
SPUK Stimulering sport	169.111	0	169.111
SPUK Informatiepunt digitale overheid en vliegwielbijdrage	12.039	12.039	0
Brede SPUK/GALA	81.949	21.800	60.149
SPUK ontheemden noodopvang vluchtelingen	58.191	48.635	9.556
Bijdrage versnellingsgelden en zorgverzekering Ambla	2.710.000	0	2.710.000
Onderzoeksrapport naar het sportveld in Hollum	0	10.972	-10.972
Opschonen van het archief	0	9.656	-9.656
Onderzoekskosten voor beschermd wonen	0	29.593	-29.593
SPUK FriZA	115.994	29.483	86.511
Deel bouw Ambla ten laste van de exploitatie	0	9.863.834	-9.863.834
Programma 3	**0**	**3.913**	**-3.913**
Kosten externe inhuur opstellen leerlingprognoses	0	3.913	-3.913

Programma 4	**258.627**	**1.035.811**	**-777.184**
Opstellen SSK Raming losstoep Ballumerbocht	0	2.360	-2.360
Gemeente Leeuwarden ondersteuning BAG	0	32.403	-32.403
Impuls beeldkwaliteit bestratingmateriaal, aanschaf stenen	0	171.000	-171.000
Kosten verkeersveiligheid en doortrappen	0	15.789	-15.789
Drainage vliegveld en externe inhuur voor planvorming	0	20.128	-20.128
Kosten sloop oude locatie Stelp	0	231.366	-231.366
Vernieuwen paardebak in Nes-Buren	0	70.202	-70.202
Baten en lasten grondexploitaties	258.627	492.565	-233.938
Programma 6	**239.769**	**427.525**	**-187.755**
SPUK CDOKE	207.717	184.533	23.184
Projecten i.s.m. Europese Unie	11.494	209.344	-197.849
SPUK NIP	20.558	0	20.558
Plaatsing van energiemeters	0	33.648	-33.648
Programma 7	**0**	**94.700**	**-94.700**
Kosten evaluatie huisvestingsverordening en projectmanagement woningbouwopgave	0	50.233	-50.233
Externe inhuur opstellen nieuw MJOP GWA	0	44.468	-44.468
Overhead	**27.942**	**34.241**	**-6.299**
Inventarisatie van de kunstcollectie	0	5.164	-5.164
DOM-project	0	3.865	-3.865
Participatietraject Nes Buren accommodatiebeleid	7.561	25.211	-17.650
Vrijval derde jaar WW PAWW-fonds	20.381	0	20.381
Dekkingsmiddelen	**8.940.517**	**2.594.849**	**6.345.668**
Kosten schades	0	10.776	-10.776
Afscheid burgemeester	0	10.429	-10.429
Het op niveau brengen voorziening dubieuze debiteuren	0	28.299	-28.299
BTW-afrekeningen diverse jaren	16.443	0	16.443
Opbrengst toeslagenproblematiek	12.348	0	12.348
SPUK Ontheemden ontvangen	40.826	0	40.826
Inruil van een veegmachine	7.500	0	7.500
Diverse dwangsommen	18.976	0	18.976
Mutaties reserves	8.844.424	2.545.345	6.299.079
Totaal	**12.678.140**	**14.305.735**	**-1.627.595**

Ter toelichting op een aantal grotere posten in de tabel van incidentele baten en lasten geldt het volgende.

Programma 1

Benoeming waarnemende burgemeester

Het vertrek van de burgemeester en het benoemen van een waarnemer leidt tot kosten. De gemeenteraad heeft gesteld dat de waarnemend burgemeester gebruik dient te maken van de ambtwoning. Uit de wet volgt dat waarnemend burgemeesters (in tegenstelling tot kroonbenoemde burgemeesters) hiervoor geen huurvergoeding verschuldigd zijn en dat de woning gemeubileerd en gestoffeerd beschikbaar gesteld dient te worden. Tevens zijn onder 'dekkingsmiddelen' nog enkele kosten verantwoord die hiermee gemoeid zijn gegaan.

Programma 2

Baten en lasten diverse SPUK regelingen

In toenemende mate verstrekt het rijk financiële middelen via een tijdelijke, specifieke uitkering. De in het jaar gemaakte, samenhangende kosten zijn zoveel mogelijk ten laste van deze specifieke middelen verantwoord.

Financiële afwikkeling Ambla

Zoals aangegeven in de raadsbrief van november 2025, is het project nieuwbouw Ambla gereed. De financiële afwikkeling is verwerkt in de jaarrekening 2025. Er is een bijdrage ontvangen van de zorgverzekeraar, en van het Rijk (versnellingsgelden). Daarnaast wordt een gedeelte van de bouw in exploitatie opgenomen, waar een onttrekking aan de Reserve Nieuwbouw Ambla en Reserve Projecten tegenover staat. Deze onttrekkingen zijn in dit overzicht verwerkt onder Dekkingsmiddelen.

Onderzoek beschermd wonen

Betreft inhuur van externe adviseurs voor onderzoek naar de mogelijkheden naar begeleid en berschermd wonen.

Programma 4

Ontwikkeling vliegveld

Dit betreft kosten voor drainage aan het vliegveld en begeleiding bij de planvorming en ontwikkeling van de toekomst van het vliegveld.

Impuls beeldkwaliteit bestratingsmateriaal

In samenhang met onderhoudswerkzaamheden wordt, waar nodig, gekozen voor een andere (betere) kwaliteit bestratingsmateriaal, waarmee een meer uniform straatbeeld ontstaat. Hier staat een onttrekking aan de Reserve Projecten tegenover, verantwoord onder Dekkingsmiddelen in dit overzicht.

Paardenbak Buren

Betreft kosten voor onderzoek en verbetering van de paardenbak in Buren.

Kosten sloop Stelp

Dit betreffen kosten voor het slopen van de oude locatie van 'de Stelp'. Hier staat een onttrekking aan de Reserve Projecten tegenover, verantwoord onder Dekkingsmiddelen in dit overzicht.

Basisadministratie Adressen en Gebouwen

Ondersteund door gemeente Leeuwarden wordt een inhaalslag gemaakt om de kwaliteit van deze basisregistratie te verbeteren.

Baten en lasten grondexploitaties

De baten en lasten van grondexploitaties worden volledig beschouwd als incidenteel.

Programma 6

Diverse baten en lasten projecten energietransitie

Voor diverse projecten op het gebied van duurzaamheid (NESSIE, IANOS, NIP, CDOKE en dergelijke) worden kosten gemaakt en van rijk, provincie of Europese Unie bijdragen ontvangen.

Programma 7

Kosten evaluatie huisvestingsverordening en projectmanagement woningbouwopgave

Betreft de inzet van externe adviseurs voor specifieke werkzaamheden.

Externe inhuur opstellen MJOP Woningen

Betreft externe inhuur voor het opstellen van een meerjarenonderhoudsplan van de gemeentelijke huurwoningen, inclusief de Ambla.

Overhead

Participatietraject accommodatiebeleid

Er is een participatietraject gestart in Nes en Buren voor het accommodatiebeleid. De kosten voor externe inhuur hiervan worden als incidenteel beschouwd, evenals de bijdrage vanuit de Regio Deal de Waddeneilanden die hier tegenover staat.

Vrijval WW PAWW-fonds

Met ingang van 1 januari 2024 is de bijzondere uitkering gekoppeld aan specifieke ziekteomstandigheden uit de CAO verdwenen. Omdat er nu geen sprake meer is van lopende ziektegevallen van vóór 1 januari 2024 die eventueel aanspraak hadden kunnen maken, is het gereserveerde bedrag voor deze bijzonder uitkering vrijgevallen.

Dekkingsmiddelen

Dubieuze debiteuren

De gemeente heeft een post voor dubieuze debiteuren opgenomen in de balans, zodat vorderingen zijn gewaardeerd tegen de te verwachten realiseerbare waarde. In 2025 is hier een oninbare debiteur van grote omvang op afgeboekt. Om de voorziening voor dubieuze debiteuren weer op peil te brengen, is een dotatie gedaan.

Kosten schades

Betreft kosten voor eigen schades en eigen bijdragen in aansprakelijkstellingen.

Toevoeging en onttrekking aan onderhoudsfondsen

De toegevoegde bedragen worden bepaald op grond van onderhouds- en beheersplannen; de werkelijke kosten komen ten laste van deze fondsen.

Onttrekkingen Reserve projecten

Betreft onttrekkingen ter compensatie van eenmalige kosten voor onder andere sloop De Stelp, impuls beeldkwaliteit bestratingsmateriaal, tekort van grondexploitatie de Stringen, en onttrekking voor de Nieuwbouw van Ambla.

Afscheid burgemeester

Voor het afscheid van de burgemeester zijn kosten gemaakt.

Recapitulatie per taakveld

Recapitulatie per taakveld

Recapitulatie per taakveld 2025	Jaarrekening 2025				
	Lasten	Baten	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo
0.0 Bestuur en ondersteuning					
0.1 Bestuur	**1.498.759,55**	**309.830,55**	**0,00**	**0,00**	**-1.188.929,00**
0.10 Mutaties reserves	**0,00**	**0,00**	**8.844.423,62**	**2.545.345,00**	**6.299.078,62**
0.2 Burgerzaken	**215.150,59**	**105.814,80**	**0,00**	**0,00**	**-109.335,79**
0.4 Overhead	**5.764.760,73**	**63.613,66**	**0,00**	**0,00**	**-5.701.147,07**
0.5 Treasury	**-456.271,90**	**64.840,49**	**0,00**	**0,00**	**521.112,39**
0.61 OZB woningen	**142.664,17**	**1.094.761,11**	**0,00**	**0,00**	**952.096,94**
0.62 OZB niet-woningen	**21.534,94**	**533.429,59**	**0,00**	**0,00**	**511.894,65**
0.64 Belastingen overig	**0,00**	**41.381,00**	**0,00**	**0,00**	**41.381,00**
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	**0,00**	**12.355.561,27**	**0,00**	**0,00**	**12.355.561,27**
0.8 Overige baten en lasten	**286.858,32**	**79.649,79**	**0,00**	**0,00**	**-207.208,53**
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	**44.351,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-44.351,00**
Totaal 0.0 Bestuur en ondersteuning	**7.517.807,40**	**14.648.882,26**	**8.844.423,62**	**2.545.345,00**	**13.430.153,48**
1.0 Veiligheid					
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	**967.977,17**	**60.429,12**	**0,00**	**0,00**	**-907.548,05**
1.2 Openbare orde en veiligheid	**197.347,25**	**23.768,55**	**0,00**	**0,00**	**-173.578,70**
Totaal 1.0 Veiligheid	**1.165.324,42**	**84.197,67**	**0,00**	**0,00**	**-1.081.126,75**
2.0 Verkeer, vervoer en waterstaat					
2.1 Verkeer en Vervoer	**1.929.878,77**	**147.174,85**	**0,00**	**0,00**	**-1.782.703,92**
2.2 Parkeren	**14.689,74**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-14.689,74**
2.3 Recreatieve havens	**233.428,55**	**65.882,72**	**0,00**	**0,00**	**-167.545,83**
2.4 Economische havens en waterwegen	**183.969,04**	**12.031,49**	**0,00**	**0,00**	**-171.937,55**
Totaal 2.0 Verkeer, vervoer en waterstaat	**2.361.966,10**	**225.089,06**	**0,00**	**0,00**	**-2.136.877,04**
3.0 Economie					
3.1 Economische ontwikkeling	**500,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-500,00**
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	**315.341,21**	**131.437,96**	**0,00**	**0,00**	**-183.903,25**
3.4 Economische promotie	**440.840,55**	**6.472.291,63**	**0,00**	**0,00**	**6.031.451,08**
Totaal 3.0 Economie	**756.681,76**	**6.603.729,59**	**0,00**	**0,00**	**5.847.047,83**

Recapitulatie per taakveld 2025	Jaarrekening 2025				
	Lasten	Baten	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo
4.0 Onderwijs					
4.1 Openbaar basisonderwijs	**28.169,37**	**11.601,14**	**0,00**	**0,00**	**-16.568,23**
4.2 Onderwijshuisvesting	**304.119,07**	**43.322,60**	**0,00**	**0,00**	**-260.796,47**
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	**2.731.567,80**	**2.526.044,61**	**0,00**	**0,00**	**-205.523,19**
Totaal 4.0 Onderwijs	**3.063.856,24**	**2.580.968,35**	**0,00**	**0,00**	**-482.887,89**
5.0 Sport, cultuur en recreatie					
5.1 Sportbeleid en activering	**18.059,95**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-18.059,95**
5.2 Sportaccommodaties	**502.841,69**	**273.388,13**	**0,00**	**0,00**	**-229.453,56**
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	**77.369,15**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-77.369,15**
5.4 Musea	**448.874,49**	**68.292,71**	**0,00**	**0,00**	**-380.581,78**
5.6 Media	**262.283,32**	**12.039,01**	**0,00**	**0,00**	**-250.244,31**
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	**1.895.315,46**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-1.895.315,46**
Totaal 5.0 Sport, cultuur en recreatie	**3.204.744,06**	**353.719,85**	**0,00**	**0,00**	**-2.851.024,21**
6.0 Sociaal Domein					
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	**11.513.846,46**	**2.788.191,00**	**0,00**	**0,00**	**-8.725.655,46**
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	**1.267,41**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-1.267,41**
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	**18.354,78**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-18.354,78**
6.3 Inkomensregelingen	**323.139,44**	**320.769,14**	**0,00**	**0,00**	**-2.370,30**
6.4 WSW en beschut werk	**226.092,67**	**80.704,03**	**0,00**	**0,00**	**-145.388,64**
6.5 Arbeidsparticipatie	**62.873,03**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-62.873,03**
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	**260.487,20**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-260.487,20**
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	**403.826,16**	**27.862,20**	**0,00**	**0,00**	**-375.963,96**
6.713 Dagbesteding (Wmo)	**35.063,05**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-35.063,05**
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	**-12.507,99**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**12.507,99**
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	**20.926,06**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-20.926,06**

Recapitulatie per taakveld 2025	Jaarrekening 2025				
	Lasten	Baten	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	**325.921,65**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-325.921,65**
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	**16.646,91**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-16.646,91**
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	**10.875,72**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-10.875,72**
6.791 PGB Wmo	**41.708,68**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-41.708,68**
6.792 PGB Jeugd	**13.930,57**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-13.930,57**
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	**-27.046,75**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**27.046,75**
6.812 Maatschappelijke - en vrouwenopvang (Wmo)	**5.589,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-5.589,00**
6.821 Jeugdbescherming	**30.936,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-30.936,00**
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	**48.695,51**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-48.695,51**
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	**15.715,19**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**-15.715,19**
Totaal 6.0 Sociaal Domein	**13.336.340,75**	**3.217.526,37**	**0,00**	**0,00**	**-10.118.814,38**
7.0 Volksgezondheid en milieu					
7.1 Volksgezondheid	**318.069,07**	**177.943,44**	**0,00**	**0,00**	**-140.125,63**
7.2 Riolering	**848.577,84**	**1.203.025,39**	**0,00**	**0,00**	**354.447,55**
7.3 Afval	**1.493.943,98**	**1.605.698,27**	**0,00**	**0,00**	**111.754,29**
7.4 Milieubeheer	**1.046.576,52**	**416.314,54**	**0,00**	**0,00**	**-630.261,98**
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	**131.907,40**	**73.236,10**	**0,00**	**0,00**	**-58.671,30**
Totaal 7.0 Volksgezondheid en milieu	**3.839.074,81**	**3.476.217,74**	**0,00**	**0,00**	**-362.857,07**
8.0 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing					
8.1 Ruimte en leefomgeving	**245.154,20**	**1.170,40**	**0,00**	**0,00**	**-243.983,80**
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	**493.147,38**	**258.627,49**	**0,00**	**0,00**	**-234.519,89**
8.3 Wonen en bouwen	**2.803.830,86**	**3.197.894,57**	**0,00**	**0,00**	**394.063,71**
Totaal 8.0 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	**3.542.132,44**	**3.457.692,46**	**0,00**	**0,00**	**-84.439,98**
Saldo	**38.787.927,98**	**34.648.023,35**	**8.844.423,62**	**2.545.345,00**	**2.159.173,99**

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich na 31 december 2025 geen gebeurtenissen van betekenis voorgedaan die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

EMU-Saldo

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven van de overheid op transactiebasis in een bepaalde periode (boekjaar). Eenvoudig gezegd geeft het EMU-saldo aan of er in een bepaald jaar meer geld is uitgegeven dan er is binnengekomen, of dat er netto geld is overgehouden. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie. Tevens heeft het EMU-saldo een vergelijkbare functie als het kasstroomoverzicht.

Toelichting

Om de overheidsfinanciën in de Eurozone robuust te houden, zijn in Europees verband afspraken gemaakt over het toegestane maximale tekort van het EMU-saldo op nationaal niveau. Omdat het EMU-saldo van alle decentrale overheden onderdeel uitmaakt van het EMU-saldo op nationaal niveau is het daarmee ook relevant voor de decentrale overheden om het eigen EMU-saldo volgen. Om de gemeenten een beeld te geven van hun aandeel in het gezamenlijke EMU-tekort worden jaarlijks individuele referentiewaarden gepubliceerd door het Ministerie van BZK. Wanneer het berekende EMU-saldo onder de referentiewaarde valt is de bijdrage van de gemeente aan het totale EMU-saldo geen aandachtspunt, mits de andere overheden zich aan hun referentiewaarden houden. Als het berekende EMU-saldo boven de referentiewaarden uitstijgt, is de bijdrage van de gemeente aan het landelijke EMU-saldo wel een aandachtspunt. Een of meer andere overheden moeten onder hun referentiewaarde blijven, om ervoor te zorgen dat de Nederlandse overheid als geheel onder de EMU-norm van 3% blijft.

Het EMU-saldo van één jaar zegt relatief weinig. Een structureel negatief EMU-saldo is echter wel reden tot zorg; dit geeft aan dat de gemeente jaar-op-jaar meer geld uitgeeft dan de gemeente ontvangt. Andersom kan het ook onwenselijk zijn dat het EMU-saldo enkele jaren op rij een flink positief saldo vertoont. Dit geeft immers aan dat de gemeente mogelijk onnodig geld oppot, terwijl het geld besteed kan worden aan voorzieningen in de gemeente.

Berekening EMU-saldo

In onderstaande tabel is de berekening van het EMU-saldo voor de gemeente Ameland opgenomen:

Berekening EMU-saldo (bedragen x € 1.000)				
		2024	**Begroting 2025**	**2025**
A.	Exploitatiesaldo vóór mutatie reserves	4.019	214	-4.140
B.	Mutatie (im)materiële vaste activa	10.102	1.448	-9.598
C.	Mutatie voorzieningen	-270	40	1.157
D.	Mutatie voorraden	-139	25	5
E.	Boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materële vaste activa	-	-	-
F.	**Berekend EMU-saldo (A-B+C-D-E)**	**-6.214**	**-1.219**	**6.610**
G.	EMU-saldo referentiewaarde (conform decembercirculaire 2023)	-1.475	-2.053	-2.053
H.	**Verschil EMU-saldo en referentiewaarde (F-G)**	**-4.739**	**834**	**8.663**

Het EMU-saldo van de gemeente Ameland is in boekjaar 2025 ruim € 4,5 miljoen positief. Dit betekent dat in EMU-termen de inkomsten hoger zijn dan de uitgaven. Omdat gemeente Ameland een tekort mag hebben van € 2.053.000 (referentiewaarde), is er een onderschrijding ten opzichte van de referentiewaarde van € 6,5 miljoen. Gemeente Ameland draagt hiermee positief bij aan het EMU-saldo van Nederland.

WNT-Verantwoording

Met ingang van 1 januari 2013 is de Wet Normering Topinkomens (WNT) van kracht. De WNT verplicht tot openbaarmaking van de bezoldiging van de zogenaamde “topfunctionarissen”. Topfunctionarissen zijn diegenen die leidinggeven aan de gehele organisatie en in de WNT als zodanig zijn aangemerkt. In het geval van gemeenten zijn de gemeentesecretaris en de griffier aangemerkt als topfunctionaris.

Conform de richtlijnen van het BBV worden in de onderstaande tabellen de feitelijke bezoldiging van functionarissen over 2025 en 2024 vergeleken met de geldende norm. Uit de vergelijking blijkt dat er geen sprake is van overschrijding van de geldende normen.

2025		
	Griffier	**Gemeente-secretaris**
	J. Metz	**I. Valk**
Aanvang en einde functievervulling	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12
Omvang dienstverband	1,00	1,00
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	98.033	119.719
Beloningen betaalbaar op termijn	15.055	18.678
subtotaal	113.088	138.397
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	246.000	246.000
-/- onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0
Totaal bezoldiging	**113.088**	**138.397**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de verdering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2025 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2025 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

2024		
	Griffier	**Gemeente-secretaris**
	J. Metz	**I. Valk**
Aanvang en einde functievervulling	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12
Omvang dienstverband	1,00	1,00
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	93.267	114.063
Beloningen betaalbaar op termijn	20.963	26.328
subtotaal	114.229	140.390
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	233.000
-/- onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0
Totaal bezoldiging	**114.229**	**140.390**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de verdering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Verantwoording rechtmatigheid

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

In de waarderingsgrondslagen bij de jaarrekening zijn de algemene grondslagen voor het opstellen van deze rechtmatigheidsverantwoording opgenomen.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald op 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 774.319. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van april 2025.

Bevindingen

De conclusie is dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties formeel gezien niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens van € 774.319. Er wordt een totaal aan onrechtmatigheden van € 899.311 geconstateerd, wat boven de gestelde grens uit komt. Echter is hiervan sprake van een acceptabel deel van € 733.306. Per saldo valt de onrechtmatigheid dus erg mee. Helemaal als we kijken in vergelijking met 2024, toen sprake was van 5,1 miljoen onrechtmatigheden.

Resumerend zijn deze bevindingen in de tabel op de volgende pagina nog eens weergegeven.

In de paragraaf rechtmatigheid is enige aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid.

Samenvatting rechtmatigheid	
Begrotingscriterium	
Verschillen activiteitengroepen	943.224
Overschrijding investeringskredieten	7.207
totaal	**950.432**
Waarvan rechtmatig	**69.304**
Resterend saldo begrotingsonrechtmatigheid	**881.128**
Waarvan acceptabel	**733.306**
Voorwaardencriterium	
Diverse onjuistheden	**18.184**
M&O criterium	
Geen bevindingen	**0**
Totaal onrechtmatigheden	**899.311**
waarvan acceptabel	733.306

3. Overige gegevens

Bestemming rekeningsaldo

Bestemming rekeningsaldo	
	Saldo
Baten van het boekjaar 2025	43.492.447
Lasten van het boekjaar 2025	41.333.273
Saldo rekening 2025	**2.159.174**

Voorgesteld wordt om het voordelige rekeningsaldo als volgt te bestemmen:

- Toevoeging aan de Bestemmingsreserve Projecten € 2.159.174

In de toelichting op de baten en lasten (2.5) wordt voor verschillende werkzaamheden aangegeven dat deze in 2025 niet volledig zijn uitgevoerd en dat daardoor minder kosten zijn gemaakt dan begroot wat leidt tot een voordeel. Afronding van deze werkzaamheden vindt plaats in 2026, wat betekent dat kosten verschuiven. Deze financiële effecten worden bij de begrotingswijziging bij de Kadernota 2026 verwerkt.

Controleverklaring

Zie bijlage.

Bijlagen

Staat van activa (samengevat)

Zie volgende (liggende) pagina.

	OMSCHRIJVING	AANSCH. WAARDE PER 01-01-2025	MUTATIES BEGROOT IN 2025	MUTATIES PLUS IN 2025	MUTATIES MIN IN 2025	AANSCH. WAARDE PER 31-12-2025	REST JAREN AFSCHR TERM.	BOEK-WAARDE PER 1-1-2025	AFSCHR. IN 2025	BOEK-WAARDE PER 31-12-2025	RENTE-PERC 2025	RENTE-BEDRAG 2025	KAPITAAL-LASTEN 2025
											2,000		
	IMMAT. VASTE ACTIVA												
	TOTAAL ONTWIKKELING, PLANKOSTEN E.D.	0		0	0	0	0	44.215	0	44.215	0	0	0
	TOTAAL IMMAT. VASTE ACTIVA	0		0	0	0	0	44.215	0	44.215	0	0	0
	MAT. VASTE ACTIVA												
1.	TOTAAL GRONDEN EN TERREINEN	2.558.112		253.522	0	2.811.635		2.558.112	0	2.811.635		51.162	51.162
2.	TOTAAL (BEDRIJFS)GEBOUWEN	30.933.785		922.583	19.433.204	12.321.550		23.854.272	340.273	5.003.378		476.736	809.070
3.	TOTAAL WONINGBOUW	17.235.491		9.569.370	0	26.804.861		15.013.597	271.647	24.311.320		300.272	571.919
4.	TOTAAL GROND-, WEG- EN WATERBOUWKUNDIGE WERKEN	27.626.144		385.900	0	28.012.044		13.772.592	926.528	13.231.963		275.452	1.201.980
5.	TOTAAL MATERIAAL / MATERIEEL	2.071.355		674.868	0	2.746.224		527.465	227.036	975.297		10.549	237.585
6.	TOTAAL OVERIGE MACHINES, APPARATEN, INSTALLATIES	2.214.945		60.587	0	2.275.532		1.118.397	130.386	1.048.598		22.368	152.754
7.	TOTAAL OVERIGE ACTIVA	5.876.579		323.099	100.216	6.099.462		3.082.984	358.947	2.946.920		52.659	411.605
	TOTAAL MAT. VASTE ACTIVA	88.516.412		12.189.929	19.533.420	81.071.308		59.927.418	2.254.817	50.329.110		1.189.198	3.436.075
	FINANCIELE VASTE ACTIVA												
	TOTAAL DEELNEMINGEN	878.507		0	34.051	844.456	0	878.507	0	844.456	20	17.570	17.570
	Totaal SVn Leningen	1.950.000		0	0	1.950.000		1.950.000	0	1.950.000		39.000	39.000
	TOTAAL HYPOTHECAIRE GELDLENINGEN	737.591		0	12.572	737.591	0	310.962	0	298.390	2,000	6.219	6.219
	TOTAAL FINANCIELE VASTE ACTIVA	3.566.098		0	46.623	3.532.047		3.139.469	0	3.092.846		62.789	62.789
									0				
	TOTAAL - GENERAAL	92.082.509		12.189.929	19.580.043	84.603.355		63.111.103	2.254.817	53.466.171		1.251.987	3.498.865

(Vervangings)investeringen

	(VERVANGINGS)INVESTERINGEN	Begroting 2025	Jaarrekening 2025
	Immateriële vaste activa		
		0	**0**
	Materiële vaste activa		
1.	**Gronden en terreinen**		
	GRONDEN: Aankoop grond Nes/Buren	180.000	0
	GRONDEN: Aankoop Bureweg		176.690
	GRONDEN: Aankoop Verdekspad		76.832
	Totaal Gronden en terreinen	**180.000**	**253.522**
2.	**(Bedrijfs)gebouwen**		
	OPENBAARTOILET BALLUMERBOCHT 2024	62.500	2.539
	AANKOOP GEBOUW KNRM NES AMELAND 2023	37.000	0
	AANKOOP STELP, OUDE LOCATIE 2023	488.223	492.313
	NIEUWE STELP (AMBLA) 2024	-19.199.511	-19.199.511
	Project woningen Paasduinweg 2025	100.000	74.947
	Sportaccommodatie Geel-Wit tijdelijke uitbreiding kleedkamers 2025		119.090
	Totaal (Bedrijfs)gebouwen	**-18.511.788**	**-18.510.621**
3.	**GWA**		
	GWA, NIEUWBOUW DE STELP 2024	9.569.370	9.569.370
	Totaal GWA	**9.569.370**	**9.569.370**
4.	**Grond- weg- en waterbouwkundige werken**		
	PUTTEN BLUSWATERVOORZIENING 2023		9.834
	PARKEERTERREIN WESTERLAAN HOLLUM 2022 / 2023 / 2025	0	27.840
	SPORTVOORZIENINGEN NIEUWE STELP 2023 / 2024 / 2025	30.000	48.704
	DE VLEIJEN: FILTERS, POMPEN, ETC. 2024	400.000	0
	VLIEGVELD: KWALITEITSIMPULS GEBOUW, 2025	220.000	0
	VLIEGVELD: KWALITEITSIMPULS, INFRASTRUCTUUR 2025	280.000	84.002
	HUISVSTNG BUITNDNST: INR. TERREIN 2024/2025 (economisch nut)	1.386.671	18.264
	OPENBARE RUIMTE EN INFRA. DE NIEUWE STELP 2023 / 2024 / 2025	200.000	197.256
	RIOLERING: IT Riool Baron Rengersweg/Nesserweg		0
	Totaal Grond- weg- en waterbouwkundige werken	**2.516.671**	**385.900**
5.	**Materiaal / materieel**		
	Veeg- en zuigmachine 2023	230.000	0
	Daf (multi-inzetbaar) 2025	336.000	349.924
	RIOLERING: KOLKENZUIGER 2023	293.000	0
	Tankplaats Ballumerbocht 2024		0
	Haak voor kraanhaakarmauto 2024		0
	Veeg- en zuigmachine 2025		228.709
	Nissan Townstar pickup kipper 2026		17.409
	Nissan Townstar pickup kipper 2026		17.409
	Nissan Townstar pickup kipper kooiconstructie 2026		19.939
	Kunstmeststrooier 2025		5.151
	Seefion brandkluizen 2025		16.805
	Laadpaalvoorzieningen buitendienst 2025		19.524
	Totaal Materiaal / materieel	**859.000**	**674.868**

6.	**Overige machines, apparaten en installaties**		
	Bewegwijzeringsmasten 2024		38.117
	ACCOMM.: SCHROBMACHINE, 2025		8.468
	Herinrichting voormalig RWS-terrein duurzaamheidsgedeelte		14.002
	Totaal Overige machines, apparaten en installaties	**0**	**60.587**
7.	**Overige activa**		
	STRANDREC.: DOUCHES BADSTRANDEN 2025	12.000	11.982
	OPENL.REC: Ballum Miniplay (klim + glijbaan) 't lenster 2025	15.000	0
	OPENL.REC: Ballum Jungleplay (klim + schommel) D. Klipweg 2025	18.000	14.405
	Hollum speelbos : Strandjutten (gezonken schip) 2025	25.000	16.820
	PUMPTRACKBAAN 2025	132.000	142.563
	Ondergrondse containers 4 nieuw, (Koudenburg 1, Ambla 2, voorraad 1)		41.621
	Ondergrondse containers nieuw 3, geplaatst bij Nobel		29.058
	ELEKTRISCHE STRANDSTOELEN 2023		0
	REIN: twee afzetcontainers glas (verpakkingsglas) 2023		0
	HUISVESTING: Meubilair 2024 fase 1	16.894	16.894
	HUISVESTING: Meubilair 2025 (fase 2)	125.000	37.471
	Totaal Overige activa	**343.894**	**310.812**
	Financiële vaste activa		
	Hyp. Geldleningen	-7.572	-12.572
	SVN Startersleningen	350.000	0
	AANDELEN FRYSLAN MILJEU		-34.051
	Totaal financiële vaste activa	***342.428***	**-46.623**
	TOTAAL (VERVANGINGS)INVESTERINGEN	**-4.700.425**	**-7.302.185**

Staat van reserves en voorzieningen

Staat van reserves en voorzieningen

5 RESERVES EN VOORZIENINGEN Rekening 2025						
Omschrijving	Saldo per 31-12-2024	Correctie eind 2024 en begin 2025	Toevoeging rekeningsaldo 2024	Toevoeging in 2025	Onttrekking in 2025	Saldo per 31-12-2025
ALGEMENE RESERVE	2.500.000			0	0	2.500.000
BESTEMMINGSRESERVES						
ABR WONINGBEDRIJF	759.857			521.545	0	1.281.402
POLITIEKE AMBTSDRAGERS	1.456.899	-1.456.899		0	0	0
ONDERHOUDSFONDS WEGEN	1.185.337			1.360.000	653.007	1.892.330
ONDERHOUDSFONDS GEBOUWEN	2.278.032			470.000	250.278	2.497.754
ONDERHOUDSFONDS HAVENS	59.287			193.800	131.078	122.009
BESTEMMINGSRESERVE OPO	457.475			0	457.475	0
BESTEMMINGSRESERVE BWS	888.736			0	101.467	787.269
RESERVE NIEUWBOUW DE STELP	3.664.369			0	3.664.369	0
RESERVE PROJECTEN WADDENEILANDEN	1.937.500			0	0	1.937.500
RESERVE PROJECTEN	11.060.472		2.519.610	0	4.145.692	9.434.390
TOTAAL BESTEMMINGSRESERVES	**23.747.963**	**-1.456.899**	**2.519.610**	**2.545.345**	**9.403.365**	**17.952.654**
VOORZIENINGEN						
						0
EGALISATIEVOORZIENING RIOLERING	1.214.682			0	350.000	864.682
VOORZIENING VERLOFSPAREN	144.662			41.630	0	186.293
VOORZIENING POLITIEKE AMBTSDRAGERS	0	1.456.899		72.000	122.547	1.406.352
VOORZIENING VERLIEZEN GRONDEXPLOITATIES	0			58.940	0	58.940
TOTAAL VOORZIENINGEN	**1.359.344**	**1.456.899**	**0**	**172.570**	**472.547**	**2.516.266**
TOTAAL - GENERAAL	**27.607.307**	**0**	**2.519.610**	**2.717.915**	**9.875.912**	**22.968.920**

Toelichting reserves en voorzieningen

Toelichting reserves 2025	
Algemene reserve	
Saldo 31 december	**2.500.000**
mutaties	0
Saldo 31 december	**2.500.000**
ABR Woningbedrijf	
Saldo 1 januari	**759.857**
toegerekende overhead	-168.974
exploitatiesaldo via functie 980	690.519
Saldo 31 december	**1.281.402**
Onderhoudsfonds wegen	
Saldo 1 januari	**1.185.337**
toevoeging volgens begroting	1.360.000
onderhoudskosten derden (product 621.000)	-653.007
Saldo 31 december	**1.892.330**
Onderhoudsfonds gebouwen	
Saldo 1 januari	**2.278.032**
toevoeging	470.000
lasten groot onderhoud gebouwen	-250.278
Saldo 31 december	**2.497.754**
Onderhoudsfonds havens	
Saldo 1 januari	**59.287**
toevoeging	193.800
lasten groot onderhoud havens	-131.078
Saldo 31 december	**122.009**
Bestemmingsreserve OPO	
Saldo 1 januari	**457.475**
mutatie	-457.475
Saldo 31 december	**0**
Bestemmingsreserve BWS	
Saldo 1 januari	**888.736**
mutatie	-101.467
Saldo 31 december	**787.269**
Bestemmingsreserve nieuwbouw De Stelp	
Saldo 1 januari	**3.664.369**
mutatie	-3.664.369
Saldo 31 december	**0**
Bestemmingsreserve projecten Waddeneilanden	
Saldo 1 januari	**1.937.500**
mutatie	0
Saldo 31 december	**1.937.500**

Toelichting reserves 2025	
Bestemmingsreserve projecten	
Saldo 31 december (vòòr bestemming resultaat)	**11.060.472**
bestemming rekeningsaldo voorgaand jaar	2.519.610
Saldo 1 januari (ná bestemming resultaat vorig jaar)	**13.580.082**
onttrekking i.v.m. nieuwbouw De Stelp	-3.489.465
onttrekking kwaliteit bestratingsmateriaal	-152.439
onttrekking civieltechnische werkzaamheden Paasduinweg	-18.561
onttrekking sloop Stelp	-231.366
onttrekking tekort grondexploitatie De Stingen	-253.861
onttrekking onrendabele top flexwoningen	0
Saldo 31 december voor bestemming resultaat)	**9.434.390**
VOORZIENING VERLOFSPAREN	
Saldo 1 januari	**144.662**
toevoeging	41.630
onttrekking	0
Saldo 31 december	**186.293**
VOORZIENING POLITIEKE AMBTSDRAGERS	
Saldo 1 januari	**1.456.899**
toevoeging	72.000
onttrekking	-122.547
Saldo 31 december	**1.406.352**
EGALISATIEVOORZIENING RIOLERING	
Saldo 1 januari	**1.214.682**
toevoeging	0
onttrekking	-350.000
Saldo 31 december	**864.682**
VOORZIENING VERLIEZEN GRONDEXPLOITATIES	
Saldo 1 januari	**0**
toevoeging	58.940
onttrekking	0
Saldo 31 december	**58.940**

Staat van langlopende geldleningen

Zie volgende (liggende) pagina

STAAT VAN LANGLOPENDE GELDLENINGEN 2025

OMSCHRIJVING	JAAR LENING	OORSPR. BEDRAG LENING	RENTE-PERC.	DATUM AFLOSS.	JAAR LAATSTE AFLOSS.	RESTANT LENING PER 1-1-2025	OPGENOMEN IN 2025	AFLOSSING IN 2025	RESTANT LENING PER 31-12-2025	RENTE-BEDRAG 2025	TOTAAL RENTE + AFLOSSING 2025	REST. LOOP-TIJD
NWB	2004	1.450.000	5,320	29-mrt	2029	290.000	0	58.000	232.000	13.114	71.114	4
BNG NR. 40.102845	2007	2.000.000	4,980	15/6;15/12	2027	250.000	0	100.000	150.000	9.753	109.753	2
BNG NR. 40.103455	2008	3.000.000	4,520	21/2; 21/8	2028	525.000	0	150.000	375.000	18.080	168.080	3
BNG NR. 40.108426	2013	5.000.000	2,830	1-jul	2033	2.250.000	0	250.000	2.000.000	60.138	310.138	8
BNG NR. 40.110765	2016	5.000.000	1,104	1-nov	2046	3.666.667	0	166.667	3.500.000	40.173	206.840	21
BNG NR. 40. 111422	2017	2.500.000	1,665	2 okt.	2047	1.916.667	0	83.333	1.833.333	31.566	114.899	22
BNG NR. 40. 112301	2018	4.000.000	1,525	2 nov.	2048	3.200.000	0	133.333	3.066.667	48.461	181.794	23
BNG NR. 40. 115176	2021	6.000.000	0,678	25 okt.	2041	5.400.000	0	200.000	5.200.000	36.386	236.386	26
BNG NR. 40.116102	2022	5.000.000	2,590	5/6; 5/12	2072	4.800.000	0	100.000	4.700.000	122.809	222.809	47
BNG NR. 40.116361	2023	10.000.000	2,840	2 okt.	2073	9.800.000	0	200.000	9.600.000	276.900	476.900	48
BNG NR. 40.116362	2024	10.000.000	2,820	1 mrt.	2074	10.000.000	0	200.000	9.800.000	277.300	477.300	49
BNG NR. 40.116363	2024	8.000.000	2,810	1 okt.	2074	8.000.000	0	160.000	7.840.000	223.676	383.676	49
TOTAAL GELDLENINGEN		**61.950.000**				**50.098.333**	**0**	**1.801.333**	**48.297.000**	**1.158.355**	**2.959.688**	*302*

Staat van salariskosten

PERSONEELSSTERKTE EN SALARISKOSTEN						
Betreft	**Primitieve begroting**		**Begroting na wijziging**		**Jaarrekening 2025**	
	Aantal	*Lasten*	*Aantal*	*Lasten*	*Aantal*	*Lasten*
Personeel gemeente:						
Binnendienst	***58,13***	5.035.234	***58,13***	4.499.150	***58,13***	4.557.187
Buitendienst	***26,50***	1.591.738	***26,50***	1.566.806	***26,50***	1.590.685
Management*	***4,37***	592.618	***4,37***	654.151	***4,37***	515.023
	89,00	7.219.590	***89,00***	6.720.107	***89,00***	6.662.895
Bestuur:						
Raad		202.488		202.488		219.002
Burgemeester		161.380		154.458		153.375
Wethouders		184.288		194.288		194.809
Griffier		130.311		127.769		125.868
		678.467		679.003		693.053
Overige:						
Ambtenaren burgerlijke stand		15.000		15.000		9.192
Sigma-team (crisisbeheersing)		0		4.000		4.084
Bestuurscommissie onderwijs		11.700		0		0
WSW		248.261		254.057		252.458
		274.961		273.057		265.733
Totaal salariskosten		**8.173.018**		**7.672.167**		**7.621.681**
** Het aantal fte onder het Management is inclusief tijdelijk niet aan organisatieonderdelen toegedeelde formatie binnen de gehele organisatie*						

SiSa

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/03*	Normbedragen voor e (ja/nee) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			0	0	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/06*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*
			€0	€ 0			€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*
			€0	€2.280	€0	€0	€0	€0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/24*	
			€12.707	€37.055	€0	€ 0	€12.707	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026									
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
BZK	**C92**	**Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C92/01*	Bedrag doorgeschoven naar t+1 *Aard controle R* *Indicator: C92/02*	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/03*	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/04*	Aantal gebruikte leermiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C92/05*	
			€ 3.539	€ 0	1	15	0	
OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05* *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: D8/06*
			€ 84.808	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/09*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*		
		1						
		2						
		100						
IenW	**E44B**	**Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/01*	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/02*	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle R* *Indicator: E44B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/04*	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E44B/05*	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/06*
		1	030002 Provincie Friesland	PF-2024/274857	€ 0	€ 52.066	€ 0	€ 173.030
		2						
		15						
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/07*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/09*			
		1	030002 Provincie Friesland	PF-2024/274857	Nee			
		2						
		15						
			Kopie CBS(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/10*	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/11*	Naam/nummer maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/12*	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E44B/13*		
		1	030002 Provincie Friesland	PF-2024/274857	3.17 Aanleg IT riool en wadi('s) (Afkoppelen Nes (deels))	Nee		
		2			3.18 Aanleg IT-riool (Afkoppelen Hollum (deels))	Nee		
		15						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026									
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E84	**Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023** Provincies en Gemeenten		Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/02*	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E84/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/04*		
				€ 0	€ 34.915	€ 23.626	Nee		
				Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E84/08*		
			1	301 Aanleg van openbare verlichting|aantal in Meters	Nee	0			
			2	310 Aanbrengen van kant- en asmarkering op fietspaden|aantal in Meters	Nee	200	Bureweg		
			3	318 Verbreden van fietspaden|aantal in Meters	Nee	0			
			4	322 Fysiek opheffen fietsoversteek|aantal in Stuks	Nee	0			
			5	330 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 30km/h|aantal in Stuks	Nee	0			
			6	332 Wegversmalling|aantal in Stuks	Nee	1	Pastoor Scholtenweg		
			7	333 As-verspringing|aantal in Stuks	Nee	1	Bureweg		
			8	337 Aanleg van een fietsstraat op een 30 km/h weg|aantal in Meters	Nee	11	Bureweg		
			9	360 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW 60 km/h|aantal in Stuks	Nee	0			
			10	378 Aanleg van een snelheidsremmend plateau voor een fietsoversteek, alleen bij een kruispunt|aantal in Stuks	Nee	0			
			11						
			12						
			100						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZW	G2	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
			€ 63.018	€ 1.307	€ 21.866	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk) Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 157.985	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*				
			€ 0	Ja				
SZW	G3	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2025** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
			€ 0	€ 0	€ 27.669	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	-€ 7.500	€ 0	€ 21.943	€ 946
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	-€ 134	-€ 2.182	€ 0	€ 10.412	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	-€ 2	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6	Totaal	-€ 136	-€ 9.682	€ 0	€ 32.355	€ 946
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja		
			6	Totaal	0	0	N.v.t.		
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
				Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/16*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*		
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			6	Totaal	0	0	0		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SZW	G10	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01* € 0	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02* € 0	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03* Ja			
SZW	G12	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01* € 0	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02* € 0	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03* Ja			
SZW	G13	**Onderwijsroute_ deel gemeente 2025** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01* € 0	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02* € 0	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03* € 0	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04* € 0	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05 Ja	
VWS	H4	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/01* € 66.141	Totale werkelijke berekende uitkering *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02* € 21.651				
			Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Onroerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/03* € 18.297	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken *Aard controle R* *Indicator: H4/04* € 1.350	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstverlening door derden *Aard controle R* *Indicator: H4/05* € 2.004	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/06*		
VWS	H30	**Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026**	Totaalbedrag (jaar T) toegekend *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/01* € 91.053	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026) *Aard controle R* *Indicator: H30/02* € 9.105	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H30/03* € 81.948	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H30/04* € 328.039	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/05* Ja	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/06*
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/07* Ja	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H30/08* Nee				

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026									
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
VWS	H35B	**Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)**	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H35B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H35B/02*					
		1	060090 Gemeente Smallingerland	€ 33.550					
		2							
		3							
VRO	J17	**Realisatiestimulans**	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle D1* *Indicator: J17/01*	Geprognotiseerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J17/02*	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle D1* *Indicator: J17/03*				
			0	0	0				
			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J17/04*	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw) . *Aard controle R* *Indicator: J17/05*	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling. *Aard controle R* *Indicator: J17/06*	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw). *Aard controle R* *Indicator: J17/07*	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling. *Aard controle R* *Indicator: J17/08*	
		1							
		2							
VRO	J55	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/06*	
			0	€ 0	€ 0	0	€ 0	€ 0	
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: J55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/09*				
			0	€ 0	€ 0				
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J55/15*	
			0	0	0	0	0	0	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026									
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
VRO	**J94**	**Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/01*	Besteding (jaar T), in J94/06 t/m J94/08 opgesplitst *Aard controle R* *Indicator: J94/02*	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a *Aard controle D1* *Indicator: J94/03*	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000 *Aard controle D1* *Indicator: J94/04*	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3). *Aard controle R* *Indicator: J94/05*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b *Aard controle R* *Indicator: J94/06*
		1	*LAI23-03585137*	€ 20.558	9	0	€ 0	€ 0	
		2	*LAI24-03759632*	€ 0	0	0	€ 0	€ 0	
		3	*LAI25-03837377*	€ 0	0	0	€ 0	€ 0	
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/07*	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/08*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J94/09*				
		1	€ 1.658	€ 18.900	Nee				
		2	€ 0	€ 0	Nee				
		100	€ 0	€ 0	Nee				

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026									
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
VRO	J96	Regiodeals 4e tranche		Naam actielijn/ programmalijn/ pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96/01*	Besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: J96/02*	Besteding regionale financiering (jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: J96/03*	Correctie indicator jaar T- 1 ten laste van Rijksmiddelen per actielijn actielijn/ programmalijn /pijler. *Aard controle R* *Indicator: J96/04*	Correctie indicator jaar T- 1 ten laste van regionale financiering per actielijn actielijn/ programmalijn /pijler. *Aard controle R* *Indicator: J96/05*	
			1	Goed Wonen & Leven	€ 3.780	€ 21.422	€ 0	€ 2.712.303	
			2	Toekomstbestendig Ondernemen & Ontwikkelen	€ 9.484	€ 9.484	€ 213.397	€ 3.691.238	
			3	Optimaal Bereikbaar & Verbonden	€ 0	€ 0	€ 1.440	€ 1.440	
			4	Duurzame Energie	€ 3.533	€ 47.446	€ 0	€ 0	
			5	Circulaire Economie	€ 850	€ 1.142	€ 15.045	€ 15.045	
			6						
				Kopie Naam actielijn/ programmalijn/ pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96/06*	Totale cumulatieve besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Inclusief uitvoering door derden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96/07*	Totale cumulatieve besteding regionale financiering (t/m jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. Inclusief uitvoering door derden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96/09*		
			1	*Goed Wonen & Leven*	€ 917.544	€ 8.607.797			
			2	*Toekomstbestendig Ondernemen & Ontwikkelen*	€ 660.302	€ 8.764.574			
			3	*Optimaal Bereikbaar & Verbonden*	€ 105.308	€ 105.308			
			4	*Duurzame Energie*	€ 42.615	€ 86.528			
			5	*Circulaire Economie*	€ 330.507	€ 586.516			
			6						
				Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96/10*	Cumulatieve besteding uitvoeringskosten zijnde kosten ten behoeve van Voorbereiding, Administratie en Toezicht (VAT-kosten) (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J96/11*	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) deel rijksbijdrage *Aard controle R* *Indicator: J96/12*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96/13*		
				Nee	€ 943.902	€ 268.289	Nee		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
KGG	K28	**Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid**	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/01*	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel *Aard controle R* *Indicator: K28/02*	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten *Aard controle R* *Indicator: K28/03*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/04*	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle R* *Indicator: K28/05*	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/06*
			€ 17.728	€ 171.475	€ 18.514	€ 513.657	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: K28/07*					
			Nee					
AenM	M16	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/01*	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: M16/02*	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) – uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: M16/04*	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie *Aard controle R* *Indicator: M16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO) *Aard controle R* *Indicator: M16/06*
			€ 80.300		€ 50.000	€ 0	€ 0	€ 32.225
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/07*	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/08*	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: M16/09*	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd *Aard controle D2* *Indicator: M16/10*	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd *Aard controle D2* *Indicator: M16/11*	
			€ 0	€ 384	€ 4.718	1-nov-24	1-okt-25	
			Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/12*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: M16/13*				
			€ 108.191	€ 484.145				

Beleidsindicatoren per programma

Programma 1 Bestuur

Bestuur			
		Begroot primitief	Werkelijk
Formatie	FTE per 1.000 inwoners	23,29	23,42
Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	22,5	23,7
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2.855	3.021
Externe inhuur*	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	10,74%	21,93%
Overhead	% van totale lasten	25,20%	26,98%

Openbare orde en veiligheid			
		Begroot primitief	Werkelijk
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	12	8
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	0,0	0,0
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	3,9	2,6
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	0,0	0,0
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2,6	2,6

Programma 2 Sociaal Domein

Maatschappelijke ondersteuning			
		Begroot primitief	Werkelijk
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	650	690

Jeugdhulpwet			
		Begroot primitief	Werkelijk
Jongeren met een delict voor de rechter()	% 12 t/m 21 jarigen	0,0%	0,0%
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	6,7%	7,7%
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1,2%	n.b.
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	n.b.	n.b.

Participatiewet			
		Begroot primitief	Werkelijk
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 74 jaar	1.081,8	1.077,5
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	74,6%	74,1%
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	5,0%	5,0%
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	0,0%	0,0%
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	31,7	26,3
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	42,6	42,6

Sport			
		Begroot primitief	Werkelijk
Niet-wekelijkse sporters	% van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.	58%	54,2%

Algemene voorzieningen			
		Begroot primitief	Werkelijk
Personen met bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	31,7	26,3

Programma 3 Onderwijs

Lokaal onderwijsbeleid			
		Begroot primitief	Werkelijk
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen 5 – 18 jaar	0,0	0,0
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen 5 – 18 jaar	20	20,0
Vroegtijdig schoolverlaters totaal (VO + MBO)	% dat zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat	0,0%	0,0%

Programma 4 Fysieke leefomgeving

Afval en milieu			
		Begroot primitief	Werkelijk
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	650,0	345,0

Ruimtelijke ordening			
		Begroot primitief	Werkelijk
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	13,4	6,9
Demografische druk	% aantal personen van 0 tot 20 en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar	77,2%	79,2%

Programma 5 Economie

Overige sectoren			
		Begroot primitief	Werkelijk
Functiemenging	% van de verhouding tussen banen en woningen. Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	57,7%	57,2%
Vestigingen	Aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 – 74 jaar.	255,5	268,3

Programma 6 Duurzaamheid

Energietransitie			
		Begroot primitief	Werkelijk
Hernieuwbare elektriciteit	%	26,6%	27,2%

Programma Dekkingsmiddelen

Belastingen			
		Begroot primitief	Werkelijk
Woonlasten éénpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's	603,0	596,0
Woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's	686	680
WOZ-waarde woningen	De gemiddelde WOZ-waarde (x € 1.000)	348	351